

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

MAGISTERSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2013–2015

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Václav Kučera

**(Ne)legální stahování hudby a jeho dopad
na hudební průmysl**

Praha 2015

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Ladislav Vonz

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

MASTER FULL-TIME STUDIES

2013–2015

DIPLOMA THESIS

Václav Kučera

**(II)legal music downloads and its impact
on the music industry**

Prague 2015

The Diploma Thesis Work Supervisor: Mgr. Ladislav Vonz

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 11. března 2015.

Václav Kučera

Poděkování

Mé poděkování patří zejména vedoucímu práce Mgr. Ladislavu Vonzovi za cenné rady při zpracování této diplomové práce. Dále také JUDr. et. MgA. Petře Žikovské a panu Janisi Sidovskému za poskytnuté rozhovory.

Anotace

Tato diplomová analyzuje současný stav stahování hudby z internetu a jeho dopad na hudební průmysl. Předmětem teoretické části práce je zejména komentář zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů. V rámci praktické části je provedeno dotazníkové šetření, jehož cílem je analyzovat celkový pohled na problematiku stahování hudby. Výsledky dotazníkového šetření jsou následně komparovány s názory odborníků z řad hudebního průmyslu. Na závěr této práce je navržen koncept nového projektu, který řeší aktuální nedostatky online prodeje hudebních nahrávek.

Klíčová slova

Autorský zákon, distribuce hudby, hudba, hudební průmysl, Internet, pirátství, stahování hudby.

Annotation

This Diploma Thesis analyses the current state of downloading music from the Internet and its impact on the music industry. The subject of the Theoretical Part is mainly the commentary to the Act no. 121/2000 Coll., on Copyright, Rights Related to Copyright and on Amendment to Certain Acts (the Copyright Act), as amended. In the Practical Part, a survey, which aims to analyze the overall view of the issue of music downloading, is carried out. The results of the survey are then compared to the opinions of the experts from the music industry. At the conclusion of the Thesis a concept of a new project that addresses the current shortcomings of online music sales is drafted.

Keywords

Copyright Act, Internet, music, music distribution, music downloads, music industry, piracy.

OBSAH

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 AUTORSKÝ ZÁKON V ČR.....	10
1.1 Autorské dílo.....	10
1.1.1 Znaky autorského díla.....	11
1.1.2 Rozsah autorského díla.....	11
1.1.3 Předmět autorského díla.....	12
1.1.4 Ochrana autorského díla.....	12
1.2 Autor díla.....	14
1.3 Práva autora díla.....	15
1.3.1 Osobnostní práva autora.....	16
1.3.2 Majetková práva autora.....	18
1.4 Omezení autorského práva.....	23
1.5 Ochrana autorského práva.....	28
1.6 Zvláštní ustanovení o určitých dílech.....	31
1.7 Právo související s právem autorským.....	33
1.7.1 Práva výkonného umělce k uměleckému výkonu.....	34
1.7.2 Práva výrobce zvukového záznamu k jeho záznamu.....	36
1.7.3 Práva výrobce zvukově obrazového záznamu k jeho záznamu.....	37
1.7.4 Práva rozhlasového a televizního vysílatele k jeho vysílání.....	38
1.7.5 Práva nakladatele.....	39
2 KOLEKTIVNÍ SPRÁVA AUTORSKÉHO PRÁVA.....	40
2.1 OSA – Ochranný svaz autorský.....	41
2.2 Intergram.....	41
2.3 OAZA – Ochranná asociace zvukařů – autorů.....	42
2.4 DILIA – Divadelní a literární agentura.....	42
2.5 OOA-S – Ochranná organizace autorská.....	43
2.6 Gestor.....	43
3 HISTORIE A SOUČASNÉ MOŽNOSTI INTERNETU.....	44
4 MOŽNOSTI ZÍSKÁNÍ HUDEBNÍHO OBSAHU.....	48
4.1 Nástroje nelegálního šíření hudby.....	48

4.1.1	Internetová úložiště.....	48
4.1.2	Internetové databáze odkazů.....	51
4.1.3	Sítě typu peer-to-peer.....	52
4.2	Internetový prodej hudby	54
4.2.1	Hudební internetové obchody.....	54
4.2.2	Streamovací portály	59
PRAKTICKÁ ČÁST		63
5	PRŮZKUM VEŘEJNOSTI.....	63
5.1	Vymezení výzkumného cíle.....	64
5.2	Stanovení základních hypotéz.....	64
5.3	Rozbor jednotlivých otázek z hlediska zadání	65
5.4	Analýza výzkumu.....	71
6	NÁZORY ODBORNÍKŮ Z HUDEBNÍHO PRŮMYSLU	94
7	VLIV PIRÁTSTVÍ NA HUDEBNÍ PRŮMYSL	95
8	NÁVRH KONCEPTU NOVÉHO PROJEKTU	100
8.1	Podoba nového konceptu	101
8.2	SWOT analýza	103
9	VYHODNOCENÍ HYPOTÉZ.....	105
ZÁVĚR		106
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....		108
SEZNAM ZKRATEK		115
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ		116
SEZNAM PŘÍLOH.....		118

ÚVOD

Autorský zákon je v současné době hodně diskutovaným tématem. Nejen proto, že se neustále objevují nové případy, kdy jej určitý subjekt nějakým způsobem porušil, ale hlavně z toho důvodu, že jej porušujeme v určité formě téměř všichni. Stačí vyjít na ulici a hvízdát si známou melodii. Autorské právo je proto velice široké téma.

V této diplomové práci se tak zaměřuji spíše na jeho porušování, a to konkrétně porušování práv hudebních interpretů, autorů, vydavatelů a dalších, kteří se podílí na tvorbě hudebního díla. Jelikož se v dnešní době setkáváme s porušováním těchto práv zejména na internetu, je i tato práce pojata z tohoto hlediska. Ne však ze strany počítačové kriminality, která je páchána těmi, kteří na internet umísťují nelegální obsah, ale ze strany uživatelů, kteří tento nelegální obsah vyhledávají. Právě z tohoto důvodu byl také zvolen název (Ne)legální stahování hudby s předponou v závorce, neboť samotné stahování dle naší platné legislativy nezákonné není. Protiprávní je pouze zmíněné sdílení chráněných děl prostřednictvím internetu bez příslušné licence.

Teoretická část této práce popisuje všechny aspekty stahování hudby. Tedy autorský zákon, historii a současnost internetové sítě a také jednotlivé možnosti, jak lze získat hudební obsah. Autorský zákon je v teoretické části komentován podrobně, avšak s cíleným vynecháním těch částí, které se týkají čistě nehudebních děl.

Praktická část práce je postavena na dotazníkovém šetření a jeho výsledcích. Výsledky dotazníkového šetření jsou analyzovány a vybrané názory respondentů komparovány s názory odborníků z hudebního průmyslu. Pro tento účel jsou součástí praktické části této práce, kromě kvantitativně orientovaných dotazníků, také kvalitativně orientované rozhovory s vybranými zástupci jednotlivých odvětví hudebního průmyslu. S využitím těchto rozhovorů je následně analyzován současný dopad stahování na hudební průmysl a na základě všech získaných poznatků je na samý závěr práce navržen koncept nového projektu, jehož cílem je zvýšit online prodej hudebních nahrávek v České republice.

TEORETICKÁ ČÁST

1 AUTORSKÝ ZÁKON V ČR

Každý občan České republiky má právo na ochranu jedinečnosti a originality svých výtvorů. Toto právo se nazývá právo na ochranu duševního vlastnictví. Duševním vlastnictvím rozumíme nejruznější výsledky tvůrčí činnosti. Jedná se tedy o produkty nehmotné povahy. Duševní vlastnictví zahrnuje dvě hlavní oblasti:

- průmyslové vlastnictví,
- autorská práva.

Průmyslové vlastnictví zahrnuje zejména produkty vědecko-technických činností, autorská práva pak v největší míře produkty činností uměleckých. Hlavním rozdílem mezi těmito dvěma oblastmi je skutečnost, že podmínkou pro vznik ochrany průmyslového vlastnictví je formální registrace. Naopak autorské právo vzniká automaticky okamžikem vytvoření díla, respektive počátkem jeho tvorby.

1.1 Autorské dílo

„Předmětem práva autorského je dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam (dále jen "dílo"). Dílem je zejména dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem, dílo hudební, dílo dramatické a dílo hudebně dramatické, dílo choreografické a dílo pantomimické, dílo fotografické a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, dílo audiovizuální, jako je dílo kinematografické, dílo výtvarné, jako je dílo malířské, grafické a sochařské, dílo architektonické včetně díla urbanistického, dílo užitého umění a dílo kartografické.“¹

¹ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 2 odst. 1, ve znění zákona č. 81/2005 Sb., č. 61/2006 Sb., č. 216/2006 Sb., č. 186/2006 Sb., č. 168/2008 Sb., č. 41/2009 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 153/2010 Sb., č. 424/2010 Sb., č. 420/2011 Sb., č. 375/2011 Sb., č. 18/2012 Sb., č. 496/2012 Sb., č. 156/2013 Sb., č. 303/2013 Sb., č. 64/2014 Sb. a č. 228/2014 Sb. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

1.1.1 Znak autorského díla

a) Jedinečnost autorského díla

Autorské dílo musí být originálním výtvořem autora. Proto se za autorské dílo nedá považovat jednotlivý myšlenkový obsah, ale až výsledný výtvoř. Dílo musí být jedinečným produktem fantazie autora. „*Předmětem autorského práva nemůže být to, co existuje bez ohledu na tvůřčí činnost autora (např. fakta) nebo to, co je předem do té míry determinováno, že pro autorskou tvůřčí činnost nezbyvá již dostatečný prostor, takže při splnění určitých podmínek by mohly nezávisle na sobě k témuž výsledku dospět různé osoby.*“² Jedinečným lze také označit pouze dílo, které je nezaměnitelné a neexistuje jiné dílo, které by bylo totožné.

b) Vyjádření v objektivně vnímatelné podobě

Autorské dílo nemusí být srozumitelné pro všechny. Pro nabytí znaku objektivně vnímatelné podoby stačí, když dílu porozumí úzká skupinka lidí. V praxi tak může jít například o text, který je sestavený v Morseově abecedě, Braillově písmu nebo je přednesen jazykem, se kterým je seznámen pouze určitý okruh jedinců.

Pojem „vyjádření“ je v tomto případě myšlen zcela obecně. Dílo nemusí být zachyceno v hmotné podobě, aby bylo dílem autorským. „*Postačuje tedy jen pomíjivě zhmotnělé vyjádření díla, tzn. vyjádření například pouze zvukovými či světelnými vlnami apod.*“³

1.1.2 Rozsah autorského díla

Zákonem není stanoven žádný určitý rozsah. Autorský zákon chrání i díla nedokončená. „*Právo autorské se vztahuje na dílo dokončené, jeho jednotlivé vývojové fáze a části, včetně názvu a jmen postav, pokud splňují podmínky podle odstavce 1 nebo podle odstavce 2, jde-li o předměty práva autorského v něm uvedené.*“⁴

² ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, s. 26. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090-7.

³ TELEČ, I. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007, s. 25. ISBN 978-80-7179-608-4.

⁴ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 2 odst. 3, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

1.1.3 Předmět autorského díla⁵

Autorský zákon rozděluje autorská díla na dvě základní kategorie.

- a) Díla umělecká
- b) Díla vědecká

V návaznosti na tyto dvě kategorie autorský zákon dále demonstrativně uvádí příklady jednotlivých děl:

- díla slovesná,
- díla hudební,
- díla dramatická a hudebně-dramatická,
- díla choreografická,
- díla pantomimická,
- díla fotografická a díla vyjádřená postupem podobným fotografii,
- díla audiovizuální,
- díla výtvarná,
- díla architektonická,
- díla užitého umění,
- díla kartografická.

1.1.4 Ochrana autorského díla

Autorsky chráněným dílem se dílo stává bez jakékoliv registrace. Autorský zákon tedy chrání veškerá vzniklá díla. Rozhodně tak nezáleží na jejich kvalitě ani literární hodnotě. Existují však tři výjimky, na které se ochrana autorským zákonem nevztahuje.⁶

- a) Úřední dílo
- b) Výtvary tradiční lidové kultury
- c) Veřejné projevy

⁵ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 2 odst. 1, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁶ ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, s. 37. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090-7.

Úřední dílo je dle autorského zákona definováno takto: „*Úřední dílo, jímž je právní předpis, rozhodnutí, opatření obecné povahy, veřejná listina, veřejně přístupný rejstřík a sbírka jeho listin, jakož i úřední návrh úředního díla a jiná přípravná úřední dokumentace, včetně úředního překladu takového díla, sněmovní a senátní publikace, pamětní knihy obecní (obecní kroniky), státní symbol a symbol jednotky územní samosprávy a jiná taková díla, u nichž je veřejný zájem na vyloučení z ochrany.*“⁷

Jelikož je ve výčtu uveden dodatek „a jiná taková díla“, jedná se o výčet demonstrativní, což znamená, že úředním dílem může být i jiné dílo podobného charakteru.

Výtvoři tradiční lidové kultury jsou myšleny zejména díla anonymní. „*Výtvoři tradiční lidové kultury, není-li pravé jméno autora obecně známo a nejde-li o dílo anonymní nebo o dílo pseudonymní (§ 7); užít takové dílo lze jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu.*“⁸

Autorský zákon dále definuje pojem anonym a pseudonym. „*Totožnost autora, jehož dílo bylo podle projevu jeho vůle zveřejněno bez udání jména (dílo anonymní), popřípadě pod krycím jménem nebo pod uměleckou značkou (dílo pseudonymní), není dovoleno bez jeho souhlasu prozradit. Dokud se autor díla anonymního nebo díla pseudonymního veřejně neprohlásí, zastupuje autora při výkonu a ochraně práv autorských k dílu vlastním jménem a na jeho účet osoba, která dílo zveřejnila, není-li prokázán opak; veřejného prohlášení autora není třeba, je-li jeho pravé jméno obecně známo.*“⁹

Poslední výjimkou, která není chráněna autorským zákonem, jsou **veřejné projevy**, tedy projevy politické a proslovy přednesené při úředních jednáních. I přestože je tento bod výjimkou, tak je nutný souhlas autora projevu v případě, že chceme projev zanést do souboru.¹⁰

⁷ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 3, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁸ Tamtéž.

⁹ Tamtéž, § 7 odst. 1 až 2.

¹⁰ ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, s. 37. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090-7.

1.2 Autor díla

Autorský zákon definuje, že „*autorem je fyzická osoba, která dílo vytvořila.*“¹¹ Osoba právnická může být vedena pouze jako vykonavatel autorského práva, tedy zástupce autora samotného. „*Pouze fyzická osoba má tvůrčí schopnosti, a proto pouze ona může být v pozici autora autorského díla.*“¹²

Autorský zákon dále definuje autora souborného díla, kterým může být opět jen fyzická osoba. „*Autorem díla souborného je fyzická osoba, která je tvůrčím způsobem vybrala nebo uspořádala; tím nejsou dotčena práva autorů děl do souboru zařazených.*“¹³

Jak již bylo zmíněno, samotný autor může být při výkonu autorského práva zastupován. Existují dva typy zastoupení:

- a) Povinné
- b) Nepovinné

Povinné zastoupení se týká nezletilých autorů. Nezletilá osoba sice může být autorem, ale jako vykonavatel autorského práva a jako subjekt licenčních smluv musí figurovat jeho zákonný zástupce. Osoba, která autorské právo vykonává, totiž musí být způsobilá k právním úkonům.¹⁴

Mezi nepovinné zastupování patří zejména spolupráce s uměleckými agenturami, které autorovi spravují veškerá práva. Takové zastupování je možné na základě plné moci, která musí mít písemnou formu. „*V případě nevýhradních licenčních smluv je možné mít plnou moc i v ústní formě.*“¹⁵

¹¹ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 5 odst. 1, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

¹² ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, s. 41. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090-7.

¹³ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 5 odst. 2, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

¹⁴ ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, s. 41. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090

¹⁵ Tamtéž, s. 42.

1.3 Práva autora díla

Práva autora jsou v autorském zákoně postavena na dualistické koncepci. „*Nabytím vlastnického práva nebo jiného věcného práva k věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, nenabývá se oprávnění k výkonu práva dílo užit, není-li dohodnuto či nevyplývá-li z tohoto zákona jinak. Poskytnutím oprávnění k výkonu práva dílo užit jiné osobě zůstává nedotčeno vlastnické právo nebo jiná věcná práva k věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, není-li dohodnuto či nevyplývá-li ze zvláštního právního předpisu jinak.*“¹⁶

Autorský zákon v této části popisuje skutečnost, že vlastník hmotného substrátu, pomocí kterého je dílo vyjádřeno, nemusí mít vždy automatické právo k užití daného díla. Jelikož je samotné dílo vždy nehmotné povahy, hmotný substrát z něj dělá pouze prostředek, pomocí kterého lze dílo vyjádřit.

Příkladem může být:

- hudební dílo zachycené v notovém záznamu,
- hudební nahrávka na CD nosiči,
- báseň, která je v básnické sbírce,
- román, převedený do knižní podoby,
- filmový scénář jako hmotný produkt,
- obraz či socha jako hmotný produkt,
- projektové ztvárnění architektonického díla,
- filmový či divadelní záznam na mediální nosiči apod.

„*Autorská práva autora díla jsou nezávislá na vlastnickém právu k nehmotnému substrátu autorského díla.*“¹⁷ Například tedy zničením hmotného substrátu, jehož prostřednictvím je dílo vyjádřeno, autorské právo nezaniká.

Autorský zákon je souborem výlučných práv osobnostních a majetkových. Tyto dvě kategorie jsou na sobě absolutně nezávislé. Jedná se o dualistickou koncepci, která byla

¹⁶ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 9 odst. 3, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

¹⁷ ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, s. 45. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090-7.

do našeho autorského zákona zapracována v roce 2000. Do té doby fungoval autorský zákon na tzv. monistickém¹⁸ principu, kdy osobnostní a majetková práva tvořila jeden celek.¹⁹

1.3.1 Osobnostní práva autora

Osobnostní práva jsou práva, která jsou spojena výhradně s původním autorem. Není možné se jich vzdát ani je nijak převést. Osobnostní práva se nepřevádí ani na dědice a smrtí autora zanikají.²⁰

Mezi základní osobnostní autorská práva patří zejména:

a) Rozhodnutí o zveřejnění díla

„Autor má právo rozhodnout o zveřejnění svého díla.“²¹ Záleží pouze na uvážení samotného autora, kdy se rozhodne dílo zpřístupnit veřejnosti. Zveřejněním může být například distribuce knižního vydání, zpřístupnění díla na internetu, premiéra filmového snímku apod.

b) Osvojování autorství

„Autor má právo osobovat si autorství, včetně práva rozhodnout, zda a jakým způsobem má být jeho autorství uvedeno při zveřejnění a dalším užití jeho díla, je-li uvedení autorství při takovém užití obvyklé.“²² V tomto bodě autorského zákona není právo autora dostatečně definováno. Otázkou je, zdali má autor zákonné právo osobovat si autorství pouze při prvním zveřejnění svého díla, anebo také kdykoliv jindy, při dalším zveřejňování. Upřesnění tohoto bodu by tedy mělo být předmětem příslušné licenční smlouvy.

¹⁸ Monismus je „světový názor, jenž sjednocuje všechny věci do jediného, základního, absolutního, od sebe existujícího principu jevů, který se různě projevuje“.

ZEDNÍČEK, M. Monismus. *Theofil* [online]. 2009 [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://revue.theofil.cz/krestanske-pojmy-detail.php?clanek=802>

¹⁹ ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, s. 17. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090-7.

²⁰ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 11 odst. 4, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

²¹ Tamtéž, odstavec 1.

²² Tamtéž, odstavec 2.

c) Právo na nedotknutelnost díla a na autorský dohled

„Autor má právo na nedotknutelnost svého díla, zejména právo udělit svolení k jakékoli změně nebo jinému zásahu do svého díla, nestanoví-li tento zákon jinak. Je-li dílo užíváno jinou osobou, nesmí se tak dít způsobem snižujícím hodnotu díla. Autor má právo na dohled nad plněním této povinnosti jinou osobou (autorský dohled), nevyplývá-li z povahy díla nebo jeho užití jinak, anebo nelze-li po uživateli spravedlivě požadovat, aby autorovi výkon práva na autorský dohled umožnil.“²³ Z autorského zákona vyplývá, že k jakémukoliv zásahu do díla je nutný souhlas autora. Bez jeho souhlasu není možné dílo jakkoliv upravovat.

d) Právo na odstoupení od smlouvy

Právo na odstoupení od smlouvy pro změnu přesvědčení autora bylo donedávna v autorském zákoně definováno v § 54. S novelizací občanského zákoníku byl však tento paragraf z autorského zákona vyjmut a vložen pod § 2382 občanského zákoníku: *„Autor může odstoupit od smlouvy tehdy, neodpovídá-li již autorské dílo, které dosud nebylo zveřejněno, jeho přesvědčení a zveřejněním autorského díla by byly značně nepříznivě dotčeny jeho oprávněné osobní zájmy.“²⁴* Odstoupení od smlouvy je tedy možné pouze v případě, že dílo nebylo ještě zveřejněno. V tomto případě je však důvodem pro odstoupení od smlouvy pouze změna autorova přesvědčení. Poškozený má v tomto případě právo požadovat od autora odškodnění. V případě, že autor po odstoupení od smlouvy změní názor a projeví opětovný zájem o užití díla, je nutné, aby licenci přednostně nabídl původnímu nabyvateli. Nastoleny přitom musí být podmínky srovnatelné s těmi původně ujednanými.²⁵ To zamezuje spekulování s autorskými honoráři.

Autorský zákon dále definuje způsob ochrany autorského práva po autorově smrti: *„Po smrti autora si nikdo nesmí osobovat jeho autorství k dílu, dílo smí být užito jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu a je-li to obvyklé, musí být uveden autor díla, nejde-li o dílo anonymní. Ochrany se může domáhat kterákoli z osob autorovi blízkých,*

²³ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 11 odst. 3, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

²⁴ Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012, občanský zákoník § 2382 odst. 1. In: *Sbírka zákonů*. 2012, částka 33. Dostupné z: <http://zakony.kurzy.cz/89-2012-obcansky-zakonik/>

²⁵ Tamtéž, odstavec 1 až 3.

*toto oprávnění mají, i když uplynula doba trvání majetkových práv autorských. Této ochrany se může vždy domáhat i právnická osoba sdružující autory nebo příslušný kolektivní správce podle tohoto zákona.*²⁶ Osobu blízkou, která je v § 11 autorského zákona zmíněna, definuje § 22 nového občanského zákoníku č. 89/2012 Sb.: „*Osoba blízká je příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen "partner"); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.*“²⁷

1.3.2 Majetková práva autora

Majetková práva autora definují právo dílo užít. „*V tomto smyslu se nejedná o dílo jako nehmotný tvůrčí projev, ale o jeho hmotné vyjádření – obraz, socha, román, počítačový program atp.*“²⁸

„*Autor má právo své dílo užít v původní nebo jiným zpracované či jinak změněné podobě, samostatně nebo v souboru anebo ve spojení s jiným dílem či prvky a udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva; jiná osoba může dílo užít bez udělení takového oprávnění pouze v případech stanovených tímto zákonem.*“²⁹ Autorovi však poskytnutím oprávnění k užití díla majetkové právo nezaniká.

²⁶ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 11 odst. 5, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

²⁷ Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012, občanský zákoník § 22 odst. 1. In: *Sbírka zákonů*. 2012, částka 33. Dostupné z: <http://zakony.kurzy.cz/89-2012-obcansky-zakonik/>

²⁸ BARTOŠ, A. a P. ŠULC. *Autorské právo v otázkách a odpovědích*. Praha: Pierot, spol. s r. o., 2012, s. 10 ISBN 978-80-7353-223-9.

²⁹ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 12 odst. 1, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

Autorský zákon definuje právo dílo užít v těchto několika paragrafech:

a) § 13 Rozmnožování

*„Rozmnožováním díla se rozumí zhotovování dočasných nebo trvalých, přímých nebo nepřímých rozmnoženin díla nebo jeho části, a to jakýmkoli prostředky a v jakékoli formě.“*³⁰ Autorský zákon dále uvádí demonstrativní výčet forem rozmnožování:

- tisková,
- fotografická,
- zvuková,
- obrazová nebo zvukově obrazová,
- elektronická analogová,
- elektronická digitální,
- forma stavby architektonického díla nebo jiné trojrozměrné rozmnoženiny.³¹

V souvislosti s tvorbou rozmnoženin je v České republice uzákoněno platit poplatek z každého nenahraného média a z každého přístroje určeného ke zhotovování rozmnoženin.³²

Autorský zákon vypisuje v § 25 osoby, které jsou podle výše uvedeného povinné platit autorům odměnu. Jedná se o výrobce nebo dovozce přístrojů, které jsou určeny ke zhotovování rozmnoženin zvukových nebo zvukově obrazových záznamů a tiskových rozmnoženin, a o výrobce nebo dovozce nenahraných nosičů zvukových a zvukově obrazových záznamů. Kromě nich se jedná také o všechny poskytovatele tiskových rozmnožovacích služeb za úplatu, a také o ty, kteří za úplatu zpřístupní přístroj ke zhotovování tiskových rozmnoženin.³³

Tímto opatřením se autorům kompenzuje rozmnožování jejich děl pro osobní potřebu spotřebitelů, které jiným způsobem zpoplatněné není. Spotřebitelé si tak mohou

³⁰ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 13 odst. 1, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

³¹ Tamtéž, odstavec 2.

³² ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, s. 55–56. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090-7.

³³ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 25 odst. 2, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

zhotovit kopii například legálně zakoupeného hudebního CD nosiče. Podmínkou je určení takové rozmnoženiny pouze pro osobní potřebu. Tato možnost se však netýká zhotovení rozmnoženin počítačových programů a architektonických staveb.³⁴

b) § 14 Rozšiřování

„Rozšiřováním originálu nebo rozmnoženiny díla se rozumí zpřístupňování díla v hmotné podobě prodejem nebo jiným převodem vlastnického práva k originálu nebo k rozmnoženině díla, včetně jejich nabízení za tímto účelem.“³⁵ Prvním prodejem nebo převodem vlastnického práva je pak autorovo právo na rozšiřování tohoto konkrétního díla vyčerpáno.³⁶

c) § 15 Pronájem

„Pronájmem originálu nebo rozmnoženiny díla se rozumí zpřístupňování díla ve hmotné podobě za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu poskytnutím originálu nebo rozmnoženiny díla na dobu určitou.“³⁷

d) § 16 Půjčování

Stejně jako v případě pronájmu se i půjčováním rozumí zpřístupňování originálu nebo rozmnoženiny díla k dočasné osobní spotřebě. Tentokrát však nesmí být účelem přímý hospodářský nebo obchodní prospěch.³⁸

e) § 17 Vystavování

Tento paragraf se týká především děl:

- výtvarných,
- fotografických,
- architektonických,
- urbanistických,
- kartografických,
- a děl užitého umění.

³⁴ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 30 odst. 3, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

³⁵ Tamtéž, § 14 odst. 1.

³⁶ Tamtéž, odstavec 2.

³⁷ Tamtéž, § 15.

³⁸ Tamtéž, § 16.

Vystavováním jejich originálu nebo rozmnoženiny se rozumí „zpřístupňování díla v hmotné podobě umožněním shlédnutí nebo jiného vnímání originálu nebo rozmnoženiny díla.“³⁹

f) § 18 až § 23 Sdělování veřejnosti

„Sdělováním díla veřejnosti se rozumí zpřístupňování díla v nehmotné podobě, živě nebo ze záznamu, po drátě nebo bezdrátově.“⁴⁰

Jak již bylo zmíněno v komentáři k předchozímu paragrafu, za sdělování veřejnosti je považováno také zpřístupnění díla veřejnosti skrze počítačovou nebo obdobnou síť, které vzhledem k povaze věci není možné časově omezit.

Autorský zákon dále uvádí několik forem sdělování veřejnosti:

- Živé provozování a jeho přenos

Za živé provozování díla je považováno zprostředkování autorského díla výkonným umělcem. Jedná se především o zpřístupňování „živě přednášeného literárního díla, živě prováděného hudebního díla s textem nebo bez textu, anebo živě scénicky předváděného díla dramatického nebo hudebně dramatického, choreografického nebo pantomimického.“⁴¹

- Provozování ze záznamu a jeho přenos

„Provozováním díla ze záznamu se rozumí zpřístupňování díla ze zvukového nebo zvukově obrazového záznamu pomocí přístroje.“⁴² Výjimku tvoří rozhlasové a televizní vysílání a jeho přenos.

V tomto, a také v předešlém případě, se za přenos provozování díla považuje jeho současné zpřístupnění pomocí obrazovky, reproduktoru nebo podobného přístroje, které je umístěno mimo prostor provozování.

³⁹ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 17, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁴⁰ Tamtéž, § 18 odst. 1.

⁴¹ Tamtéž, § 19 odst. 1.

⁴² Tamtéž, § 20 odst. 1.

- **Vysílání rozhlasem nebo televizí**

„Vysíláním díla rozhlasem nebo televizí se rozumí zpřístupňování díla rozhlasem či televizí a jiné takové zpřístupňování díla jakýmkoli jinými prostředky sloužícími k šíření zvuků nebo obrazů a zvuků nebo jejich vyjádření bezdrátově nebo po drátě, včetně šíření po kabelu nebo vysílání pomocí družice, původním vysílatelem.“⁴³

Jedná se o družice, které pracují na frekvenčních pásmech vyhrazených pro vysílání signálů přijímaných veřejností a pro uzavřenou komunikaci mezi dvěma body. Vysíláním pomocí družice je myšlen přenos signálů nesoucích obrazovou, zvukovou, případně smíšenou informaci směrem k družici a od ní zpět. V úvahu připadá také zakódovaný signál, ale pouze v případě, že jsou veřejně dostupné prostředky k jeho odkódování.⁴⁴

- **Přenos rozhlasového nebo televizního vysílání**

Tímto bodem se rozumí zpřístupňování díla drátovým či bezdrátovým přenosem formou rozhlasu nebo televize. Přenos je možný prostřednictvím kabelu, případně mikrovlnným systémem. I v tomto případě platí možnost přenosu zakódovaného signálu, ale pouze při zveřejnění způsobu jeho odkódování.⁴⁵

- **Provozování rozhlasového nebo televizního vysílání**

Provozování rozhlasového nebo televizního vysílání se týká zejména ubytovacích zařízení. Pouze však v případě, že tato zařízení mají v prostorách, které jsou určeny k soukromému užívání ubytovaných osob, umístěn přístroj technicky způsobilý k příjmu rozhlasového či televizního vysílání. Odměna, která za takové zpřístupňování rozhlasového a televizního vysílání náleží autorům, nesmí v úhrnu za všechny kolektivní správce přesáhnout 50 % výše koncesionářského poplatku za jeden přístroj. Za provozování rozhlasového a televizního vysílání se nepovažuje zpřístupňování takového vysílání pacientům ve zdravotnických zařízeních.⁴⁶

⁴³ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 21 odst. 1, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁴⁴ Tamtéž, § 21 odst. 2 až 3.

⁴⁵ Tamtéž, § 22 odst. 1 až 2.

⁴⁶ Tamtéž, § 23.

Kromě výše uvedených práv má autor také nárok na odměnu z pronájmu originálu nebo rozmnoženiny díla, které je zaznamenáno na zvukový nebo zvukově obrazový záznam, v případě, že poskytne licenci na pronájem výrobcí takového záznamu.⁴⁷

Majetková práva jsou nepřevoditelná a autor se jich nemůže vzdát. Jsou však předmětem dědictví. V případě, že majetková práva zdědí více dědiců, pak všichni dědí společně a nerozdílně. O nakládání s majetkovými právy rozhodují všichni dědicové jednomyslně. Majetková práva může zdědit také stát. V tom případě manipulace s těmito právy náleží Státnímu fondu kultury České republiky.⁴⁸

Majetková práva trvají po dobu autorova života a 70 let po jeho smrti. Zvláštní předpis však může stanovit změnu tohoto trvání. V případě, že bylo dílo vytvořeno více autory, pak majetková práva trvají 70 let od smrti posledního z autorů. Trvání majetkových práv děl anonymních a pseudonymních činí 70 let od oprávněného zveřejnění takového díla. V případě hudebních děl s textem, kdy se na tvorbě díla podílí autor textu a autor hudebního díla, se postupuje obdobně jako v případě děl spoluautorů, kdy se trvání majetkových práv počítá od smrti posledního z autorů. Trvání majetkových práv se počítá za každý kalendářní rok, počínaje prvním dne v roce následujícím po roce, v němž došlo k události rozhodné pro počítání trvání majetkových práv.⁴⁹

1.4 Omezení autorského práva

Autorský zákon stanovuje několik výjimek, které svou povahou nezasahují do autorského práva. Jedná se především o volné užití děl pro osobní potřebu a o zákonné bezúplatné licence.

Podmínkou volného užití díla je jeho nekomerční zaměření. Účelem nesmí být dosažení hospodářského a obchodního prospěchu. Jedná se o zhotovení záznamu, rozmnoženiny nebo napodobeniny díla pro svou osobní potřebu. Výjimku tvoří počítačové programy a databáze, které nemohou být bez příslušné licence zaznamenány, rozmnoženy,

⁴⁷ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 25a, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁴⁸ Tamtéž, § 8 odst. 3 až 4, § 26 1 až 2.

⁴⁹ Tamtéž, § 27 odst. 1 až 8.

napodobeny ani užity. Rozmnoženy a napodobeny nesmí být ani architektonické stavby. Taktéž nesmí být zaznamenáno audiovizuální dílo při jeho provozování ze záznamu nebo jeho přenosu.⁵⁰

Do práva autorského není zasahováno ani v případě, kdy fyzická, právnická nebo podnikající osoba zhotoví rozmnoženinu díla na papír. Jedná se především o formu kopírování, kdy příslušná kopie díla musí být užita pouze pro vlastní potřebu. O volné užití se však nejedná v případě, kdy je kopírovanou předlohou notový záznam hudebního, případně hudebně dramatického díla.⁵¹

Další výjimkou jsou již zmíněné bezúplatné zákonné licence. Autorský zákon definuje několik případů, které jsou považovány za bezúplatné.

a) Citace

Dle autorského zákona nezasahuje do autorských práv ten, kdo „užije v odůvodněné míře výňatky ze zveřejněných děl jiných autorů ve svém díle“⁵² a v případě kritiky nebo recenze, která se vztahuje k danému tématu, ten, kdo „užije výňatky z díla nebo drobná celá díla“⁵³. V každém případě je nutné uvést jméno autora, pokud tedy nejde o dílo anonymní, název díla a pramen.

b) Propagace výstavy a prodeje uměleckých děl

Pořadatel výstav uměleckých děl a událostí, které souvisejí s prodejem uměleckých děl, potřebuje pro úspěšný chod akce dostatečnou propagaci. V případě užití díla za účelem takové propagace není zasahováno do autorských práv, pokud je užití chráněného díla pouze v rozsahu nezbytném pro dosažení cíleného výsledku. Výjimku tvoří jakékoliv jiné užití za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu.⁵⁴

⁵⁰ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 30 odst. 1 až 3, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁵¹ Tamtéž, § 30a odst. 1.

⁵² Tamtéž, § 31 odst. 1 písm. a).

⁵³ Tamtéž, § 31 odst. 1 písm. b).

⁵⁴ Tamtéž, § 32 odst. 1.

c) Užití díla umístěného na veřejném prostranství

V případě, že je chráněné dílo trvale umístěno na veřejném prostranství, pak do autorského práva nezasahuje ten, kdo takové dílo kresbou, malbou, grafikou, fotografií, filmem nebo jiným způsobem zaznamená. Povolené je také další užití takového díla. Nedovolené je však pořízení veřejně umístěného díla formou trojrozměrné rozmnoženiny nebo napodobeniny.⁵⁵

d) Úřední a zpravodajské licence

V odůvodněné míře je povoleno užití díla na základě zákona „*pro účely veřejné bezpečnosti, pro soudní nebo správní řízení nebo k jinému úřednímu účelu nebo pro parlamentní jednání a pořízení zápisu o něm*“⁵⁶. V případě zpravodajství nezasahuje do autorského práva ten, kdo užije dílo při tvorbě aktuálních událostí v rozsahu odpovídajícím informačnímu účelu. Stejně tak je povoleno užití díla v odpovídající míře v periodickém tisku a jiných médiích, poskytujících aktuální informace. Ve všech případech, kromě účelu úředního, je nutné uvést autora, název díla a pramen.⁵⁷

e) Užití díla v rámci občanských, náboženských a úředních akcí

V případě, že účelem není přímý či nepřímý hospodářský nebo obchodní prospěch, nezasahuje do autorského práva ten, kdo užije dílo při občanských či náboženských obřadech nebo v rámci úředních akcí, které jsou pořádány orgány veřejné správy.⁵⁸

f) Užití díla v rámci školních představení

Autorský zákon povoluje také užití chráněných děl v rámci školních představení, přičemž účelem nesmí být hospodářský nebo obchodní prospěch. Za školní představení se považuje takové představení, při kterém účinkují výlučně žáci nebo učitelé vzdělávacího zařízení. Do autorského zákona škola nezasahuje ani v případě, že v rámci výuky užije dílo vytvořené žákem ke splnění studijních povinností.⁵⁹

⁵⁵ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 33 odst. 1 až 2, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁵⁶ Tamtéž, § 34 písm. a).

⁵⁷ Tamtéž, § 34.

⁵⁸ Tamtéž, § 35 odst. 1.

⁵⁹ Tamtéž, odstavec 2 až 3.

g) Knihovní licence

Knihovny, archivy, muzea, galerie, školy a jiná vzdělávací zařízení mají ze zákona povoleno zhotovit rozmnoženinu díla pro své archivní potřeby a také v případě, kdy je původní rozmnoženina poškozena nebo ztracena. V takovém případě je povoleno vytvořenou rozmnoženinu dále půjčovat. Z půjčování chráněných děl vzniká autorům nárok na odměnu. Tento nárok se týká všech absenčních výpůjček. Autor naopak nemá nárok na odměnu v případě, že se jedná o školní a univerzitní knihovny, Národní knihovnu a další typy zařízení, které jsou uvedeny ve druhém odstavci § 37 autorského zákona. V případě zvukových a zvukově obrazových záznamů jsou knihovny a další výše vyjmenované zařízení povinny zamezit možnosti pořízení rozmnoženiny díla. Kromě toho se na půjčování zvukových a zvukově obrazových záznamů chráněných děl nevztahuje výše uvedený zaniklý nárok na odměnu v případě školských a dalších vyjmenovaných zařízení.⁶⁰

h) Licence pro určitá užití osiřelého díla

Osiřelé dílo je takové dílo, u kterého není určen autor nebo nebyl jeho autor nalezen. Knihovny, archivy, muzea, galerie, školy a jiná vzdělávací zařízení mají ze zákona povoleno takto osiřelá díla rozmnožovat za účelem digitalizace, zpřístupnění, indexace, katalogizace, uchování nebo jejich obnovy. Jedná se především o knihy, časopisy, noviny a další písemnosti, dále o díla kinematografická a audiovizuální, pokud jsou součástí archivu těchto institucí. Totéž platí pro provozovatele vysílání v případě děl pouze kinematografických a audiovizuálních. Všechny uvedené instituce však mají povinnost zajistit důsledné vyhledávání původního autora a až poté mohou s dílem jednat jako s dílem osiřelým. Záznamy z takového hledání musí instituce uchovávat.⁶¹

V obou případech je podmínkou, že při užití osiřelého díla *„lze vytvářet příjmy výlučně za účelem pokrytí nákladů, které vzniknou v souvislosti s digitalizací osiřelých děl a jejich zpřístupněním veřejnosti“*⁶².

⁶⁰ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 37, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁶¹ Tamtéž, § 37a odst. 1, 2, 6.

⁶² Tamtéž, odstavec 5.

i) Licence pro zdravotně postižené

Zákon umožňuje pro potřeby zdravotně postižených, v rozsahu odpovídajícím jejich zdravotnímu postižení, zhotovit rozmnoženinu díla a dále ji rozšiřovat a sdělovat. V případě zrakově postižených je zákonem povoleno doplnění původního audiovizuálního díla o slovní vyjádření obrazové složky. Takto doplněné dílo může být dále rozmnožováno, rozšiřováno a sdělováno. V žádném případě však nesmí být účelem obchodní nebo hospodářský prospěch. Autorský zákon také umožňuje půjčování originálů nebo rozmnoženin děl pro potřeby zdravotně postižených, ovšem pouze v souvislosti s jejich postižením.⁶³

j) Licence pro dočasné rozmnoženiny

Licence pro dočasné rozmnoženiny se týká případů, kdy je rozmnožování chráněných děl nezbytnou součástí technologického procesu při přenosu díla počítačovou sítí, při televizním nebo rozhlasovém vysílání nebo při jiném oprávněném užití. Taková tvorba rozmnoženin není zásahem do autorského práva. I v tomto případě však platí, že provozovatel televizního nebo rozhlasového vysílání musí mít k samotnému vysílání díla potřebné oprávnění.⁶⁴

k) Licence pro fotografickou podobiznu

Tato licence se týká zhotovení rozmnoženiny fotografického díla, které je vlastní podobiznou spotřebitele.⁶⁵

l) Nepodstatné vedlejší užití díla

„Do práva autorského nezasahuje ten, kdo náhodně užije dílo v souvislosti se zamýšleným hlavním užitím jiného díla nebo prvku.“⁶⁶ Takovým nepodstatným vedlejším užitím díla může být například nezamýšlený záběr na výtvarné dílo při natáčení filmového snímku.

⁶³ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 38 odst. 1 až 2, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁶⁴ Tamtéž, § 38a.

⁶⁵ Tamtéž, § 38b.

⁶⁶ Tamtéž, § 38c.

m) Licence k dílům užitého umění a dílům architektonickým

Jedná se o případy pronájmu, půjčování a vystavování děl užitého umění a staveb architektonických děl. Zákon dále popisuje případy návrhu změn dokončených architektonických staveb.⁶⁷

n) Licence pro sociální zařízení

Sociální a zdravotní zařízení, které nebyly zřízeny za účelem zisku, mohou zhotovovat záznamy vysílaných děl a tyto záznamy provozovat osobám umístěným v daném zařízení. Jedná se především o nemocnice a věznice.⁶⁸

o) Vystavení díla

Tento paragraf se týká užití originálu či rozmnoženiny díla výtvarného, fotografického nebo díla vyjádřeného postupem podobným fotografií. Vlastník originálu nebo rozmnoženiny takového díla, případně osoba, která si takové dílo od vlastníka vypůjčí, nezasahuje do autorského zákona, pokud dílo vystavuje nebo jej k vystavení bezplatně zapůjčí. Výjimkou by byl případ, kdy autor takové vystavení při převodu vlastnictví zapověděl.⁶⁹

1.5 Ochrana autorského práva

V případě, že je neoprávněně zasaženo do autorských práv nebo takové zasažení hrozí, má autor tyto nároky:

a) Nárok na určení autorství

Autor má možnost podat žalobu na určení svého autorství. Jedná se o nárok, který může uplatnit pouze autor. V případě autorského zákona není pro podání žaloby podmínkou prokázání oprávněného zájmu, jako je tomu obecně u určovací žaloby.⁷⁰

⁶⁷ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 38d, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁶⁸ Tamtéž, § 38e.

⁶⁹ Tamtéž, § 39.

⁷⁰ ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, s. 68. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090-7.

b) Nárok na zadržení neoprávněného konání

Autor má právo na vydání zákazu ohrožení svého práva. Jedná se především o neoprávněnou výrobu, neoprávněné obchodování, dovoz, vývoz nebo neoprávněné sdělování díla veřejnosti.⁷¹ „Zdržovací nárok lze uplatnit pouze v případě, pokud zásah trvá nebo reálně hrozí. V případě, že zásah netrvá ani nehrozí jeho opakování, není možné tento nárok uplatnit.“⁷²

c) Nárok na sdělení údajů o neoprávněném užití

Tohoto práva se autor může domáhat vůči tomu, kdo:

- neoprávněně zasáhl do jeho práva nebo jeho právo ohrozil,
- má nebo měl v držení neoprávněně zhotovenou rozmnoženinu díla,
- využívá nebo využíval službu, která neoprávněně zasáhla do práva autora nebo jeho právo ohrožovala,
- takovou službu poskytuje,
- byl označen ostatními účastníky procesu jako spoluúčastník.⁷³

d) Nárok na odstranění následků po neoprávněném zásahu

Autor se může domáhat odstranění následků zásahu do práva. Odstranění neoprávněného zásahu je možné těmito způsoby:

- stažením neoprávněné rozmnoženiny z obchodní či jiné sítě,
- stažením a zničením neoprávněné rozmnoženiny,
- zničením neoprávněné rozmnoženiny,
- zničením neoprávněné rozmnoženiny a odstraněním materiálů a nástrojů použitých převážně k výrobě této rozmnoženiny.⁷⁴

⁷¹ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 40 odst. 1 písm. b), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁷² ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, s. 68. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090-7.

⁷³ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 40 odst. 1 písm. c), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁷⁴ Tamtéž, písmeno d).

V případě, že došlo pouze k ohrožení práv nebo již následky porušení netrvají, není možné tento nárok využít.⁷⁵

e) Nárok na satisfakci

Poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za způsobenou újmu je možné omluvou nebo finanční kompenzací. V tomto případě se však nejedná o náhradu škody, ale pouze o peněžní zadostiučinění. Jeho výše je určena soudem. Finanční satisfakce je však možná pouze v případě, že se morální zadostiučinění nejeví jako dostatečné.⁷⁶

f) Nárok na zákaz služeb

Jedná se o zákaz poskytování služby, kterou využívají spotřebitelé při porušování nebo ohrožování autorských práv.⁷⁷

Autor má dále, dle občanského zákoníku, právo na vydání bezdůvodného obohacení. „Kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil.“⁷⁸ Občanský zákoník bezdůvodné obohacení dále definuje. „Bездůvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.“⁷⁹

Dle autorského zákona činí výše bezdůvodného obohacení dvojnásobek odměny, která by byla za získání licence dané licence obvyklá. Kromě toho má autor také nárok na náhradu škody, která mu neoprávněným jednáním vznikla. Náhrada škody je možná buď ve výši skutečně ušlého zisku, nebo ve výši odměny, která by byla obvyklá za získání takové licence.⁸⁰

⁷⁵ KRÍŽ, J., I. HOLCOVÁ, J. KORDAČ a V. KŘEŠŤANOVÁ. *Autorský zákon a předpisy související: komentář*. Praha: Linde, 2005, s. 145. ISBN 80-7201-546-X.

⁷⁶ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 40 odst. 1 písm. e), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁷⁷ Tamtéž, písmeno f).

⁷⁸ Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012, občanský zákoník § 2991 odst. 1. In: *Sbírka zákonů*. 2012, částka 33. Dostupné z: <http://zakony.kurzy.cz/89-2012-obcansky-zakonik/>

⁷⁹ Tamtéž, odstavec 2.

⁸⁰ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 40 odst. 4, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

1.6 Zvláštní ustanovení o určitých dílech

a) Zaměstnanecké dílo

V případě díla, které je vytvořeno na základě pokynu zaměstnavatele, má zaměstnavatel pouze výlučná majetková práva. Osobnostní autorská práva autora stále náleží autorovi.⁸¹

„Vykonává-li zaměstnavatel majetková práva k zaměstnaneckému dílu, má se za to, že autor svolil ke zveřejnění, úpravám, zpracování včetně překladu, spojení s jiným dílem, zařazení do díla souborného, jakož i k tomu, aby uváděl zaměstnanecké dílo na veřejnost pod svým jménem, ledaže je sjednáno jinak.“⁸²

b) Kolektivní dílo

Kolektivní dílo je dílo vytvořené více autory. Aby se dílo mohlo považovat za kolektivní, musí být vytvářeno na podnět fyzické nebo právnické osoby, pod jejímž jménem je také uváděno na veřejnost. V případě, že bylo kolektivní dílo vytvořeno na objednávku, vztahují se na něj stejné podmínky jako v případě zaměstnaneckého díla.⁸³

c) Školní dílo

Školním dílem je myšleno takové dílo, které vzniklo na základě zadání učitele či jiného pověřeného zaměstnance školy v době, kdy byl autor toho díla oficiálně studentem školy. Nespadá sem tedy dílo, které bylo vytvořeno například v rámci přijímacího řízení, tedy například ani práce rigorózní či habilitační, včetně jejich případných příloh. Školním dílem pak nemusí být jen díla vytvořená v rámci práce závěrečné, ale také v rámci práce seminární a jiné obdobné. Autorské dílo studenta může užít pouze škola, jejíž student práci vytvořil. Z hlediska autorského zákona není studentem účastník celoživotního vzdělávání. V tomto případě by se tedy nejednalo o školní dílo.⁸⁴

⁸¹ BARTOŠ, A. a P. ŠULC. *Autorské právo v otázkách a odpovědích*. Praha: Pierot, spol. s r. o., 2012, s. 75. ISBN 978-80-7353-223-9.

⁸² Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 58 odst. 4, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁸³ Tamtéž, § 59.

⁸⁴ BARTOŠ, A. a P. ŠULC. *Autorské právo v otázkách a odpovědích*. Praha: Pierot, spol. s r. o., 2012, s. 85. ISBN 978-80-7353-223-9.

Škola může využít díla svých studentů pouze pro svou vnitřní potřebu. Jiné užití je možné pouze nevýdělečně a se souhlasem autora.⁸⁵

Naopak autorský zákon neomezuje studenta v dalším užití jeho vlastního díla. Takové užití je možné i komerčním způsobem, ale vždy by měly být zachovány a respektovány oprávněné zájmy školy. Autor by tak měl o svém úmyslu komerčního užití školu vždy nejprve řádně informovat.⁸⁶

d) Dílo vytvořené na objednávku a soutěžní dílo

Díla vytvořená na objednávku jsou většinou podložena smlouvou, která stanovuje účel užití díla. Není-li smluvně sjednáno jinak, tak platí, že autor může vytvořené dílo dále užít a poskytnout k němu licenci další osobě. Totéž platí v případě soutěžního díla. Na kolektivní dílo vytvořené na objednávku se toto ustanovení nevztahuje.⁸⁷

e) Audiovizuální dílo

Audiovizuální dílo obecně tvoří obrazová a zvuková složka, přičemž k jeho vytvoření je zapotřebí souhlas autorů jednotlivých složek. Autorský zákon však popisuje audiovizuální dílo velmi obecně a udává, že zvuková složka není nezbytná, aby se o audiovizuální dílo jednalo.⁸⁸ Autorem výsledného díla je pak jeho režisér. Ve většině je takovým dílem myšleno zejména dílo kinematografické a televizní.⁸⁹

Autorský zákon dále definuje dílo audiovizuálně užitě, které tvoří jednotlivé složky audiovizuálního díla. Jedná se tak například o kamerový záznam.⁹⁰ Platí, že pokud autor audiovizuálně užitěho díla udělil výrobcí audiovizuálního díla souhlas k zařazení do takového díla, pak, pokud není smluvně sjednáno jinak, také povolil opatřit prvotní

⁸⁵ SMEJKAL, V. *Internet a §§§*. Praha: Grada Publishing, 2001, s. 44. ISBN 80-247-0058-1.

⁸⁶ BARTOŠ, A. a P. ŠULC. *Autorské právo v otázkách a odpovědích*. Praha: Pierot, spol. s r. o., 2012, s. 86 ISBN 978-80-7353-223-9.

⁸⁷ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 61, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁸⁸ Tamtéž, § 62.

⁸⁹ ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, s. 102–103. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090-7.

⁹⁰ Tamtéž, s. 105.

dílo titulky, dabingem nebo jej jinak zpracovat. Toto právní vymezení však neplatí pro hudební díla.⁹¹

f) Počítačový program

Počítačový program je bez ohledu na formu jeho vyjádření chráněn jako dílo literární. Chráněny jsou také přípravné koncepční materiály, které vedou k vytvoření takového programu. Chráněny však naopak nejsou pouhé myšlenky a principy, na nichž je jakýkoliv prvek počítačového programu založen. Autorský zákon umožňuje oprávněnému uživateli rozmnoženiny počítačového programu, přičemž není možné níže uvedený minimální rozsah práv zúžit, takový program:

- při zavedení a provozu rozmnožovat, překládat, zpracovávat a upravovat, pokud je to nezbytné k jeho využití,
- zálohovat, tedy vytvořit rozmnoženinu pro vlastní potřebu,
- zkoumat a studovat za účelem zjištění principů, na nichž je program založen,
- k dosažení plné funkčnosti analyzovat z hlediska jeho zdrojového kódu a takto získaný kód rozmnožovat nebo překládat jeho formu. Tato činnost je však omezena pouze na ty části počítačového programu, které jsou potřebné k dosažení funkčního prostředí. Takto získané informace však nesmějí být poskytnuty jiným osobám, pokud to není nezbytné k dosažení funkčního prostředí, ani využity k vývoji, zhotovení a obchodnímu využití počítačového programu podobného tomuto.⁹²

Výše uvedený minimální rozsah uživatelských práv nelze dohodou zúžit.⁹³

1.7 Právo související s právem autorským

Autorský zákon kromě práv samotného autora definuje také práva osob, které nejsou autory konkrétních uměleckých děl, ale mají nárok na obdobnou ochranu.

⁹¹ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 64, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁹² Tamtéž, § 65 až 66.

⁹³ Tamtéž, § 66 odst. 6.

Práva výkonného umělce mají dokonce stejnou povahu jako právo autorské. Dělíme je na práva osobnostní a práva majetková. Všechny ostatní případy práv souvisejících s právem autorským jsou čistě majetkové povahy.⁹⁴

1.7.1 Práva výkonného umělce k uměleckému výkonu

Výkonný umělec je dle autorského zákona „*fyzická osoba, která umělecký výkon vytvořila.*“⁹⁵

Za umělecký výkon lze považovat výkon herce, zpěváka, hudebníka, tanečníka, dirigenta, sbormistra, režiséra nebo jiné osoby, která předvádí umělecké dílo. Autorský zákon také doplňuje, že uměleckým výkonem může být také výkon artisty, a to i v případě, že neprovádí umělecké dílo.⁹⁶

„*Uměleckým výkonem není provedení vědeckého díla (např. přednáška). Umělec-kým výkonem není ani výkon moderátora nebo modelky, pokud nepředvádí autorské dílo. Uměleckým výkonem ale už je, když modelka předvádí např. choreografické dílo nebo když moderátor recituje báseň.*“⁹⁷

a) Osobnostní práva výkonného umělce

Mezi osobnostní práva výkonného umělce patří:

- právo rozhodnout o zveřejnění svého uměleckého výkonu,
- právo rozhodnout zda a jakým způsobem má být jeho jméno uvedeno při užití jeho výkonu,
- právo na ochranu před snížením jeho hodnoty.⁹⁸

⁹⁴ ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, s. 117. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090-7.

⁹⁵ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 67 odst. 2, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

⁹⁶ Tamtéž, odstavec 1.

⁹⁷ HOFMANN, I. *Kolektivní správa v oblasti hudby* [online]. Brno, 2009 [cit. 2015-02-11]. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Viktor Pantůček. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/165857/ff_m/Diplomova_prace.pdf

⁹⁸ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 70, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

Osobnostní práva výkonného umělce trvají po celou dobu jeho života. Stejně jako v případě autora se jich výkonný umělec nemůže vzdát, jsou nepřevoditelná a smrtí zanikají. Platí zde určitá postmortální ochrana uměleckého výkonu, kdy ani po smrti umělce není možné jeho výkon užít způsobem snižující jeho hodnotu.⁹⁹

b) Majetková práva výkonného umělce

Základním majetkovým právem výkonného umělce je právo jeho výkon užít, případně udělit smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva. Dle autorského zákona je právem umělecký výkon užít:

- právo na vysílání a jiné sdělování živého výkonu veřejnosti,
- právo na záznam živého výkonu,
- právo na rozmnožování zaznamenaného výkonu,
- právo na rozšiřování rozmnoženin zaznamenaného výkonu,
- právo na pronájem rozmnoženin zaznamenaného výkonu,
- právo na půjčování rozmnoženin zaznamenaného výkonu,
- právo na sdělování zaznamenaného výkonu veřejnosti.¹⁰⁰

Výkonný umělec má, stejně jako autor, právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním jeho zaznamenaného výkonu pro osobní potřebu. Tato odměna postihuje zejména výrobce, dovozce a prodejce nenahraných nosičů a přístrojů určených k rozmnožování záznamů uměleckých děl. Výkonný umělec má také právo na odměnu v případě užití jeho zaznamenaného výkonu formou rozhlasového nebo televizního vysílání. Úmysl vysílat zaznamenaný výkon umělce však musí být předem ohlášen a smluvně ujednáán s příslušným kolektivním správcem.¹⁰¹

Majetková práva výkonného umělce trvají 50 let od vytvoření výkonu. Pokud však v průběhu této doby byl záznam vydán nebo jinak sdělen veřejnosti, pak majetková práva výkonného umělce zanikají za 70 let ode dne prvního vydání nebo zveřejnění v případě zvukového záznamu a za 50 let ode dne prvního vydání nebo zveřejnění

⁹⁹ ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, s. 126. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090-7.

¹⁰⁰ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 71 odst. 1 až 2, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

¹⁰¹ Tamtéž, § 71 odst. 3 a § 72 odst. 1 až 3.

v případě jiného než zvukového záznamu. Jako výchozí doba se počítá ta událost, která nastane dříve.¹⁰²

1.7.2 Práva výrobce zvukového záznamu k jeho záznamu

„Výrobce zvukového záznamu je fyzická nebo právnická osoba, která na svou odpovědnost poprvé zaznamená zvuky výkonu výkonného umělce či jiné zvuky, nebo jejich vyjádření, nebo pro kterou tak z jejího podnětu učiní jiná osoba.“¹⁰³ Zvukový záznam je pak definován jako záznam, vnímatelný výhradně sluchem, pomocí kterého je zpracován výkon umělce.¹⁰⁴

Výrobce zvukového záznamu má pouze výlučná majetková práva, což je základní rozdíl oproti autorskému právu. Mezi majetková práva výrobce patří pouze právo svůj zvukový záznam užít a udělit jiné osobě oprávnění k výkonu tohoto práva. Autorský zákon dále definuje pojem užití. Právem zvukový záznam užít je:

- právo na rozmnožování zvukového záznamu,
- právo na manipulaci s originálem nebo rozmnoženinou zvukového záznamu, konkrétně rozšiřování, pronájem a půjčování,
- právo na sdělování zvukového záznamu veřejnosti, včetně jeho vysílání.¹⁰⁵

„Vzhledem k tomu, že výrobce nemá ve vztahu ke svému záznamu osobnostní práva, je kdokoli oprávněn bez dalšího záznam zpracovat či jinak upravit (např. sestříhat). Tímto zpracováním pak vzniká nový záznam, přičemž majetkové právo výrobce tohoto nového záznamu je omezeno právem výrobce záznamu původního, který byl zpracován.“¹⁰⁶

¹⁰² Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 73, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

¹⁰³ Tamtéž, § 75 odst. 2.

¹⁰⁴ ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, s. 134. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090-7.

¹⁰⁵ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 76 odst. 1 až 2, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

¹⁰⁶ CHALOUPKOVÁ, H. a P. HOLÝ. *Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon) a předpisy související: komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2007, s. 114. ISBN 978-80-7179-586-5.

Výrobce zvukového záznamu má, stejně jako výkonný umělec, právo na odměnu za užití jeho záznamu formou rozhlasového nebo televizního vysílání. Právo na odměnu má výrobce zvukového záznamu také v případě užití jeho záznamu pro osobní potřebu. Tato odměna se týká výrobců, dovozců a prodejců nenahraných nosičů a přístrojů určených k rozmnožování záznamů uměleckých děl. Doba trvání práva výrobce zvukového záznamu činí 50 let od pořízení zvukového záznamu. Je-li v průběhu této doby záznam vydán nebo pouze sdělen veřejnosti, pak právo výrobce zvukového záznamu zaniká až za 70 let od vydání, případně zveřejnění.¹⁰⁷

„Předmětem práva výrobců zvukových záznamů je jejich výkon povahy organizačně technické a ekonomické spočívající v zachycení zvuků na zvukový záznam, nikoli výkon povahy tvůrčí mající základ v osobnosti.“¹⁰⁸

1.7.3 Práva výrobce zvukově obrazového záznamu k jeho záznamu

Autorský zákon definuje zvukově obrazový záznam jako záznam audiovizuálního díla, případně záznam řady spolu souvisejících obrazů, které vyvolávají dojem pohybu. Ten záznam může být doprovázen zvukem. Výrobcem takového záznamu je fyzická nebo právnická osoba, která na svou odpovědnost poprvé pořídila zvukově obrazový záznam, případně pořízením takového záznamu pověřila jinou osobu.¹⁰⁹

„Je nutné, aby nešlo o sled obrazů statických, ale musí jít o související obrazy vyvolávající dojem pohybu. Od zvukově obrazového záznamu je třeba odlišovat audiovizuální dílo, které je záznamem vyjádřeno.“¹¹⁰

¹⁰⁷ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 76 odst. 3 až 4 a § 77, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

¹⁰⁸ CIRNER, S. *Práva výrobců zvukového a zvukově obrazového záznamu* [online]. Praha, 2009 [cit. 2015-02-11]. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. Vedoucí práce JUDr. Petra Žikovská. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/dtdownload/8800029931/?lang=cs>

¹⁰⁹ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 79, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

¹¹⁰ CIRNER, S. *Práva výrobců zvukového a zvukově obrazového záznamu* [online]. Praha, 2009 [cit. 2015-02-11]. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. Vedoucí práce JUDr. Petra Žikovská. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/dtdownload/8800029931/?lang=cs>

Majetková práva výrobce zvukově obrazového záznamu jsou totožná s právy výrobce záznamu zvukového. Stejně tak i zde platí nárok na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu. Doba trvání práva výrobce zvukově obrazového záznamu činí 50 let od pořízení záznamu. Je-li v průběhu této doby záznam zveřejněn, pak se lhůta 50 let začíná počítat až od takového zveřejnění, respektive od prvního dne následujícího roku.¹¹¹

1.7.4 Práva rozhlasového a televizního vysílatele k jeho vysílání

Vysíláním se rozumí „*nikoliv činnost, ale výsledek šíření zvuků nebo obrazů či obrazů a zvuků zároveň rozhlasem nebo televizí, eventuálně výsledek jejich vytváření rozhlasem nebo televizí, pokud se tyto zvuky a obrazy nešíří. Účelem šíření i vyjádření musí být příjem veřejnosti.*“¹¹² Vysílatelem je pak fyzická nebo právnická osoba, která provozuje vysílání, případně si vysílání objedná u jiné osoby, přičemž tak působí na svou odpovědnost. Vysílatelem tedy nejsou například poskytovatelé televizního připojení.¹¹³

Vysílatel má právo své vysílání užít, případně udělit toto právo písemnou smlouvou jiné osobě. Toto právo trvá 50 let od prvního vysílání, respektive od prvního dne roku následujícího po rozhodné události, a je převoditelné. Dle autorského zákona znamená právo vysílání užít:

- právo na záznam vysílání,
- právo na rozmnožování zaznamenaného vysílání,
- právo na rozšiřování zhotovených rozmnoženin,
- právo na sdělování vysílání veřejnosti.¹¹⁴

¹¹¹ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 80 až 81, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

¹¹² CHALOUPKOVÁ, H. a P. HOLÝ. *Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon) a předpisy související: komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2007, s. 121. ISBN 978-80-7179-586-5.

¹¹³ ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, s. 140. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090-7.

¹¹⁴ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 84 až 85, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

1.7.5 Práva nakladatele

Nárok na odměnu v souvislosti s rozmnožením díla pro osobní potřebu má také nakladatel. Toto právo zaniká po 50 letech, které se počítají od prvního dne roku následujícího po vydání díla.¹¹⁵

Nakladatelem je ten, kdo rozmnožuje a následně rozšiřuje dílo slovesné, hudební nebo hudebně dramatické, výtvarné, fotografické nebo vyjádřené způsobem podobným fotografii.¹¹⁶

¹¹⁵ Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 87, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

¹¹⁶ CHALOUPKOVÁ, H. a P. HOLÝ. *Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon) a předpisy související: komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2007, s. 124. ISBN 978-80-7179-586-5.

2 KOLEKTIVNÍ SPRÁVA AUTORSKÉHO PRÁVA

O správu autorského práva se starají kolektivní správci. Hlavním účelem kolektivní správy je zpřístupnění autorských práv veřejnosti. Pro autory a jiné nositele práv jsou kolektivní správci nenahraditelným pomocníkem. Vzhledem k tomu, že neustále dochází k pravidelnému užívání velkého množství autorských děl, byla by správa těchto děl a individuální udělování licencí pro autory časově velmi náročná.

Z hlediska spotřebitelů je názor na kolektivní správu poněkud odlišný. Pro některé sice představuje lepší dostupnost práv, ale pro ostatní znamená obavu ze zneužití monopolního postavení.¹¹⁷ Ovšem i pro spotřebitele „by bylo velmi těžké, ne-li prakticky nemožné, uzavírat smlouvy s jednotlivými oprávněnými osobami a přímo jim platit odměny – alespoň pokud jde o tzv. malá autorská práva k dílům hudebním. Proto také ve vlastním zájmu autorů a dalších oprávněných osob začaly již před řadou let vznikat podobné ochranné organizace“¹¹⁸.

Kolektivní správci musí vykonávat svou činnost jako hlavní předmět činnosti, čímž není vyloučeno, že může vykonávat i činnost vedlejší. Kolektivní správu však nesmí vykonávat za účelem dosažení zisku. Povoleno je pouze odečítat skutečně vynaložené náklady.¹¹⁹

V České republice spravují autorské právo tyto kolektivní správci:

- a) OSA – Ochranný svaz autorský
- b) Intergram
- c) OAZA – Ochranná asociace zvukařů – autorů
- d) DILIA – Divadelní a literární agentura
- e) OOA-S – Ochranná organizace autorská
- f) Gestor

¹¹⁷ KRÍŽ, J., I. HOLCOVÁ, J. KORDAČ a V. KŘEŠŤANOVÁ. *Autorský zákon a předpisy související: komentář*. Praha: Linde, 2005, s. 243. ISBN 80-7201-546-X.

¹¹⁸ TELEČ, I. *Tvůrčí práva duševního vlastnictví*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1994, s. 196. ISBN 80-210-0885-7.

¹¹⁹ ACHMEDOV, B. *Principy a perspektivy hromadné správy autorských práv* [online]. Brno, 2007 [cit. 2015-02-11]. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Právnická fakulta. Vedoucí práce Prof. JUDr. Ivo Teleč, CSc. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/53769/pravf_m

2.1 OSA – Ochranný svaz autorský¹²⁰

Ochranný svaz autorský vznikl v roce 1919, kdy jedním ze zakladatelů byl skladatel Karel Hašler a jedním z prvních ředitelů syn skladatele Antonína Dvořáka. Do konce roku 2013 byl Ochranný svaz autorský občanským sdružením, od 1. 1. 2014 je v souvislosti s novým občanským zákoníkem občanským spolkem. Tento kolektivní správce vykonává kolektivní správu nevýdělečně.

OSA rozděluje svou působnost na dvě základní vrstvy:

a) Zastupovaný

Zastupovaným je každý autor, skladatel, textař, nakladatel či dědic autorských práv, který podepíše s OSA smlouvu na základě alespoň jednoho veřejně provozovaného hudebního díla, u které prokáže své autorství.

b) Člen

Člen může být z řad nakladatelů, skladatelů nebo textařů. Podmínkou je předchozí zastupování Ochranným svazem autorským po dobu minimálně 5 let. Pro nakladatele, skladatele i textaře platí další podmínky, které popisují stanovy OSA¹²¹. Většinou se jedná o dosažení minimálních autorských odměn v určitém období. Člen OSA má poté hlasovací právo na valném shromáždění.

2.2 Intergram

Intergram je kolektivní správce, který zastupuje výkonné umělce a výrobce zvukových a zvukově obrazových záznamu. Vznikl v roce 1990 a od té doby vybírá a rozděluje odměny umělcům a výrobcům za užití jejich zaznamenaných výkonů. Stejně jako v případě Ochranného svazu autorského vykonává také Intergram kolektivní správu nevýdělečně a jeho nejvyšším orgánem je valná hromada.¹²²

¹²⁰ OSA: *Ochranný svaz autorský* [online]. 2014 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.osa.cz/hlavn%C3%AD-menu/kdo-jsme/o-n%C3%A1s.aspx>

¹²¹ OSA: *Stanovy OSA* [online]. 2014 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.osa.cz/media/32568/osa-stanovy2014.pdf>

¹²² *Intergram* [online]. 2014 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.intergram.cz/cs/kdo-jsme/>

Dle posledních informací ze dne 30. 4. 2014 zastupuje Intergram celkem:

- 12 127 výkonných umělců včetně jednotlivých členů zastupovaných souborů,
- 1 348 dědiců práv,
- 891 souborů,
- 1 004 výrobců, kteří zastupují 3 958 vydavatelství
- a nad rámec uzavřených smluv navíc 70 940 nositelů práv z ČR.¹²³

2.3 OAZA – Ochranná asociace zvukařů – autorů

OAZA vznikla v roce 2003 jako zapsaný spolek. Jednalo se o profesní organizaci, která sdružovala mistry zvuku. V roce 2006 pak OAZA získala oprávnění k výkonu kolektivní správy. Jejím nejvyšším orgánem je valná hromada a stejně jako v případě předchozích kolektivních správců je i OAZA neziskovým sdružením. Vybrané prostředky je tak možné snížit pouze o náklady nutné pro jejich výběr.¹²⁴

2.4 DILIA – Divadelní a literární agentura¹²⁵

Divadelní a literární agentura byla založena již v roce 1949. Nyní vykonává nevýdělečnou kolektivní správu autorských práv a dobrovolnou agenturní činnost jako občanské sdružení, jejímž nejvyšším orgánem je valná hromada. Náplní DILIA, jakožto agentury, je zejména zprostředkovávání uzavírání licenčních smluv. Kolektivní správu vykonává DILIA zejména pro tyto druhy děl:

- literární,
- dramatická nebo hudebně dramatická,
- choreografická,
- pantomimická,
- audiovizuální,
- díla vědecká včetně děl kartografických,

¹²³ *Intergram: Zpravodaj č. 20* [online]. Listopad 2014 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.intergram.cz/files/zpravodaj2014.pdf>

¹²⁴ *OAZA* [online]. © 2003–2013 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.oaza.eu/obecne>

¹²⁵ *DILIA: Divadelní, literární, audiovizuální agentura o. s.* [online]. [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.dilia.cz/index.php/o-nas>

- díla dabingových režisérů, kteří jsou autory mluvené složky audiovizuálních děl v jiném jazyce.

DILIA v současné době kolektivně spravuje práva celkem 3 311 autorů.

2.5 OOA-S – Ochranná organizace autorská

Občanské sdružení OOA-S je nevýdělečná organizace, která zastupuje autory děl výtvarných, fotografických a architektonických. Zastupování má dvě roviny – povinnou a nepovinnou. Povinná kolektivní správa zahrnuje zastoupení všech výše zmíněných autorů, nepovinná pak zastoupení autorů na základě podepsané smlouvy Nejvyšším orgánem je valná hromada.¹²⁶

2.6 Gestor¹²⁷

Gestor je kolektivním správcem autorského práva, který má na starost odměny při opětovném prodeji originálu výtvarného uměleckého díla. Originálem se v tomto případě rozumí originální:

- obraz,
- malba nebo kresba,
- koláž,
- tapiserie,
- rytina,
- litografie nebo jiná grafika,
- socha,
- keramika,
- autorský šperk,
- fotografie,
- autorská rozmnoženina, která je považována za originál.

Ochranný svaz autorský Gestor vznikl v roce 1997 jako občanské sdružení, kterým je dodnes. Povolení ke kolektivní správě pak získal v roce 1998.

¹²⁶ OOA-S [online]. [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.ooas.cz/>

¹²⁷ Gestor [online]. © 2008 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.gestor.cz/cs/>

3 HISTORIE A SOUČASNÉ MOŽNOSTI INTERNETU

Základním a tím hlavním důvodem, který dal příležitost ke vzniku sítě Internet, byl požadavek na vznik sítě, která by vydržela sabotážní útok za doby studené války. Tehdy se ještě nedalo mluvit o síti jako takové, šlo pouze o požadavek na vyměňování informací mezi dvěma body.¹²⁸

Tento požadavek první vznesla americká armáda, která měla obavy z jaderné války. Z tohoto důvodu bylo potřeba, aby existovala síť, která nebude mít žádnou centrální složku a bude fungovat i v případě narušení některé její části.¹²⁹

První návrh řešení tohoto projektu byl představen v roce 1964. Tehdy se na něm začalo pracovat v anglickém National Physical Laboratory.¹³⁰ Architekturu, která měla pracovat na principu přepínání datových paketů, poprvé popsal Paul Baran. Na základě toho byl v roce 1970 vytvořen síťový protokol TCP/IP, který funguje dodnes, neboť se stal standardem internetové sítě.¹³¹

V roce 1969 vznikla první síť založená na technologii TCP/IP a nesla název ARPANET. Název dostala podle svého investora. Projekt totiž financovala Pentagonská agentura ARPA. Zárodek této sítě tvořily čtyři uzly, které byly umístěny „ve *Standfordském výzkumném institutu a na univerzitách v Los Angeles, Santa Barbaře a Utahu*“¹³². Jednalo se o čtyři počítače, které tak mohly mezi sebou přenášet data skrze rychlé přenosové linky. V roce 1972 síť ARPANET čítala již 37 uzlů.¹³³

Takto postupem času vznikala internetová síť. Páteří sítí nejprve ARPANET, později však přišla na scénu Organizace na podporu vědy a výzkumu v USA a vytvořila vlastní

¹²⁸ NAVRÁTIL, P. *Internet pro školy*. 2. vyd. Kralice na Hané: Computer Media, 2004, s. 18. ISBN 80-86686-16-7.

¹²⁹ ZEDNÍČEK, R. *Internet Explorer 5.5*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000, s. 10. ISBN 80-247-9019-X.

¹³⁰ VÁŇOVÁ, H. a J. SKOPAL. *Metodologie a logika výzkumu v hudební pedagogice*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2002, s. 119. ISBN 80-246-0435-3.

¹³¹ ZELENÝ, J. a B. MANNOVÁ. *Historie výpočetní techniky*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2006, s. 130. ISBN 80-869-6004-8.

¹³² LAPÁČEK, J. *Internet pro úplné začátečníky*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2004, s. 6. ISBN 80-251-0108-8.

¹³³ STERLING. A Short History of the Internet. *The Magazine of fantasy and science fiction*. 1993, č. 53. Dostupné z: https://w2.eff.org/Net_culture/internet_sterling.history.txt

síť NSFnet. Netrvalo dlouho a síť Internet byla na světě. Od začátku neměl žádnou hierarchickou strukturu.¹³⁴

V roce 1989 začal Tim Berners-Lee pracovat na nové myšlence způsobu komunikace. Díky této myšlence se síť Internet dostala do širokého podvědomí lidí, neboť práci s ním výrazně ulehčila. Jednalo se o tzv. hypertextové dokumenty, tedy dokumenty, které obsahují odkazy na další dokumenty. Tento koncept byl představen pod jménem World Wide Web, dnes zkráceně říkáme WWW. Tím se internetu rozšířily obzory, načež začal být zajímavým pomocníkem také v komerční sféře. V roce 1992 bylo k internetu připojeno již více než jeden milion počítačů.¹³⁵

Česká republika se k síti Internet oficiálně připojila 13. února 1992 na ČVUT v Praze. Neoficiálně však toto připojení proběhlo již v listopadu předešlého roku. Česká republika nebyla na připojení do takové sítě z hlediska infrastruktury náležitě připravena, proto vznikla nejprve páteřní síť CESNET, která propojovala naše nejvýznamnější akademická střediska. O akademickou záležitost šlo v největší míře až do roku 1995, kdy se internet začal dostávat do podvědomí veřejnosti.¹³⁶

Od té doby roste využívanost internetu raketovou rychlostí. Možná právě proto chtěla telekomunikační společnost STM TELECOM a. s. od ledna 1999 zdražit své služby. Tehdy byl internet využíván skrze telefonní linku, a tak vznikla protestní akce „Internet proti monopolu“, která ovlivnila následující dění českého internetu.¹³⁷

Internet je nástroj, který poskytuje nepřehledné množství služeb, mezi něž patří například:

- **WWW (World Wide Web)**

V doslovném překladu se jedná o světovou rozsáhlou síť. „*Pokud chce někdo charakterizovat WWW jednou větou, nikdy v ní nechybí slovo hypertextový.*

¹³⁴ MAREŠ, M. WWW: World Wide Web aneb všesvětová pavučina. *Vesmír*. 1995, roč. 74, č. 8, s. 425–430.

¹³⁵ STERLING. A Short History of the Internet. *The Magazine of fantasy and science fiction*. 1993, č. 53. Dostupné z: https://w2.eff.org/Net_culture/internet_sterling.history.txt

¹³⁶ LAPÁČEK, J. *Internet pro úplně začátečníky*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2004, s. 7. ISBN 80-251-0108-8.

¹³⁷ KRÁLÍK, J. *Od telegrafu k internetu*. Praha: Seven Hills Production a Pragma, 2000, s. 149. ISBN 80-238-5022-9.

*Znamená text, který se větví, takže není lineární a obsahuje odkazy na další texty.*¹³⁸

Jak již bylo popsáno výše, jde o internetové dokumenty, které obsahují odkazy na další dokumenty. Jednotlivé části přitom nemusí být uloženy na stejném serveru. Odkazovat můžeme i na zcela jiné místo na webu.

Dnes jsou webové stránky naprosto multimedialní záležitostí. Kromě samotného textu na nich nalezneme také obrázky, videa a nejrůznější interaktivní prvky. Tyto možnosti přibývají s dobou. Dříve totiž bylo nepředstavitelné například umísťování videí na webové stránky, neboť byla přenosová rychlost internetu mnohem nižší, než je dnes. Video by se tak načítala nesmírně dlouho. Tento problém se dnes už téměř nevyskytuje. Na internetu se tak můžeme běžně setkat například s internetovými video půjčovnami.

- **Elektronická pošta**

Jde o způsob odesílání a přijímání zpráv prostřednictvím internetové sítě. Každý uživatel, který chce využívat elektronickou poštu, musí mít svou adresu, které říkáme e-mailová. Jedná se o zkratku z anglického electronic mail. E-mailová adresa má tvar `uzivatelske.jmeno@server.cz`. První část tvoří uživatelské jméno, následuje znak zavináče, za ním jméno serveru, respektive poskytovatele e-mailové služby, a koncovka. V příkladu byla použita koncovka `cz`, běžně se však můžeme setkat s koncovkami `com`, `net` atd. Dnes již není pravidlem, že koncovka udává stát, ve kterém se daný server nachází.¹³⁹

- **Instant messaging**

Tento pojem zahrnuje nejrůznější online komunikaci mezi uživateli. Komunikace může probíhat prostřednictvím webového rozhraní nebo s použitím speciálně vyvinuté aplikace.

- **FTP**

FTP je zkratkou pro File Transfer Protocol. Jde o protokol, který je určený pro přenos souborů pomocí počítačové sítě.¹⁴⁰

¹³⁸ MAREŠ, M. WWW: World Wide Web aneb všesvětová pavučina. *Vesmír*. 1995, roč. 74, č. 8, s. 425–430.

¹³⁹ WINKLER, P. *Velký počítačový lexikon: co je co ve světě počítačů*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009, s. 110. ISBN 978-80-251-2331-7.

¹⁴⁰ Tamtéž, s. 133.

- VoIP

Voice over Internet Protocol v překladu znamená zvuk přes internetový protokol. Jedná se o technologii, která umožňuje digitální přenos hlasu prostřednictvím počítačové sítě. Jedním s hojně využívaných programů, které jsou určeny pro internetovou telefonii, je program Skype. Jde o rozhraní, které umožňuje přenášet hlasové hovory z počítače na jiný počítač, anebo z počítače na mobilní telefon, případně pevnou linku. První varianta není nijak zpoplatněna, ale volání z počítače na mobilní telefon nebo pevnou linku bezplatné není. Ceny za takové volání jsou však zpravidla nižší než ceny jednotlivých mobilních operátorů za klasické mobilní služby.¹⁴¹

¹⁴¹ BITTO, O. Jak se volá přes Internet: základy VoIP. *Lupa.cz: Server o českém Internetu* [online]. 2007 [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/jak-se-vola-pres-internet-zaklady-voip/>

4 MOŽNOSTI ZÍSKÁNÍ HUDEBNÍHO OBSAHU

Na internetu je dnes mnoho možností, jak lze získat hudební obsah. Problémem však je, že ze všech těch možností, mají největší podíl nástroje nelegálního šíření hudby. Z hlediska dopadu na hudební průmysl bylo rozšíření pirátství v České republice z velké části způsobeno tím, že nástroje nelegálního šíření hudby, pod které spadají nejrůznější internetová úložiště apod., vznikly mnohem dříve než portály, které prodávaly hudební soubory. Dnes je situace sice o něco lepší, ale stále nedostačující. Problém už není ani tak v neexistenci hudebních internetových obchodů, ale zejména v jejich malém sortimentu a naprosto nedostačující propagaci.

4.1 Nástroje nelegálního šíření hudby

Nástroje nelegálního šíření hudby lze rozdělit do tří kategorií. První kategorií jsou internetová úložiště, která na svých serverech fyzicky obsahují nabízená data, dále internetové databáze odkazů, které na nabízená data pouze odkazují, a nakonec sítě typu peer-to-peer, jejichž princip bude vysvětlen později.

4.1.1 Internetová úložiště

Internetová úložiště fungují jako velkokapacitní úschovny dat. V žádném případě je nelze obecně považovat za něco špatného, nebo dokonce nelegálního. Internetová úložiště totiž výborně slouží třeba ve chvíli, kdy uživatel potřebuje někomu poslat např. fotografie z dovolené, které ve větším množství není možné, vzhledem k velikosti, zaslat elektronickou poštou. Samozřejmě nejde jen o fotografie, ale také o dokumenty, rodinné videozáznamy nebo třeba také o podklady ke studiu, které si mezi sebou potřebují sdílet studenti. Internetová úložiště jsou však v největší míře zneužívána k nelegálnímu sdílení chráněných děl. Princip je jednoduchý. Uploader¹⁴² nahraje na server například hudební soubor a zpřístupní jej ostatním uživatelům. Ti pak do vyhledávacího pole napíší název souboru a systém jim nabídne co nejrelevantnější

¹⁴² Uploader je termín využívaný ve světě sdílení. Je odvozen od anglického slova upload, které v překladu znamená nahrát. Uploader je tedy člověk, který na web nahrává data. Upload. *Slovník online* [online]. 2015 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <https://www.online-slovník.cz/slovník-cizich-slov/upload>

výsledky. Hlavním problémem u všech zmíněných portálů je, že jejich provozovatelé nabízí uploaderům provize za to, že si jejich data někdo stáhne. Uploadery to pak motivuje k rozesílání nejrůznějších reklamních emailů, čímž chráněná díla ještě rozšiřují. Následující výčet uvádí několik nejrozšířenějších českých datových úložišť.

Ulož.to

Ulož.to je český server určený ke sdílení dat. Projekt založila 5. května 2007 společnost Nodus Technologies s. r. o., která jej vlastní dodnes.¹⁴³ Jedná se o server, pomocí kterého si uživatelé mezi sebou posílají svá data. Rozdílem, oproti klasickým portálům tohoto typu, je možnost stahování dat ostatních uživatelů. Samozřejmě pouze v případě, že k tomu majitel, respektive původní uživatel, který soubor na server nahrál, dal svolení. Server Ulož.to tedy funguje jako velkokapacitní úložiště dat s implementovaným vyhledávačem, do kterého stačí napsat název souboru a systém ihned vyhledá relevantní soubory.¹⁴⁴

Přechod od majitele k původnímu uživateli byl v předchozím odstavci užit záměrně, neboť právě tento rozdíl je hlavním problémem podobných portálů. Uživatelé, kteří nahráli na server data, zejména hudební, filmové a jiná chráněná díla, totiž většinou nejsou samotnými majiteli těchto děl, respektive majiteli práv.

Ulož.to nabízí bez nutnosti registrace bezplatné stahování do maximální rychlosti 300 kB/s. Při bezplatném stahování navíc nelze najednou stahovat více než jeden soubor. Uživatelé si však mohou předplatit kredit a poté bude jejich stahování neomezené až do výše zakoupeného kreditu. Cena 1 GB se na Ulož.to průměrně pohybuje okolo 3,50 Kč.¹⁴⁵

Datator.cz

Portál Datator, který vznikl v roce 2014 jako projekt společnost Mighty Business s. r. o., nabízí oproti portálu Ulož.to bezplatné stahování pouze pro soubory o maximální velikosti 10 MB. Aby mohli uživatelé stahovat soubory o větší velikosti, musí si

¹⁴³ Nodus Technologies spol. s r. o. *Peníze.cz* [online]. © 2000–2015 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://rejstrik.penize.cz/25729055-nodus-technologies-spol-s-r-o>

¹⁴⁴ *Ulož.to* [online]. 2007 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.ulozto.cz/>

¹⁴⁵ Tamtéž.

zakoupit kredit, který u tohoto portálu vychází v průměru na 2,60 Kč za 1 GB. Princip vyhledávání a stahování je pak stejný jako u portálu Ulož.to.¹⁴⁶

„Služba se pohybuje tradičně na hraně zákonů, které stanoví, že provozovatel nemusí automaticky prověřovat legálnost uživatelského obsahu, takže musí copyrightem chráněná díla odstranit, až když prokazatelně ví, že uživatel, který je nahrál, k nim nemá autorská práva. Úložiště se proto většinou úzkostlivě snaží nedat žádnou záminku k obvinění, že copyright úmyslně porušují.“¹⁴⁷

Hellspy.cz

Hellspy je oproti předchozím portálům zcela zpoplatněný. Vznikl v roce 2009 jako vyhledávací nástroje serveru Hellshare.cz. Rozdíl mezi těmito dvěma servery je pouze v jejich určení. Hellshare, který vznikl již v roce 2007, je určen pro sdílení souborů mezi uživatelem a příjemcem, kterému je na sdílený soubor zaslán odkaz. Uživatel si však může zvolit, jestli je jeho soubor soukromý a bude dostupný pouze tomu, komu bude zaslán odkaz, anebo jestli se má zobrazit také při vyhledávání na serveru Hellspy a bude tak dostupný všem. Při pouhém přeposílání souborů mezi uživatele skrze server Hellshare, má cílový uživatel možnost přijatý soubor stáhnout zdarma a bez registrace. Zdarma je však pouze jeden soubor denně. Stahování na serveru Hellspy.cz vychází v průměru na 2,50 Kč za 1 GB.¹⁴⁸

Sdilej.cz

Server Sdilej.cz vznikl v roce 2014 přechodem od původního názvu CZShare. Oproti předchozím portálům nenabízí platbu platební kartou a 1 GB dat zde stojí v průměru 0,80 Kč. Zakoupené kredity však mají omezenou platnost 200 dní. Princip stahování je stejný jako u dříve zmíněných portálů.¹⁴⁹

¹⁴⁶ DATATOR.cz [online]. © 2014–2015 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.datator.cz/>

¹⁴⁷ SLÍŽEK, D. Zkrocené Ulož.to má nástupce v Datator.cz a historie se opakuje. *Lupa.cz: Server o českém Internetu* [online]. 2014 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/zkrocene-uloz-to-ma-nastupce-v-datator-cz-a-historie-se-opakuje/>

¹⁴⁸ Hellspy.cz [online]. 2009 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.hellspy.cz/>

¹⁴⁹ Sdilej.cz [online]. 2014 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.sdilej.cz/>

Datoid.cz

Datoid je nový portál určený k veřejnému sdílení souborů. Vznikl v roce 2013 a jako jediný ze zmíněných portálů nabízí slevu na noční stahování souborů. Při běžném denním stahování činí průměrná cena 1 GB souboru 1,40 Kč, v noci pak 0,70 Kč.¹⁵⁰

4.1.2 Internetové databáze odkazů

Jedná se o zvláštní typ portálů, které na svých stránkách nabízí pouze odkazy na hledané soubory, které přitom nejsou fyzicky uloženy na daném serveru. K dispozici je klasický vyhledávač, takže je lze od klasických internetových úložišť rozeznat jen velmi těžko. Jedná se například o tyto portály:

Mp3s.nadruhou.net

Portál Mp3s.nadruhou.net funguje jako obsáhlá databáze odkazů na hudební soubory a hudební videoklipy. Soubory, na které se zde odkazuje, jsou umístěny většinou na zahraničních serverech. Odkazy na soubory umísťují na web samotní správci tohoto portálu. Tuto možnost mají sice i uživatelé, ovšem bez jakéhokoliv nároku na odměnu. To je rozdíl oproti internetovým úložištům, data nahrávají pouze uživatelé a navíc jsou za to za určitých podmínek ještě odměňováni. Dle počítadla, umístěného v zápatí tohoto webu, navštěvuje portál denně až 20 000 uživatelů. Mp3s.nadruhou.net má dlouholetou tradici, neboť vznikl již v roce 2005. K 19. 2. 2015 nabízel tento portál celkem 18 717 odkazů na mp3 soubory a 21 749 odkazů na videoklipy.¹⁵¹

Mp3stahuj.cz

Tento portál vznikl v roce 2006 a kromě mp3 souborů a videoklipů nabízí také online hry a zábavná videa. Principiálně funguje stejně jako předchozí portál. Rozdíl je pouze v uživatelské možnosti nahrát na server na odkaz. Mp3stahuj.cz touto možností nedisponuje.¹⁵²

¹⁵⁰ *Datoid.cz* [online]. 2013 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.datoid.cz/>

¹⁵¹ *Mp3s.nadruhou.net* [online]. © 2005–2012 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://mp3s.nadruhou.net/>

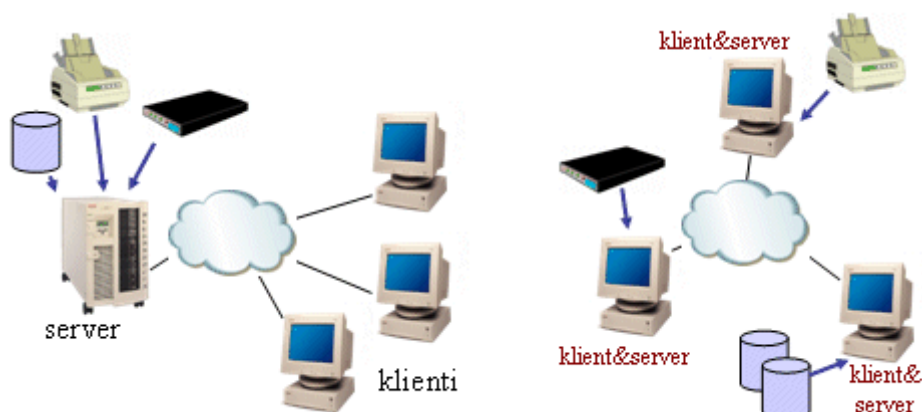
¹⁵² *Mp3stahuj.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.mp3stahuj.cz/>

Databáze Mp3stahuj.cz čítá k 21. 2. 2015 celkem 65 535 mp3 souborů, 43 970 videoklipů a je zde registrováno celkem 26 162 uživatelů.¹⁵³

4.1.3 Síť typu peer-to-peer

Peer-to-peer znamená v překladu rovný s rovným. Jde o typ počítačových sítí, které ke své vnitřní komunikaci nepotřebují žádný server. Komunikace probíhá pouze na bázi klient-klient. Uživatelský počítač tak není pouze pasivním příjemcem dat, ale funguje zároveň také opačným směrem. Hlavním parametrem peer-to-peer sítí je rostoucí přenosová kapacita s rostoucím počtem uživatelů.¹⁵⁴

Obrázek 1: Síť serverového typu (vlevo) a síť peer-to-peer (vpravo)

Zdroj¹⁵⁵

Rozvoj peer-to-peer sítí začal v roce 1999. První služba, která na tomto principu částečně fungovala, nesla název Napster. Tuto službu využívalo několik desítek milionů uživatelů. V červenci 2001 byla na soudní příkaz vypnuta z důvodu porušování autorských práv.¹⁵⁶

¹⁵³ Novinky na Mp3stahuj.cz. *Mp3stahuj.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.mp3stahuj.cz/novinky/>

¹⁵⁴ ČERMÁK, J. *Internet a autorské právo*. Praha: Linde Praha, a. s., 2001, s. 87. ISBN 80-7201-295-9.

¹⁵⁵ PETERKA, J. Bájecný svět počítačových sítí, část II.: Taxonomie, aneb: škatulkování. *EArchiv: Archiv článků a přednášek Jiřího Peterky* [online]. 2011 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.earchiv.cz/b05/b0300100.php3>

¹⁵⁶ PÁNEK, M. *Internet jako distribuční kanál hudby*. Brno, 2010. Bakalářská diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Filozofická fakulta, Ústav hudební vědy. Vedoucí práce Mgr. Martin Flašar, Ph.D. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/263224/ff_b/

Napster fungoval na základě uživatelské registrace, po které si uživatel nainstaloval do svého počítače speciální program. Tento program vymežil část uživatelského pevného disku, ke kterému měli následně přístup ostatní uživatelé. V této části disku měli uživatelé nahrán obsah, který chtěli sdílet s ostatními uživateli. Jednalo se o různé hudební soubory, hry a podobně, které si tak účastníci služby mezi sebou stahovali.¹⁵⁷

Druhý typ P2P sítě, což je zkrácený název pro peer-to-peer, má název Gnutella. Její vznik se datuje do roku 2000. Tento typ sítě je zcela decentralizovaný, oproti službě Napster, která měla centralizované vyhledávání. „*Počítač uživatele A v okamžiku připojení do takové sítě musí znát minimálně jednu adresu jiného uživatele (uživatel B).*“¹⁵⁸ V případě, že uživatel B hledaným souborem nedisponuje, je přes jeho adresu původnímu uživateli zpřístupněno několik dalších adres, se kterými při vyhledávání komunikuje. Pokud ani zde uživatel neuspěje, pokračuje hledání lavinovým efektem dál. Celý proces je samozřejmě automatický a probíhá velmi rychle.¹⁵⁹

Pojem peer-to-peer je v dnešní době nutné chápat jen velmi obecně. Na tomto principu je totiž založeno hned několik sítí a ani zdaleka nejde ve všech případech o pouhé sdílení souborů. Můžeme sem zařadit například také program Skype, který slouží k internetovému volání a chatování. Kromě toho se v praxi „*z dokonalé symetrie v rámci principu peer-to-peer často slevuje, a to kvůli zefektivnění a větší spolehlivosti hledání či identifikace souborů a zrychlení jejich stahování*“¹⁶⁰. Dnes se nejčastěji využívá stahování skrze tzv. torrenty. Tento princip vznikl v roce 2002 a od té doby se stále rozšiřuje. Uživatel si na webových stránkách věnovaných tomuto oboru najde například hledanou písničku, načte si stáhne soubor s metadaty, což lze volně přeložit jako strukturovaná data o datech. Tento soubor obsahuje všechny informace, které jsou potřebné k odkázání na, v našem případě, hledanou písničku. Uživatel, který využívá tento typ stahování, musí mít v počítači nainstalovaný speciální program. Pomocí tohoto programu otevře stažený soubor s metadaty a ten už se o vše postará. Tento způsob

¹⁵⁷ ČERMÁK, J. *Internet a autorské právo*. Praha: Linde Praha, a. s., 2001, s. 88–89. ISBN 80-7201-295-9.

¹⁵⁸ Tamtéž, s. 90.

¹⁵⁹ Tamtéž, s. 89–90.

¹⁶⁰ VACHTL, P. Sdílení souborů na Internetu a síť P2P - základní technologický přehled. *PC World* [online]. 2009 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://pcworld.cz/internet/sdileni-souboru-na-internetu-a-site-p2p-zakladni-technologicky-prehled-8350>

stahování je hojně využíván zejména kvůli své rychlosti. Stahovaný soubor je totiž rozdělen na několik částí, které se stahují paralelně. Platí, že čím více lidí současně daný soubor stahuje, tím je celý proces rychlejší.¹⁶¹

4.2 Internetový prodej hudby

Portály, které nabízí prodej hudby, můžeme rozdělit do dvou základních kategorií:

- a) Hudební internetové obchody
- b) Streamovací portály

4.2.1 Hudební internetové obchody

Kategorie hudebních internetových obchodů funguje na principu klasického internetového prodeje. Stejně jako je možné ve kterémkoliv internetovém obchodě zakoupit hmotný produkt, který bude následně určitým způsobem doručen, je možné i v hudebním internetovém obchodě zakoupit píseň nebo celé album. Jediným rozdílem je způsob doručení. Klasický internetový obchod většinou doručuje zakoupené zboží skrze poštovní nebo kurýrní služby, kdežto z hudebních internetových obchodů si zakoupenou hudbu přímo stáhneme do našeho zařízení.

Takto zakoupená hudba může v zařízení zůstat teoreticky navždy. Tedy alespoň do té chvíle, než je omylem odstraněna nebo než se dané zařízení porouchá. I na takové případy však většina hudebních internetových obchodů myslí, neboť nabízí možnost opětovného stažení.

Naprostá většina těchto obchodů na své produkty neaplikuje ochranu DRM. DRM je zkratkou pro digital rights management, což v překladu znamená správa digitálních práv. Jedná se o systém pro ochranu digitálních dokumentů. Využívá se u filmů na DVD, počítačových programů, elektronických knih apod. Někdy také pro hudební soubory, které pak není možné využívat na více zařízeních, bez patřičného povolení.¹⁶²

¹⁶¹ KOLÁŘ, R. BitTorrent - Technologie. *Root.cz: Informace nejen ze světa Linuxu* [online]. 2004 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.root.cz/clanky/bittorrent-technologie/>

¹⁶² WINKLER, P. *Velký počítačový lexikon: co je co ve světě počítačů*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009, s. 99. ISBN 978-80-251-2331-7.

Dalším důležitým pojmem je bitrate. V hudebních internetových obchodech se s ním setkáme v souvislosti s formátem mp3. Jedná se o rychlost datového toku při komprimaci skladby. Bitrate udává počet bitů, které jsou použity na jednu sekundu komprimovaného záznamu. Jednotka bitrate je bps, tedy bit per second, v překladu bit za sekundu. V souvislosti s formátem mp3 je však bps malou jednotkou, proto se užívá spíše kbps, tedy kilobit za sekundu. Formát mp3 se nejčastěji objevuje s datovým tokem 128 až 320 kbps, přičemž naprostá většina internetových hudebních obchodů nabízí skladby s datovým tokem 320 kbps. Pro hudební znalce je v některých hudebních obchodech k dispozici bezztrátový formát FLAC, jehož datový tok se pohybuje okolo 1100 kbps.¹⁶³ Mezi hudební internetové portály patří například tyto servery:

Bonline.cz

Tento hudební internetový obchod odstartoval svůj provoz 1. května 2012 jako součást obchodní sítě Bontonland. Nabízené skladby jsou rozřizené do několika kategorií podle jejich žánru. Cena za jednotlivé skladby se pohybuje v průměru mezi 15 Kč a 27 Kč, ceny za celá alba jsou zcela individuální. Velkou výhodou tohoto obchodu je možnost výběru mezi klasickým ztrátovým formátem mp3 a bezztrátovým formátem FLAC. Cena za tento bezztrátový formát je jen nepatrně vyšší oproti mp3. Bonline je příkladem portálu, který nabízí možnost opětovného stažení, a který na své produkty neaplikuje ochranu DRM, takže je možné zakoupené skladby přehrát takřka kdekoliv. Nepříjemnou skutečností, která může potenciální zákazníky od nákupu odradit, jsou však poplatky za platbu. Ty jsou ale zákazníkům přičteny jen v případě, že nakupují pouze jednotlivé skladby. Jakmile se v košíku objeví byť jen jediné album, poplatky se neúčtují.¹⁶⁴

Media.Alza.cz

Jak již název napovídá, portál Media.Alza.cz je součástí internetového obchodu s elektronikou Alza.cz. Jeho mediální sekce, která kromě hudebních souborů nabízí také elektronické verze časopisů, knih a půjčování filmů, byla spuštěna 22. května 2014. Ačkoliv je tento portál na trhu poměrně krátce, tak již nyní najdeme v jeho databázi přes 1,5 milionu skladeb, 500 časopisů a 8 500 elektronických knih. Co se půjčování filmů

¹⁶³ VITOVSKÝ, A. *Anglicko-český a česko-anglický výkladový slovník Internetu*. 1. vyd. Praha: AV software, 2004, s. 30. ISBN 80-901428-7-7.

¹⁶⁴ *Bonline* [online]. © 2012–2014 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.bonline.cz/>

týče, tak v této oblasti působí Media.Alza.cz pouze v beta verzi¹⁶⁵, a tak jeho databáze čítá zatím pouze přibližně 500 filmů. Nevýhodou tohoto portálu je absence formátu FLAC.¹⁶⁶

Supraphonline.cz

Supraphonline je internetový hudební obchod, který je vzhledem, obsahem i názvem velmi podobný obchodu Bontonline. Značka Supraphon má v České republice své jméno. Její vznik se datuje již do roku 1932, kdy začala působit jako gramofonová firma. Dne 24. listopadu 2011 pak byla spuštěna její online sekce.¹⁶⁷

Cenově je na tom Supraphonline obdobně jako předchozí dva portály. Supraphonline však při koupi skladeb ve formátu FLAC nabízí také možnost stažení v klasickém mp3 formátu. Za jednu cenu tak uživatel dostane oba formáty. Všechny zde zmíněné hudební internetové obchody disponují možností poslechu části skladby před jejím zakoupením. Jen Supraphonline však nabízí možnost vybrat si mezi dvěma částmi, které jsou navíc znázorněny na časové ose, což lze vidět na následujícím obrázku.¹⁶⁸

Obrázek 2: Náhled skladby před samotným nákupem

Zdroj¹⁶⁹

¹⁶⁵ Beta verze je stádium vývoje programu, kdy je program ve fázi beta testování, tedy pouze ve zkušebním provozu.

VITOVSKÝ, A. *Anglicko-český a česko-anglický výkladový slovník Internetu*. 1. vyd. Praha: AV software, 2004, s. 29. ISBN 80-901428-7-7.

¹⁶⁶ Alza Media [online]. 2015 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://media.alza.cz/>

¹⁶⁷ Supraphon [online]. 2015 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.supraphon.cz/>

¹⁶⁸ Supraphonline [online]. 2015 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.supraphonline.cz/>

¹⁶⁹ Písničky z Impulsovic krabičky. Supraphonline [online]. 2015 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.supraphonline.cz/album/4-pisnicky-z-impulsovic-krabicky?trackId=87>

Clickmusic

Na tento portál nesmíme zapomenout, neboť je u nás průkopníkem ve svém oboru. Jeho hlavním posláním je obejít vydavatelství a nabídnout tak posluchačům co nejnižší ceny. Portál Clickmusic vznikl 26. března 2012. Po krátké registraci mají uživatelé možnost buď jako interpreti zde nahrát svou tvorbu, anebo jako posluchači vybírat z obsáhlé hudební databáze. Cena za jednotlivé skladby se pohybuje od 15 Kč. U některých hudebních děl je k dispozici také bezeztrátový formát FLAC.¹⁷⁰

Celý projekt je pro posluchače přínosný zejména z toho důvodu, že interpreti, jelikož mezi nimi a portálem není žádný prostředník, jsou schopni pružně reagovat na požadavky posluchačů. Mohou tak zde nabídnout, kromě klasického prodeje alb, také například záznam z nedávno odehraného koncertu, fotografie a další bonusy. Není také výjimkou, že se přes víkend natočí nová skladba a v pondělí se již na Clickmusic objeví. Naopak pro interprety je projekt výhodný, protože, jak již bylo řečeno, mezi nimi a portálem není žádný prostředník, a tak jde naprostá většina výtědku přímo jim.¹⁷¹

Amazon.com

Amazon je světoznámý internetový obchod, který patří mezi nejstarší internetové obchody tohoto druhu. Vznikl již v roce 1994 a od té doby se velmi rychle rozrůstá. V průběhu té doby zařadil Amazon do svého sortimentu také digitální hudbu. Na svých stránkách uvádí, že v této oblasti nabízí přes 30 milionů skladeb. Ačkoliv jde o zahraniční společnost, tak zde nalezneme i ryze české interprety. Cena za jednotlivé skladby se pohybuje v průměru okolo 1 dolaru. Co se služeb týče, Amazon nenabízí formát FLAC a své prodávané neopatřuje ochranou DRM.

iTunes¹⁷²

Dalším mezinárodním hudebním internetovým obchodem je aplikace iTunes. V obecném slova smyslu se skutečně jedná o aplikaci, respektive uživatelské rozhraní, ale pro téma stahování hudby je podstatná spíše jeho sekce iTunes Store. Vlastníkem tohoto mezinárodně užívaného rozhraní je společnost Apple. Jedná se o amerického

¹⁷⁰ *Clickmusic* [online]. 2015 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.clickmusic.cz/>

¹⁷¹ KUŽNÍK, J. Zkuste ClickMusic: obchod s hudbou, který neokrádá hudebníky ani vás. *Technet* [online]. 2012 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: http://technet.idnes.cz/clickmusic-poctivy-on-line-obchod-s-hudbou-fj3-/tec_audio.aspx?c=A120523_144415_tec_audio_kuz

¹⁷² *iTunes* [online]. 2015 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <https://www.apple.com/cz/itunes/>

výrobce mimo jiné světově uznávaných produktů iPod, iPad, iPhone aj. Společnost Apple do svých produktů implementuje vlastní operační systém iOS, ale i přesto je možné aplikaci iTunes využívat v prostředí operačního systému Windows. Nevýhodou je, že nákup není možné uskutečnit skrze webové rozhraní, neboť společnost Apple žádným takovým rozhraním nedisponuje. Pro nákup je nutné stáhnout a nainstalovat aplikaci iTunes. Jedná se však o uživatelsky velmi přívětivou aplikaci, která sice nenabízí formát FLAC, ale zato jsou u každé skladby k dispozici až 1,5 minutové ukázky. Konečná délka ukázky se odvíjí od celkové délky skladby. Cena za jednu skladbu činí v průměru 1 euro.

Databáze iTunes obsahuje více než 43 milionů skladeb. Nabízené skladby nejsou opatřeny DRM ochranou, takže je uživatelé mohou mít k dispozici na všech svých zařízeních. V tomto směru je iTunes dokonalým pomocníkem, neboť zakoupené hudební soubory jsou díky virtuálnímu úložišti automaticky dostupné na všech zařízeních, na kterých máme iTunes nainstalován. Možná je také synchronizaci s již dříve pořízenými hudebními soubory. Rozhraní iTunes však má jednu velkou nevýhodou, co se kvality týče. Stahované skladby disponují maximálním datovým tokem 256 kbps, což nemusí být pro každého dostačující.

CZmusic.cz

CZmusic je od předchozích portálů odlišný svým zaměřením. Příležitost k poslechu dává zejména těm, kteří hledají hudbu, která „*nehraje od rána do večera v rádiu a přesto je zajímavá a kvalitní*“¹⁷³. Portál CZmusic není žánrově nijak omezen a nabízí českým kapelám prodávat zde svá díla. Posluchačům jsou pak tato díla prodávána za velmi nízkou cenu. Některá alba jsou k dostání zcela zdarma.¹⁷⁴

Bandcamp

Portál Bandcamp je hudební internetový obchod, který je vhodný zejména pro začínající kapely, neboť jim umožňuje nahrát na server vlastní hudební nahrávky a následně je prodávat. Spíše než mediálně známé interprety zde nalezneme interprety zastupující alternativní scénu. Z tohoto důvodu je Bandcamp zařazen až na konec, neboť je svým zaměřením poněkud specifický. Specifický je také způsobem platby. Kromě klasického

¹⁷³ Proč czmusic.cz? Protože mp3 jsou in. *CZmusic* [online]. 2010 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.czmusic.cz/informace/proc-czmusiccz-protoze-mp3-jsou-in>

¹⁷⁴ *CZmusic* [online]. 2015 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <https://www.czmusic.cz/>

nákupu za pevně stanovenou cenu je možné některá díla stáhnout zcela zdarma, případně za cenu, kterou si určí sám nakupující. Samotný nákup probíhá velmi rychle, neboť není nutná žádná registrace. Po výběru požadované skladby stačí svůj výběr potvrdit a systém uživatele ihned přesměruje na platební bránu.¹⁷⁵

4.2.2 Streamovací portály

Tato kategorie je oproti hudebním internetovým obchodům odlišná tím, že svým uživatelům hudební soubory neprodává. Prodává jim pouze přístup k hudební databázi. Celý princip funguje na principu tzv. streamování. Uživatel si zaplatí měsíční příspěvek, který se ve většině případů pohybuje okolo 150 Kč a tím získá neomezený přístup k rozsáhlé hudební databázi. Databáze je pak dostupná téměř odkudkoliv, neboť tyto hudební portály nabízí svým uživatelům nejen přívětivé webové rozhraní, skrze které lze hudbu poslouchat na počítači, ale také mobilní aplikaci, díky které mohou hudbu poslouchat také na cestách. Někdo by mohl namítnout, že nemá v rámci tarifu dostupný dostatečně velký datový limit, aby mohl poslouchat hudbu skrze mobilní internetovou síť. I na to však provozovatelé streamovacích portálů mysleli, neboť naprostá většina z nich nabízí uložit si vybrané skladby do tzv. offline režimu. Takové ukládání probíhá, když jsou uživatelé připojeni na svou domácí internetovou síť, u které většinou nezáleží na objemu přenesených dat. Skladby, které jsou uloženy do offline režimu, však nelze chápat jako skladby klasicky zakoupené v internetovém obchodě. V momentě, kdy uživatelé přestanou platit měsíční poplatek, uzavře se jim přístup nejen k online hudební databázi, ale také ke skladbám, které si uložili do offline režimu.

Mezi portály, které nabízejí streamování hudby patří například:

Google Music Play¹⁷⁶

V České republice začal tento portál fungovat v roce 2013. Kromě streamování hudby také nabízí její klasický internetový prodej. Ten není téměř ničím odlišný od ostatních hudebních internetových obchodů. Co se streamování hudby týče, jeho cena činí 149 Kč

¹⁷⁵ Bandcamp. *Hudební okénko* [online]. 2012 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.hudebniokenko.cz/2012/06/bandcamp.html>

¹⁷⁶ Google Play. *Jednoduše neomezená hudba* [online]. 2015 [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: https://play.google.com/intl/ALL_cz/about/music/

měsíčně. Pro nové uživatele je k dispozici 30denní zkušební lhůta, po jejímž uplynutí má uživatel možnost se rozhodnout, zdali bude v odběru pokračovat.

Služba Google Music Play disponuje výše uvedenou možností zpřístupnění vybraných skladeb v offline režimu a kromě toho dává také možnost nahrát do systému až 20 000 vlastních hudebních souborů, které tak budou vždy přístupné. Google Music Play lze využívat na všech uživatelských zařízeních a jeho interaktivní systém dokáže uživateli doporučit nové skladby na základě jeho hudebního vkusu.

Deezer¹⁷⁷

Deezer vznikl v roce 2006 ve Francii. Tato služba je velmi podobná službě Google Play Music. Oproti ní však nabízí dvě uživatelské úrovně, z nichž ta nižší je zcela zdarma. Tato verze je však výrazně omezena reklamními bloky a je dostupná pouze na počítači nebo tabletu. Pro mobilní telefony je k dispozici pouze služba zvaná flow, která přehrává za sebou vybrané skladby a na základě jejich hodnocení si ukládá údaje o uživatelském vkusu, a služba rádio. V tomto případě je na výběr z několika klasických internetových rádií. Bezplatná verze je navíc omezena také kvalitou streamování.

Oproti tomu placená verze, která vychází na 165 Kč měsíčně, už kvalitou hudby omezena není. Omezena není ani reklamou a nabízí plnohodnotný poslech včetně ukládání skladeb do offline režimu a import vlastních písní do systému. Placená verze nabízí 15denní zkušební dobu.

MusicJet¹⁷⁸

MusicJet je ryze český projekt, který započal svou činnost 3. října 2011. Tento streamovací portál nabízí tři uživatelské úrovně, z nichž ta nejnižší je zcela zdarma. Omezena je však masivní reklamou, která je vkládána nejen prostřednictvím nejrůznějších reklamních panelů, ale také blokově mezi přehrávané skladby. Některé skladby jsou navíc omezeny na pouhých 90 sekund.

Co se týče druhé verze, tak ta se od té nejvyšší liší pouze nedostupností poslechu v offline režimu a užíváním pouze prostřednictvím internetového prohlížeče. Cena této varianty je 75 Kč za měsíc.

¹⁷⁷ *Deezer* [online]. © 2006–2015 [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.deezer.com/offers/>

¹⁷⁸ *MusicJet* [online]. © 2015 [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: <http://www.musicjet.cz/>

Nejvyšší verze, která vychází na 149 Kč za měsíc, již neskýtá žádná omezení. K dispozici je jak počítačová aplikace, tak i aplikace pro mobilní telefony a tablety. Hudbu tak má uživatel neustále u sebe.

Spotify¹⁷⁹

Spotify dorazil do České republiky na konci prosince roku 2013. Oproti předchozím streamovacím portálům je pouze v angličtině, ale jeho bezplatná verze skýtá mnohem menší omezení. To se týká pouze vložení reklamy a nemožností ukládat skladby do offline režimu. Vše ostatní je stejné jako v plné verzi.

Spotify vychází v plné verzi na 6 euro za měsíc a je dostupný na všech zařízeních. Disponuje uživatelsky velmi přívětivou mobilní aplikací a aplikací pro počítač. Kromě toho je dostupné také webové rozhraní.

Rdio¹⁸⁰

Rdio je streamovací služba, která vznikla v srpnu 2010, do České republiky však dorazila až v červnu 2013. Principiálně funguje jako předchozí portály. Jeho cena činí 165 Kč za měsíc a pro nové uživatele je k dispozici 30denní bezplatná zkušební verze. Rdio nabízí speciální aplikaci pro mobilní telefon i počítač.

Youtube

Youtube není streamovacím portálem v tom pravém slova smyslu, ale je zde zařazen hlavně proto, že je v dnešní době v souvislosti s distribucí hudby velmi často využíván.

Portál Youtube vznikl v roce 2005. Dne 23. dubna 2005 bylo na něm zveřejněno první video. O necelých osm měsíců později, tedy v prosinci 2005 již portál Youtube zaznamenával přehrání osmi milionů videí denně. V květnu 2010 tento počet vzrostl na dvě miliardy.¹⁸¹

Youtube by se dal definovat jako taková internetová televize. Každý uživatel má možnost na něj nahrát své video. Na Youtube tak můžeme nalézt nejen hudební videoklipy, ale také nejrůznější zábavné snímky, video návody, filmy apod.

¹⁷⁹ Spotify [online]. © 2007–2015 [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: <http://www.spotify.com/>

¹⁸⁰ Rdio [online]. © 2009–2015 [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: <http://www.rdio.com/home/cs-cz/>

¹⁸¹ MAREK, A. et al. *Masová, mediální a marketingová komunikace*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2011, s. 184. ISBN 9788086730691.

Užívání Youtube je zcela zdarma. Z hlediska autorského práva se navíc jedná o naprosto legální záležitost. Pro interprety to tedy znamená, že čím větší počet lidí jejich video zhlédne, tím větší autorský honorář obdrží. Autorské poplatky jsou placeny z reklamy, která se před často přehrávanými videoklipy zobrazuje.

PRAKTICKÁ ČÁST

5 PRŮZKUM VEŘEJNOSTI

Průzkum veřejnosti byl proveden formou dotazníkového šetření v období od 23. ledna do 23. února 2015. Metodikou tohoto šetření byl kvantitativní průzkum. Pro zhotovení elektronického dotazníku a jeho propagaci byl využit portál Vyplňto.cz. Jelikož jsou však nejčastějšími uživateli tohoto portálu studenti vysokoškolského věku, bylo nutné šetření doplnit o mladší respondenty. Dotazníkové šetření tak bylo provedeno také formou fyzických dotazníků na vybraných školách. Konkrétně se jednalo o dvě třídy na základní škole, středním odborném učilišti, střední odborné škole a na gymnáziu. Dotazníkového šetření se zúčastnily tyto školy:

- Základní škola na ulici Moravská 29, Havířov
7. a 8. ročník (věkový průměr 12–14 let)
celkem 48 žáků (23 žáků ze 7. ročníku a 25 žáků z 8. ročníku)
- Střední škola na ulici Školní 2, Havířov
pouze učební obory, 2. a 3. ročník (věkový průměr 16–18 let)
celkem 39 žáků (20 žáků z 2. ročníku a 19 žáků z 3. ročníku)
- Střední průmyslová škola elektrotechnická na ulici Makarenkova 1, Havířov
pouze maturitní obory, 2. a 3. ročník (věkový průměr 16–18 let)
celkem 41 žáků (18 žáků z 2. ročníku a 23 žáků z 3. ročníku)
- Gymnázium na ulici Komenského 2, Havířov
2. a 3. ročník (věkový průměr 16–18 let)
celkem 40 žáků (17 žáků z 2. ročníku a 23 žáků z 3. ročníku)

Dotazník vyplnilo celkem 168 žáků. Výsledky této části šetření byly sloučeny s výsledky šetření elektronického. Toho se zúčastnilo celkem 637 respondentů. Celkem se tedy tohoto kvantitativního průzkumu zúčastnilo 805 respondentů. Všichni respondenti, tedy účastníci vyplňování fyzického i elektronického dotazníku, odpovídali na totožné otázky.

5.1 Vymezení výzkumného cíle

Obecným cílem průzkumu bylo zjistit, jak je v současné době na stahování hudby nahlíženo a zdali jsou uživatelé seznámeni s novými možnostmi, které hudební průmysl nabízí.

Samotné dotazníkové šetření mělo kromě obecného cíle také několik menších cílů:

1. Zjistit za jakých okolností, z jakého zdroje, případně jak často lidé poslouchají hudbu, a zdali vůbec.
2. Analyzovat technickou připravenost uživatelů internetu na aktuální možnosti získávání hudebního obsahu.
3. Zjistit, jakými způsoby si lidé v současné době pořizují hudební obsah, a zdali mají povědomí o jiných, z hlediska legislativy přijatelnějších, možnostech.

Na základě získaných výsledků bude v závěrečné části této práce sestaven nový koncept, jehož základem je co nejefektivnější propagace. Otázky jsou proto koncipovány tak, aby byl nový koncept sestaven na míru uživatelským potřebám.

5.2 Stanovení základních hypotéz

Pro praktickou část této diplomové práce byly stanoveny následující hypotézy:

Hypotéza č. 1: Nejvyužívanějším zdrojem hudby je v případě domácí poslouchu počítač a v případě poslouchu mimo domov mobilní telefon.

Hypotéza č. 2: Lidé nemají povědomí o aktuálních možnostech zakoupení hudebního obsahu.

Hypotéza č. 3: Uživatelé placených služeb internetových úložišť nejsou informováni o tom, že jejich peníze nejsou určeny k autorskoprávním účelům.

První hypotéza předpokládá, že lidé využívají pro poslech hudby v domácím prostředí zejména počítač, případně notebook, čímž dávají prostor novým možnostem, které však zatím nejsou dostatečně rozšířeny. Jedná se zejména o využívání streamovacích služeb, díky kterým mají uživatelé přístup k rozsáhlé hudební databázi. Většina streamovacích služeb je kromě počítače dostupná i na jiných zařízeních, zejména na mobilních telefonech a tabletech. Součástí této hypotézy je tedy i předpoklad, že lidé v současné

době poslouchají ve velké míře hudbu i v době, kdy nejsou v domácím prostředí. Hypotéza předpokládá, že k tomuto poslechu lidé nejčastěji využívají mobilní telefon. Ověření této hypotézy proběhne na po vyhodnocení dotazníkového šetření a na základě tohoto ověření bude možné v příslušné kapitole přizpůsobit návrh nového konceptu.

Druhá hypotéza je založena na aktuálním stavu propagace hudebních portálů a předpokládá, že mnoho lidí stále nemá netušení o existenci hudebních internetových obchodů a streamovacích portálů. Hypotéza je založena na současném stavu propagace jednotlivých hudebních internetových obchodů a streamovacích portálů. Předpokládá se, že se provozovatelé těchto obchodů a portálů po spuštění svých služeb nepostarali o dostatečnou reklamu. V případě, že se tato hypotéza potvrdí, bude problematika nedostatečné propagace hlavním pilířem nového konceptu.

Třetí hypotéza zohledňuje portály typu Hellspy.cz a Ulož.to, jejichž princip byl popsán v příslušné kapitole. Hypotéza vychází z toho, že lidé nevnímají rozdíl mezi nákupem kreditů na těchto serverech a nákupem hudby v oficiálních online obchodech. Předpokládá se, že si velká část uživatelů těchto služeb myslí, že jsou jimi vynaložené finanční prostředky určeny na pokrytí autorskoprávních nákladů. Veškeré tyto prostředky jsou určeny pouze na provoz daného portálu, což potvrzuje i rozhovor¹⁸² s ředitelkou České národní skupiny Mezinárodní federace hudebního průmyslu JUDr. et. MgA. Petrou Žikovskou, který je součástí přílohy B.

5.3 Rozbor jednotlivých otázek z hlediska zadání

Dotazník, jehož plné znění je součástí přílohy A, čítal celkem 18 otázek. Jednotlivé otázky se však logickým způsobem větily, čímž bylo dosaženo vyšší efektivity. Dotazník byl pomyslně rozdělen na několik částí.

1. Rozdělení respondentů (otázky č. 1 a 2)

Tato část dotazníku třídila jednotlivé respondenty do několika kategorií podle pohlaví a věku.

2. Poslech hudby (otázky č. 3 až 5)

První tematický okruh otázek se týká zdrojů poslechu hudby.

¹⁸² Osobní rozhovor s JUDr. et. MgA. Petrou Žikovskou, ředitelkou ČNS IFPI, Praha, 24. 2. 2015, příloha B.

3. Otázky technického charakteru (otázky č. 6 a 7)

Na základě těchto odpovědí na tento okruh otázek bude možné analyzovat možnosti využití mobilních telefonů.

4. Dosavadní zkušenosti s nákupem a stahováním hudby (otázky č. 8 až 11)

Tento okruh otázek si klade za cíl zjistit, z jakých zdrojů respondent získává hudební obsah.

5. Názory na hudební internetové pirátství (otázky č. 12 až 18)

Tuto část dotazníku tvoří mimo jiné otevřené otázky, které zkoumají názory respondentů na hudební pirátství a jejich povědomí o současných možnostech stahování hudby.

Kompletní seznam otázek a jejich rozbor:

1. Jste muž či žena?

2. Jaký je Váš současný stav

V této otázce měli respondenti za úkol označit, zdali jsou studenty nějaké z uvedených vzdělávacích institucí, anebo již studenty nejsou, přičemž měli uvést, zdali mají zaměstnání.

3. Posloucháte doma hudbu? Pokud ano, tak z jakého zdroje si ji nejčastěji použíté?

Na výběr bylo několik nejvyužívanějších zdrojů hudby, ze kterých měli respondenti vybrat minimálně jeden. Maximální počet nebyl stanoven a jednou z možností bylo napsat vlastní odpověď, která se ve výčtu nenacházela. Tato otázka byla povinná. Na základě odpovědí na tuto otázku bude možné potvrdit či vyvrátit první hypotézu a kromě toho bude možné určit, zdali je vhodnější propagovat klasické hudební internetové obchody, anebo streamovací portály.

4. V případě, že posloucháte hudbu, když jste mimo domov (např. při cestě autobusem, při chůzi na ulici, v obchodě apod.), tak z jakého zdroje nejčastěji tentokrát?

Tato otázka je koncipována podobně jako otázka předchozí. Upraveny byly pouze některé možné odpovědi, neboť se nepředpokládá, že lidé mimo domov poslouchají

hudbu například z počítače. I zde však měli respondenti možnost napsat vlastní odpověď.

5. Jak často posloucháte na počítači nebo mobilním telefonu rádio? (klasické nebo internetové)

Princip internetových rádií se velice podobá principu streamovacích portálů. Na internetu se nachází nepřeberné množství online rádií, mezi nimiž většina uživatelů nalezne takové, které je mu žánrově nejbližší. Uživatelům, kteří dávají přednost internetovému rádiu před vlastní hudební sbírkou, je tak předkládán hudební výběr sestavený dramaturgem daného internetového rádia. Streamovací portály fungují podobně. Hudební obsah těchto portálů je sice mnohem více přizpůsoben hudebnímu vkusu posluchače, ale ani v tomto případě si konkrétní písničky nevybírá sám uživatel.

6. Jste vlastníkem chytrého mobilního telefonu?

Tato otázka byla do dotazníku vložena kvůli výše zmíněným streamovacím portálům. Aby mohl uživatel poslouchat hudbu z tohoto zdroje i ve chvíli, kdy není na počítači, je nutné, aby byl majitelem chytrého telefonu. Jedná se o mobilní telefony, jejichž uživatelským rozhraním je operační systém. Na takový mobilní telefon je možné instalovat nejrůznější aplikace, přičemž většina streamovacích portálů nabízí již v základu možnost poslechu skrze vlastní mobilní aplikaci. Poslech je sice možný i na mobilních telefonech, které nemají operační systém, a to skrze webové rozhraní, avšak tento způsob poslechu je značně omezený.

7. Využíváte na svém mobilním telefonu mobilní internet? V případě, že ano, tak jaký máte přibližně v rámci tarifu datový limit?

Tato otázka se zobrazí respondentům pouze v případě, že v předchozí otázce zvolili kladnou odpověď. Streamovací portály fungují na principu přenosu hudebního obsahu skrze internetovou síť. Při poslechu na počítači funguje vše bez problému, neboť v dnešní době již pevné internetové připojení zpravidla nebývá, co se datového přenosu týče, omezeno. Při poslechu prostřednictvím mobilního telefonu je však situace jiná. Mobilní operátoři ještě stále nenabízejí neomezený mobilní internet, a pokud nabízejí, pak je, vzhledem k jeho ceně, málo využíváný. U většiny mobilních operátorů se po přenesení určitého množství dat rychlost přenosu sníží na minimum. Někteří operátoři internet po dosažení limitu zcela deaktivují a pro další připojení je

nutné dokoupit určitý balíček. Ať se jedná o variantu první, kdy je rychlost pouze snížena, nebo druhou, při které je internet zcela vypnut, je následná práce s internetem takřka nemožná. Pokud si samozřejmě uživatel nepříplatí a nezvýší si pro daný měsíc datový limit. Jak však bylo popsáno v příslušné kapitole, streamovací portály nabízí funkci offline poslechu, kdy si uživatel své oblíbené skladby uloží do paměti telefonu a pro následný poslech již není internetové připojení nutné. Takové uložení písní do paměti telefonu většinou probíhá skrze domácí internetovou síť, která, jak již bylo zmíněno, zpravidla omezena nebývá. Pro některé uživatele však může být omezujícím aspektem fakt, že v době, kdy jsou mimo domov, nemohou poslouchat, cokoliv je zrovna napadne. Tato otázka si proto klade za cíl analyzovat současnou technickou připravenost uživatelů na poslech skrze streamovací portály.

V této otázce respondenti vybírají mezi několika mezními možnostmi. Kromě volby konkrétního datového limitu mají respondenti možnost zvolit jednu ze záporných odpovědí. V první z nich je uvedeno, že výši svého datového limitu neznají, ve druhé pak, že prostřednictvím mobilního telefonu na internet vůbec nepřistupují, případně pouze skrze bezdrátovou internetovou síť.

8. Koupil(a) jste si už někdy z vlastních peněz originální hudební CD?

V tomto případě vybírají respondenti mezi jednou zápornou a dvěma kladnými odpověďmi. Kladné odpovědi jsou tvořeny možnostmi „ano, ale jen párkrát“ a „ano, hudební CD nakupuji pravidelně“. Cílem této otázky je zjistit, zdali je získaný vzorek respondentů zvyklý za hudební obsah platit. Naskytá se také určitá možnost konfrontace mezi preferencí klasického hudebního CD a nákupem online hudby.

9. Koupil(a) jste si už někdy písničku nebo album přes internet? (Hellsy.cz, Ulož.to a podobné servery se nepočítají)

Právě touto otázkou dochází ke zmíněné konfrontaci, neboť při zpracování výsledků bude možné porovnat, zdali určitý respondent nakupuje spíše hudební CD, digitální hudbu v online obchodech, nebo hudbu stahuje ze stránek uvedených v otázce č. 12. I v tomto případě má uživatel možnost zvolit mezi zápornou a dvěma kladnými odpověďmi, které jsou totožné jako v předchozí otázce. Pokud respondent zvolí jednu z kladných odpovědí, je přesměrován na následující otázku. V opačném případě následující otázku přeskočí, neboť je pro něj bezpředmětná. Záměrně je v závorce

uvedena poznámka, že se portály typu Hellspy.cz a Ulož.to nepočítají. Mnoho lidí si totiž neuvědomuje, že zakoupení kreditu na těchto serverech není to stejné jako nákup hudby v hudebním internetovém obchodě. Tato poznámka však bude vysvětlena v otázce č. 15.

10. Na jakém webu jste hudbu zakoupil (případně nakupujete pravidelně)?

Pokud respondent v předchozí otázce odpověděl, že hudbu v internetovém obchodě již minimálně jednou zakoupil, případně takto nakupuje hudbu pravidelně, pak má v této otázce za úkol vybrat minimálně jeden internetový obchod, ve kterém nákup uskutečnil. Možná je také vlastní odpověď, kdy do příslušného pole napíše název daného internetového obchodu.

11. Z jakých stránek nejčastěji stahujete písničky?

Rozdíl mezi touto a předchozí otázkou je v zaměření nabízených webových portálů. V předchozí otázce jsou na výběr hudební internetové obchody, v této otázce pak internetová úložiště a jiné způsoby, pomocí kterých se lze na internetu dostat k hudebnímu obsahu. Uživatelé tak mají kromě klasických internetových úložišť, jako je Ulož.to, Hellspy.cz, Mp3stahuj.cz aj., možnost zvolit také stahování prostřednictvím P2P sítí. Také v tomto případě je k dispozici textové pole pro zadání názvu portálu, který není v seznamu uveden.

12. Proč myslíte, že stahování ze serverů typu Uložto.cz, Mp3s.nadruhou.net, Mp3stahuj.cz, Hellspy.cz apod. není správné?

V tomto případě se jedná o otevřenou otázku, která může na první pohled působit jako návodná, avšak její tvar byl zvolen naprosto záměrně. Kromě odpovědí, kde budou respondenti poukazovat například na problematiku pirátství, se totiž očekávají také odpovědi, ve kterých budou respondenti psát, že si nemyslí, že by stahování z podobných portálů nebylo správné. Díky tomu bude možné ve vyhodnocovací fázi dotazníkového šetření názorně poukázat na rozdělení respondentů na tři tábory. Jeden tábor sice hudbu z podobných portálů stahuje, i přestože si jeho zástupci uvědomují, že nejednají zcela správně. Druhý tábor pak stahování z podobných portálů obhájí několika podloženými aspekty, které bude možné rozebrat. Třetí tábor tvoří část respondentů, kteří z takových portálů hudbu nestahují vůbec. Na základě tohoto zjištění bude možné vzniklou situaci graficky znázornit.

13. Pokud stahujete hudbu z výše uvedených stránek, tak jmenujte, prosím, několik důvodů, kromě finančních.

Jedná se o nepovinnou otázku, na kterou by měli odpovědět pouze respondenti, kteří mají zkušenosti se stahováním hudby ze stránek, které jsou typologicky uvedeny v předchozí otázce. Záměrně je již v zadání informace o vynechání finančních důvodů, neboť pro praktickou část této práce jsou podstatnější ty méně zastávané důvody.

14. Nyní zkuste naopak vyjmenovat několik důvodů, proč je lepší si hudbu zakoupit a ne ji pouze stáhnout z uvedených stránek.

Tato otázka tvoří protiklad oproti otázce č. 12. Jejím zařazením bude docíleno podrobnějšího rozboru daného tématu. Stejně jako předchozí dvě otázky je i tato otevřená a nepovinná.

15. Jestli jste si někdy nahrál(a) nějaký kredit na Uložto.cz, Hellspy.cz nebo podobné servery, tak věděl(a) jste, že ani tento případ není správný? Že ačkoliv jste za stahovaná data zaplatil(a), tak ze zaplacené částky nejde autorovi či interpretovi skladby ani malé procento. Veškeré vložené peníze jsou využity pouze na provoz serveru a na obohacení jejich majitelů.

Jedná se o uzavřenou otázku, ve které uživatelé vybírají mezi kladnou a zápornou možností. Tato otázka je nepovinná, což dává možnost uživatelům, kteří si na podobných portálech kredit nikdy nezakoupili, ji přeskočit. Po vyhodnocení odpovědí bude možné buď potvrdit, nebo vyvrátit hypotézu č. 4. Kromě toho má tato otázka také informační charakter, neboť je důležité, aby si lidé uvědomovali, na jakém principu podobné portály fungují. Na základě výsledného poměru mezi respondenty, kteří si na podobných portálech nakupují kredit, a respondenty, kteří tak nikdy neučinili, bude možné určit, jak velká část dotázaných je ochotná za získání hudebních souborů vynaložit určité finanční prostředky.

16. Znáte nějaký z těchto internetových portálů? (Zaškrtněte ten, o kterém jste už někdy slyšel(a) a víte, alespoň přibližně, jak funguje.)

Na výběr je několik nejčastějších streamovacích portálů, přičemž mají respondenti možnost uvést vlastní portál, o kterém ví, že funguje na podobném principu jako uvedené. Jedná se o povinnou otázku, neboť respondenti mají možnost zvolit odpověď

„žádný“, čímž dají najevo, že neznají ani jeden z uvedených portálů. Musí tak vybrat minimálně jednu odpověď. Maximální počet není stanoven.

17. Využíváte nějaký z těchto internetových portálů? (Platíte měsíční paušál, případně využíváte jeho free variantu.)

Tato otázka je totožná s otázkou předchozí. Jediným rozdílem je, že v tomto případě jsou dotazováni, zdali některý z uvedených portálů využívají.

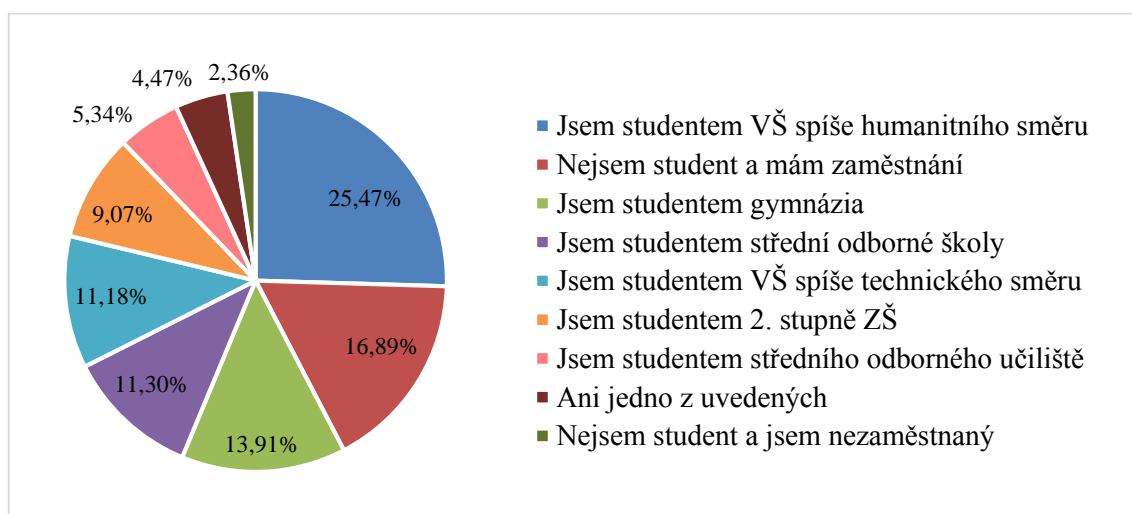
18. Zdá se vám částka cca 150 Kč měsíčně přiměřená za neomezený přístup k rozsáhlé hudební databázi, kterou můžete mít neustále u sebe, ať už jste kdekoliv?

Částka 150 Kč tvoří průměrnou výši měsíčního paušálu za užívání streamovacích služeb. Respondenti jsou tak dotazováni, zdali jim připadá tato částka přiměřená.

5.4 Analýza výzkumu

Průzkumu se zúčastnilo celkem 805 respondentů. Z tohoto počtu tvoří 60 % respondenti ženského pohlaví a 40 % respondenti pohlaví mužského. Zastoupení, z hlediska jejich současného stavu vzhledem ke studiu nebo zaměstnání, je znázorněno na následujícím grafu:

Graf 1: Zastoupení jednotlivých cílových skupin

Zdroj¹⁸³

¹⁸³ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

Jak lze vidět v grafu, výzkumu se v největší míře zúčastnili studenti vysokých škol humanitního zaměření, kteří v součtu tvoří více než 25 % všech respondentů. Tato skupina respondentů je hlavní cílovou skupinou portálu Vyplňto.cz, skrze který byl průzkum proveden. Právě z tohoto důvodu bylo elektronické dotazníkové šetření doplněno také klasickým vyplňováním dotazníků na méně zastoupených typech škol. Druhou nejvíce zastoupenou skupinu respondentů tvoří respondenti, kteří již nejsou studenty a mají zaměstnání. Dotazník nebyl záměrně kategorizován dle věku, neboť připravovaný nový koncept bude zaměřen zejména na tu část obyvatelstva, která se soustavně připravuje na budoucí povolání. Kompletní zastoupení jednotlivých cílových skupin lze vidět v následující tabulce:

Tabulka 1: Zastoupení jednotlivých cílových skupin

Odpověď	Počet odpovědí	Poměr odpovědí
Jsem studentem VŠ spíše humanitního směru	205	25,47 %
Nejsem student a mám zaměstnání	136	16,89 %
Jsem studentem gymnázia	112	13,91 %
Jsem studentem střední odborné školy	91	11,30 %
Jsem studentem VŠ spíše technického směru	90	11,18 %
Jsem studentem 2. stupně ZŠ	73	9,07 %
Jsem studentem středního odborného učiliště	43	5,34 %
Ani jedno z uvedených	36	4,47 %
Nejsem student a jsem nezaměstnaný	19	2,36 %
Celkem	805	100,00 %

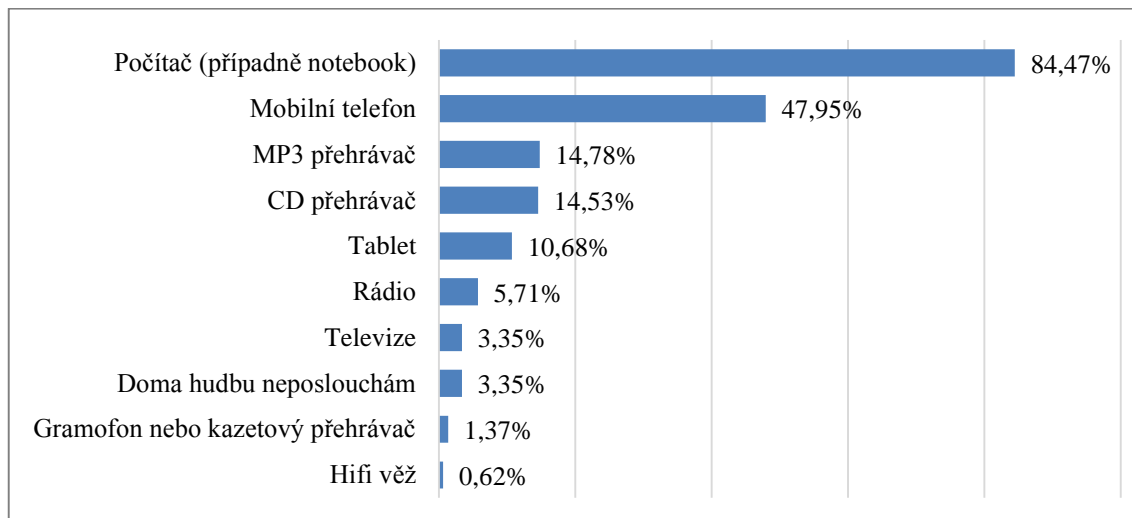
Zdroj¹⁸⁴

¹⁸⁴ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

Analýza 3. otázky

Posloucháte doma hudbu? Pokud ano, tak z jakého zdroje si ji nejčastěji používáte?

Graf 2: Zastoupení jednotlivých zdrojů hudby při domácím poslechu

Zdroj¹⁸⁵

Tabulka 2: Zastoupení jednotlivých zdrojů hudby při domácím poslechu

Odpověď	Počet odpovědí	Poměr odpovědí
Počítač (případně notebook)	680	84,47 %
Mobilní telefon	386	47,95 %
MP3 přehrávač	119	14,78 %
CD přehrávač	117	14,53 %
Tablet	86	10,68 %
Rádio	46	5,71 %
Televize	27	3,35 %
Doma hudbu neposlouchám	27	3,35 %
Gramofon nebo kazetový přehrávač	11	1,37 %
Hifi věž	5	0,62 %

Zdroj¹⁸⁶

V této otázce mohli respondenti zvolit více odpovědí, proto se celkový součet procentuálního vyjádření odpovědí nerovná 100 %. Nejvyužívanějším zdrojem poslechu hudby je v domácím prostředí počítač, případně notebook. Z celkového počtu

¹⁸⁵ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

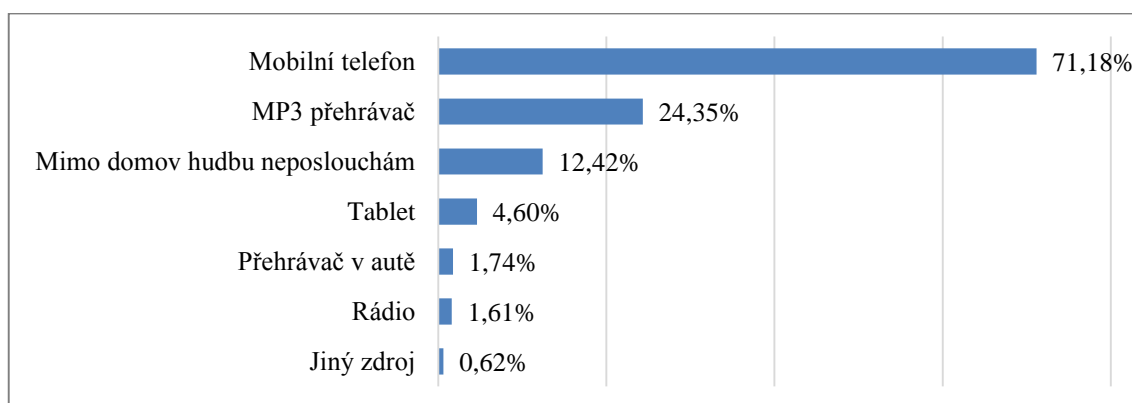
¹⁸⁶ Tamtéž.

805 poslouchá hudbu z tohoto zdroje necelých 84,5 % respondentů. Druhé místo zastává s téměř 48 % mobilní telefon. Zbývající odpovědi nedosáhly ani 15% hranice.

Analýza 4. otázky

V případě, že posloucháte hudbu, když jste mimo domov (např. při cestě autobusem, při chůzi na ulici, v obchodě apod.), tak z jakého zdroje nejčastěji tentokrát?

Graf 3: Zastoupení jednotlivých zdrojů hudby při poslechu mimo domov

Zdroj¹⁸⁷

Tabulka 3: Zastoupení jednotlivých zdrojů hudby při poslechu mimo domov

Odpověď	Počet odpovědí	Poměr odpovědí
Mobilní telefon	573	71,18 %
MP3 přehrávač	196	24,35 %
Mimo domov hudbu neposlouchám	100	12,42 %
Tablet	37	4,60 %
Přehrávač v autě	14	1,74 %
Rádio	13	1,61 %
Jiný zdroj	5	0,62 %

Zdroj¹⁸⁸

V případě poslechu hudby mimo domov se situace značně změnila. Nejčastějším zdrojem hudby je v tomto případě s více než 71 % mobilní telefon. Za ním je s velkým rozdílem MP3 přehrávač, ze kterého hudbu poslouchá něco málo přes 24 % respondentů, tedy téměř čtvrtina. Necelých 13 % respondentů hudbu mimo domov neposlouchá vůbec.

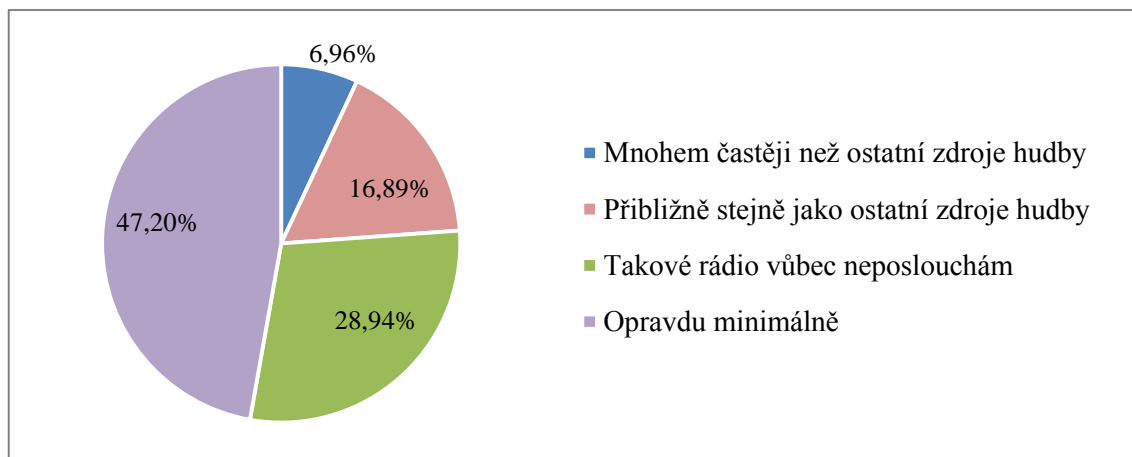
¹⁸⁷ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

¹⁸⁸ Tamtéž.

Analýza 5. otázky

Jak často posloucháte na počítači nebo mobilním telefonu rádio? (klasické nebo internetové)

Graf 4: Poslech rádia prostřednictvím internetu

Zdroj¹⁸⁹

Tabulka 4: Poslech rádia prostřednictvím internetu

Odpověď	Počet odpovědí	Poměr odpovědí
Opravdu minimálně	380	47,20 %
Takové rádio vůbec neposlouchám	233	28,94 %
Přibližně stejně jako ostatní zdroje hudby	136	16,89 %
Mnohem častěji než ostatní zdroje hudby	56	6,96 %
Celkem	805	100,00 %

Zdroj¹⁹⁰

Získané informace nasvědčují tomu, že poslech rádia prostřednictvím internetu není mezi respondenty nijak rozšířen. Internetová a klasická rádia poslouchá prostřednictvím internetu dohromady necelých 24 % respondentů, přičemž pouhých 7 % častěji než například vlastní databázi mp3 souborů. Největší část respondentů, poslouchá tento typ rádií jen velmi minimálně. Tato skupina tvoří se svými 47 % téměř polovinu všech respondentů.

¹⁸⁹ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

¹⁹⁰ Tamtéž.

Analýza 6. otázky

Jste vlastníkem chytrého mobilního telefonu?

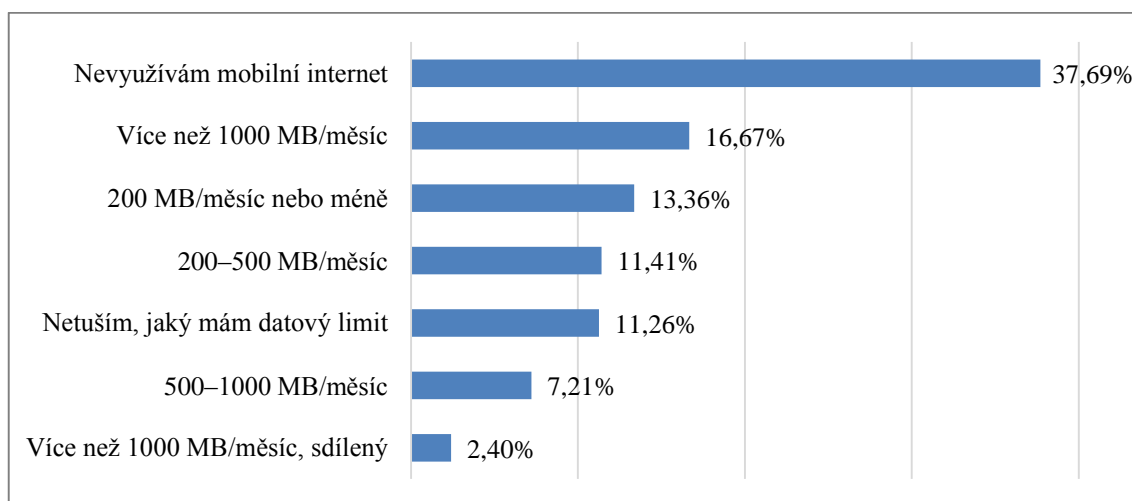
Z celkového počtu 805 respondentů je vlastníkem chytrého telefonu 666 z nich, což tvoří téměř 83 % podíl. Naopak 139 respondentů, tedy lehce přes 17 % z celkového počtu, chytrý telefon nevlastní.

Analýza 7. otázky

Využíváte na svém mobilním telefonu mobilní internet? V případě, že ano, tak jaký máte přibližně v rámci tarifu datový limit?

Na tuto otázku odpovídali pouze respondenti, kteří v předchozí otázce zvolili kladnou odpověď. Procentuální vyjádření tak udává podíl respondentů z celkového počtu 666, což je počet respondentů, kteří vlastní chytrý mobilní telefon.

Graf 5: Datový limit mobilního internetu

Zdroj¹⁹¹

¹⁹¹ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

Tabulka 5: Datový limit mobilního internetu

Odpověď	Počet odpovědí	Poměr odpovědí	
		Lokálně	Globálně
Nevyužívám mobilní internet	251	37,69 %	31,18 %
Více než 1000 MB/měsíc	111	16,67 %	13,79 %
200 MB/měsíc nebo méně	89	13,36 %	11,06 %
200–500 MB/měsíc	76	11,41 %	9,44 %
Netuším, jaký mám datový limit	75	11,26 %	9,32 %
500–1000 MB/měsíc	48	7,21 %	5,96 %
Více než 1000 MB/měsíc, sdílený	16	2,40 %	1,99 %
Celkem	666	100,00 %	100,00 %

Zdroj¹⁹²

Z lokálního hlediska, tedy z celkového počtu 666 respondentů, kteří vlastní chytrý mobilní telefon, nevyužívá mobilní internet téměř 38 % respondentů, což se z globálního hlediska, tedy z celkového počtu 805 respondentů, kteří se tohoto dotazníkového šetření zúčastnili, rovná přibližně 31 % respondentů. 251 respondentů, vlastnících chytrý mobilní telefon, tedy internet na mobilním telefonu buď nevyužívá vůbec, anebo na něj přistupuje pouze prostřednictvím bezdrátové sítě.

Druhou nejčastější odpověď zvolilo 111 respondentů, což z celkového počtu 666 tvoří necelých 17 %. Tito respondenti mají v rámci svého tarifu dostupný mobilní internet s maximálním limitem 1000 MB za měsíc.

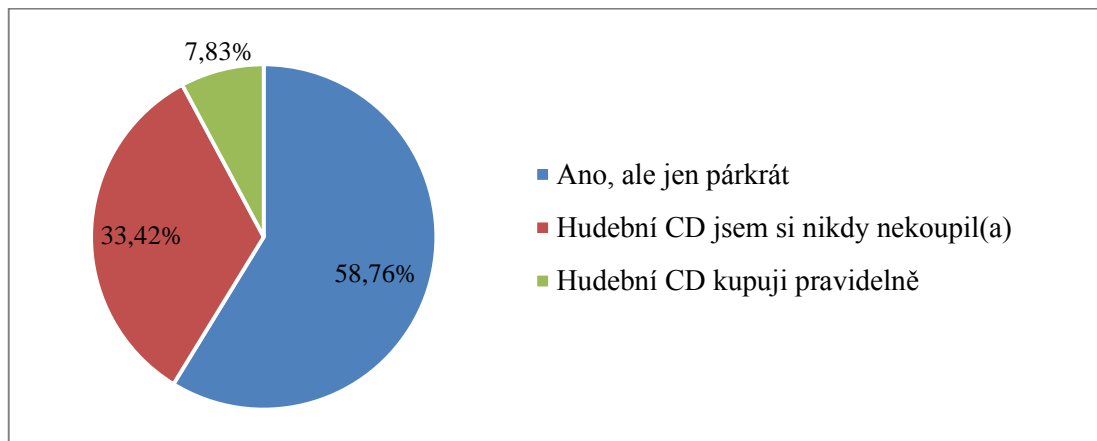
Naopak pouhých 200 MB za měsíc, případně ještě méně, činí datový limit 89 respondentů, což je přibližně 13% podíl všech vlastníků chytrých mobilních telefonů.

¹⁹² Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

Analýza 8. otázky

Koupil(a) jste si už někdy z vlastních peněz originální hudební CD?

Graf 6: Nákup hudebních CD nosičů

Zdroj¹⁹³

Tabulka 6: Nákup hudebních CD nosičů

Odpověď	Počet odpovědí	Poměr odpovědí
Ano, ale jen párkrát	473	58,76 %
Hudební CD jsem si nikdy nekoupil(a)	269	33,42 %
Hudební CD kupuji pravidelně	63	7,83 %
Celkem	805	100,00 %

Zdroj¹⁹⁴

Nadpoloviční většina dotázaných si již někdy hudební CD z vlastních finančních prostředků zakoupila. Tato skupina tvoří téměř 59 % všech respondentů. Dle jejich odpovědi však hudební CD nekupují pravidelně. Hudební CD si kupuje pravidelně necelých 8 % dotázaných a podíl těch respondentů, kteří si hudební CD z vlastních finančních prostředků nekoupili nikdy, činí okolo 33 %.

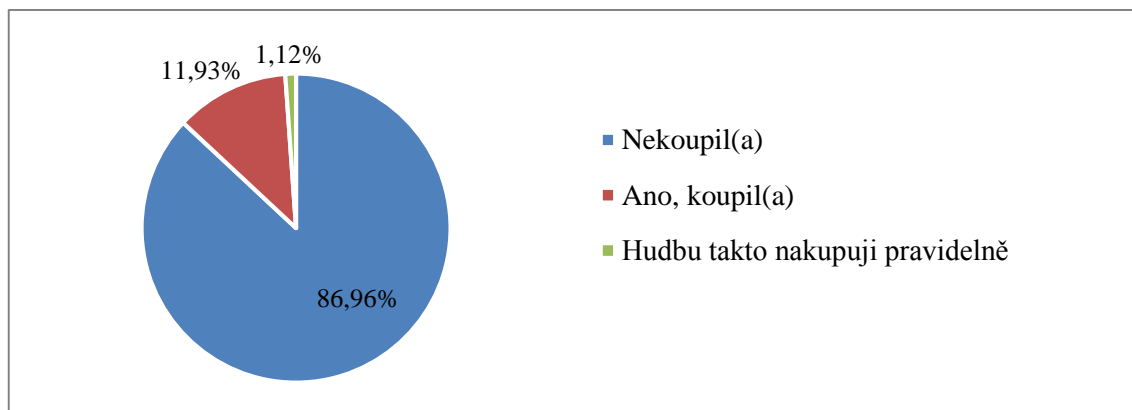
¹⁹³ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

¹⁹⁴ Tamtéž.

Analýza 9. otázky

Koupil(a) jste si už někdy písničku nebo album přes internet? (Hells.py.cz, Ulož.to a podobné servery se nepočítají)

Graf 7: Nákup hudby přes internet

Zdroj¹⁹⁵

Tabulka 7: Nákup hudby přes internet

Odpověď	Počet odpovědí	Poměr odpovědí
Nekoupil(a)	700	86,96 %
Ano, koupil(a)	96	11,93 %
Hudbu takto nakupuji pravidelně	9	1,12 %
Celkem	805	100,00 %

Zdroj¹⁹⁶

Téměř 87 % respondentů si hudbu přes internet nikdy nekoupilo. Z celkového počtu 805 se to týká přesně 700 respondentů. Hudbu přes internet si nakupuje pravidelně 9 respondentů, což je něco málo přes 1 % dotázaných. Alespoň malou zkušenost s takovým nákupem má necelých 12 % respondentů.

¹⁹⁵ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

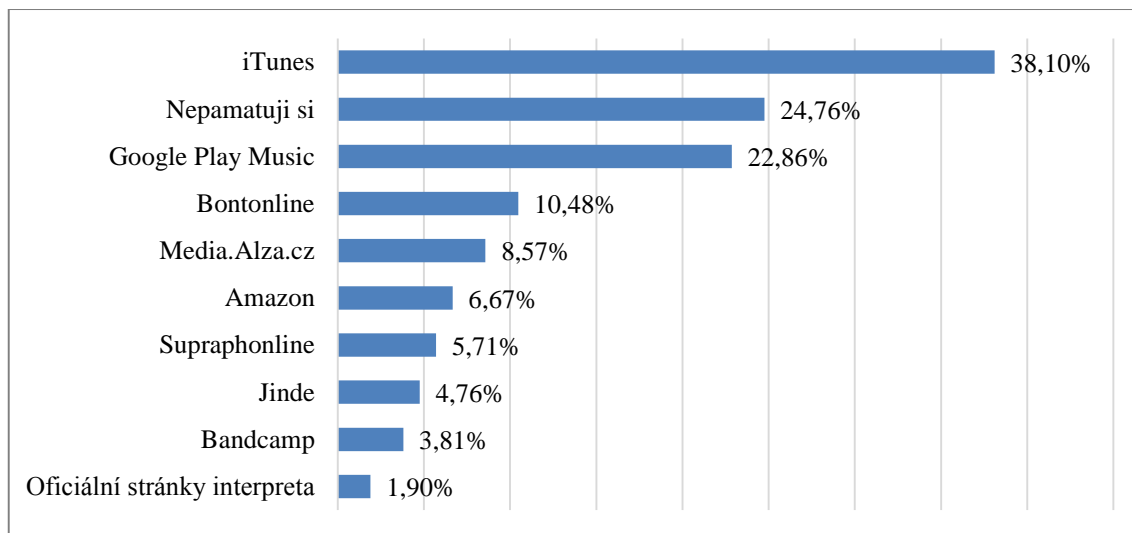
¹⁹⁶ Tamtéž.

Analýza 10. otázky

Na jakém webu jste hudbu zakoupil (případně nakupujete pravidelně)?

Na tuto otázku odpovídali pouze respondenti, kteří v předchozí otázce zvolili jednu z kladných odpovědí. Celkový počet respondentů tedy v této otázce činí 105.

Graf 8: Zastoupení jednotlivých hudebních internetových obchodů

Zdroj¹⁹⁷

Tabulka 8: Zastoupení jednotlivých hudebních internetových obchodů

Odpověď	Počet odpovědí	Poměr odpovědí	
		Lokálně	Globálně
iTunes	40	38,10 %	4,97 %
Nepamatuji si	26	24,76 %	3,23 %
Google Play Music	24	22,86 %	2,98 %
Bonline	11	10,48 %	1,37 %
Media.Alza.cz	9	8,57 %	1,12 %
Amazon	7	6,67 %	0,87 %
Supraphonline	6	5,71 %	0,75 %
Jinde	5	4,76 %	0,62 %
Bandcamp	4	3,81 %	0,50 %
Oficiální stránky interpreta	2	1,90 %	0,25 %

Zdroj¹⁹⁸

¹⁹⁷ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

¹⁹⁸ Tamtéž.

Součet jednotlivých procentuálních vyjádření, lokálních i globálních, není roven 100 %, neboť v této otázce mohli respondenti zvolit více odpovědí.

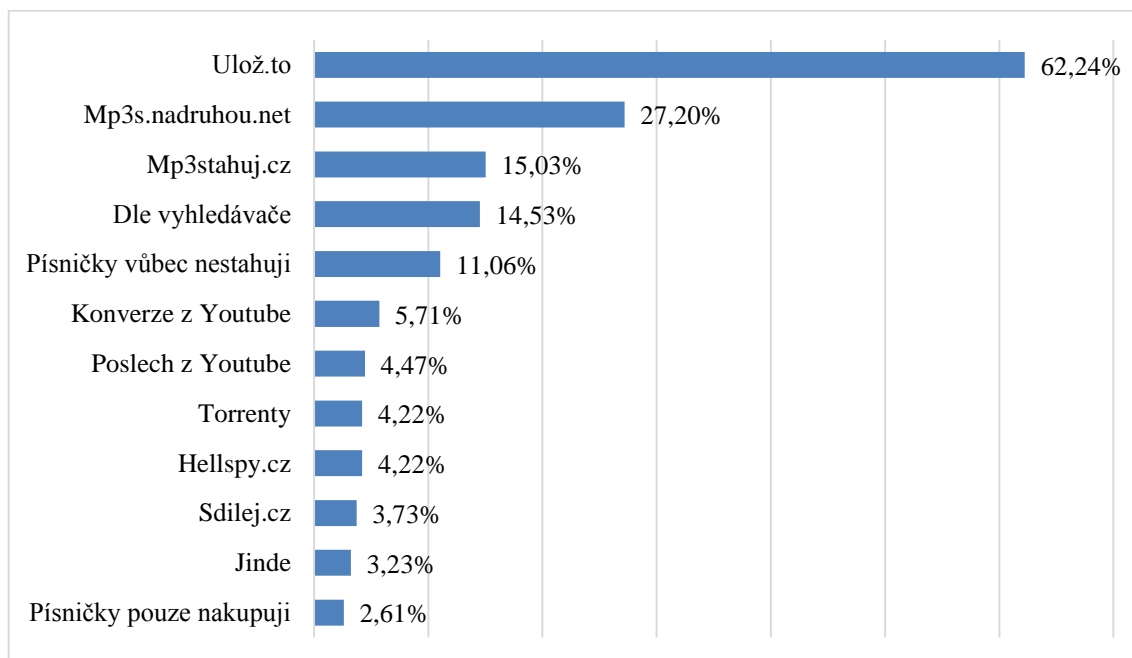
Nejvyužívanějším hudebním internetovým obchodem je dle této statistiky iTunes. Z celkového počtu 105 respondentů, kteří mají zkušenost s nákupem digitální hudby, využilo tento portál 40 respondentů, což činí přibližně 38 %. Z globálního hlediska, tedy ze všech 805 respondentů, je to necelých 5 %. Druhou nejčastější odpovědí je volba, ve které respondenti uvádí, že si již název portálu nepamatují. Tuto odpověď zvolilo z počtu respondentů, kteří již mají s nákupem digitální hudby zkušenost, téměř 25 %. Třetí nejčastější volbou a tedy druhým nejvyužívanějším portálem v rámci tohoto průzkumu je portál Google Play Music. Zkušenosti s tímto obchodem má necelých 23 % uživatelů digitálního nákupu.

Analýza 11. otázky

Z jakých stránek nejčastěji stahujete písničky?

V této otázce měli respondenti opět možnost zvolit více odpovědí, a tak součet procentuálního vyjádření není roven 100 %.

Graf 9: Zastoupení jednotlivých způsobů stahování hudby

Zdroj¹⁹⁹

¹⁹⁹ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

Tabulka 9: Zastoupení jednotlivých způsobů stahování hudby

Odpověď	Počet odpovědí	Poměr odpovědí
Ulož.to	501	62,24 %
Mp3s.nadruhou.net	219	27,20 %
Mp3stahuj.cz	121	15,03 %
Dle vyhledávače	117	14,53 %
Písničky vůbec nestahuji	89	11,06 %
Konverze z Youtube	46	5,71 %
Poslech z Youtube	36	4,47 %
Hellspy.cz	34	4,22 %
Torrenty	34	4,22 %
Sdilej.cz	30	3,73 %
Jinde	26	3,23 %
Písničky pouze nakupuji	21	2,61 %

Zdroj²⁰⁰

Mezi dotázanými je s více než 62 % nejvyužívanějším způsobem získávání hudby stahování z portálu Ulož.to. Na druhém místě je portál Mp3s.nadruhou.net s přibližně 27 % a na třetím portál Mp3stahuj.cz s 15 %. Přibližně 14,5 % z dotázaných nemá žádný oblíbený portál, ze kterého by stahovali hudbu. Jedná se o 117 respondentů, kteří napíší název písně do vyhledávače a následně hudbu stáhnout z portálu, který jim vyhledávač nabídne. Necelé 3 % respondentů hudbu pouze nakupuje a přibližně 11 % ji nestahuje vůbec.

Analýza 12. otázky

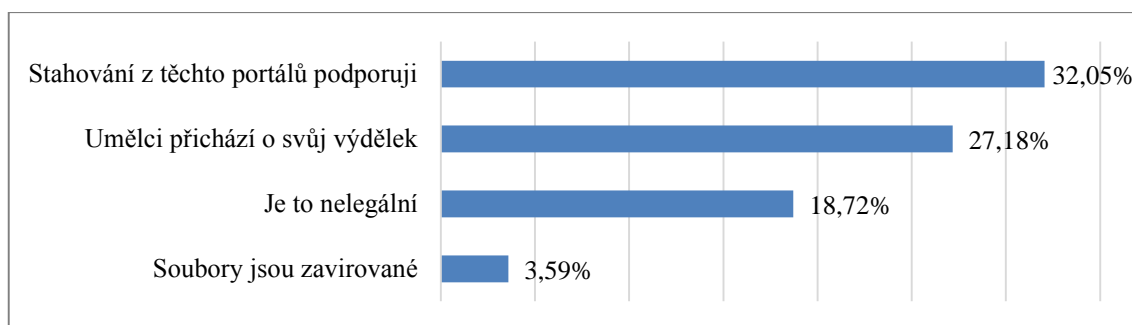
Proč myslíte, že stahování ze serverů typu Uložto.cz, Mp3s.nadruhou.net, Mp3stahuj.cz, Hellspy.cz apod. není správné?

Tato otázka byla nepovinná a otevřená. Odpovědělo na ni celkem 390 respondentů, což z celkového počtu 805 činí necelých 49 %.

Následující graf znázorňuje procentuální zastoupení nejčastějších odpovědí.

²⁰⁰ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

Graf 10: Zastoupení nejčastějších odpovědí na otázku č. 12

Zdroj²⁰¹

Tabulka 10: Zastoupení nejčastějších odpovědí na otázku č. 12

Odpověď	Počet odpovědí	Poměr odpovědí	
		Lokálně	Globálně
Stahování z těchto portálů	125	32,05 %	15,53 %
Umělci přichází o svůj výdělek	106	27,18 %	13,17 %
Je to nelegální	73	18,72 %	9,07 %
Soubory jsou zavirované	14	3,59 %	1,74 %

Zdroj²⁰²

Z celkového počtu 390 respondentů, kteří na tuto otázku odpověděli, více než 32 % zastává názor, že ve stahování z uvedených portálů nevidí žádný problém. Nejvíce se objevovaly zejména argumenty, že lidé nemají dostatek finančních prostředků, aby mohli za hudbu platit.

Přibližně 27 % respondentů uznává, že tento způsob získávání není správný, neboť umělci nedostanou za svou práci zapláceno. Respondenti, kteří zastávají tuto odpověď, dále dodávají, že by posluchači měli podporovat svého oblíbeného interpreta, aby i nadále vznikala kvalitní hudba.

Názor, že stahování z uvedených portálů je nelegální, zastává necelých 19 % respondentů.

V nejméně časté, avšak také několikrát zastoupené odpovědi respondenti uvedli, že při stahování z uvedených portálů existuje vysoké riziko napadení systému počítačovým virem.

²⁰¹ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

²⁰² Tamtéž.

Kromě výše uvedených odpovědí se v dotazníkovém šetření objevilo také několik zcela konkrétních názorů na danou problematiku. V následujícím výčtu je analyzováno několik vybraných názorů.

„Za stahování hudby a filmů na Uložto.cz platím. Předpokládám, že část z těch peněz jde tvůrcům.“²⁰³

Tento názor je zcela mylný. Zatím neexistuje žádná dohoda mezi portálem Ulož.to a Ochranným svazem autorským, ani jiným kolektivním správcem.²⁰⁴

„Tady nejde o otázku správnosti. Zákon stahování nepostihuje. Ať prodejce nabídne hudbu v rozumné kvalitě a za rozumnou cenu a pak nebudu stahovat pirátské kopie.“²⁰⁵

Velkým problémem v současné době je velmi nízké povědomí uživatelů internetu o existenci oficiálních hudebních internetových obchodů a streamovacích serverů. V souvislosti se zmíněnou kvalitou hudební nahrávky tak lze argumentovat, že naprostá většina hudebních internetových obchodů nabízí hudbu sice ve ztrátovém formátu MP3, zato však s nejvyšším možným datovým tokem. Běžný uživatel však rozdíl mezi touto verzí formátu MP3 a například originálním hudebním CD nosičem nepozná.²⁰⁶ Pro uživatele, kteří si na poslechu hudby zakládají a vyžadují tu nejlepší kvalitu, je navíc k dispozici formát FLAC, který sice není hudebními internetovými obchody nabízen tak často jako formát MP3, ale některé obchody jej v nabídce mají.

„Stahování okrádá interprety o zisk za jejich práci. Stahuji, protože ceny CD jsou pro mě posledních cca 5 let vysoké.“²⁰⁷

V tomto případě je problém stejný jako u předešlého názoru. Mnoho lidí stále nemá povědomí o existenci možných alternativ získávání hudby. CD nosiče již nejsou jediným zdrojem poslechu hudby. Existuje mnoho hudebních internetových obchodů a streamovacích portálů, které se však zatím nepostaraly o dostatečnou propagaci.²⁰⁸

²⁰³ Dotazníkové šetření, 2015.

²⁰⁴ Osobní rozhovor s JUDr. et. MgA. Petrou Žikovskou, ředitelkou ČNS IFPI, Praha, 24. 2. 2015, příloha B.

²⁰⁵ Dotazníkové šetření, 2015.

²⁰⁶ HEJZLAR, P. Kvalita převodu do MP3 aneb opravdu slyší netopýři trávu růst?. *Živě.cz* [online]. 2002 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.zive.cz/clanky/kvalita-prevodu-do-mp3-aneb-opravdu-slysi-netopyri-travu-rust/sc-3-a-109778/>

²⁰⁷ Dotazníkové šetření, 2015.

²⁰⁸ Osobní rozhovor s JUDr. et. MgA. Petrou Žikovskou, ředitelkou ČNS IFPI, Praha, 24. 2. 2015, příloha B.

„Protože interpreti za svou práci nedostanou zapláceno. To je však přirozený vývoj, a tak musí hudbu dělat bez očekávání výdělků, nebo si jej obstarají jinou cestou.“²⁰⁹

Rozporuplným aspektem tohoto názoru je problém častého nerozlišování práce autora a interpreta. Tohoto problému se týká také tento názor: *„Myslím, že interpreti by měli profitovat z živých koncertů a ne z prodeje nosičů.“²¹⁰* Uživatelé hudebního trhu si často neuvědomují, že autorský zákon sice chrání také výkonné umělce, ale z větší části jeho obsah pojednává o autorech samotných. Tedy o lidech, kteří většinou nejsou vidět. Výkonní umělci jsou samozřejmě velmi důležitou složkou hudebního průmyslu, avšak samotní autoři, pokud jimi nejsou přímo výkonní umělci, jsou často z hlediska popularity vnímání v mnohem menší míře. Hlavním zdrojem příjmů tedy v případě výkonného umělce mohou být živé koncerty. V případě autora je to však nemožné. Autoři sice ze živých koncertů také dostávají, skrze Ochranný svaz autorský, určitou část výdělků, ale v poměru s výdělkem výkonného umělce je tato částka zanedbatelná.

„Není mi jasné porovnání serverů typu Ulož.to, kde je stahování zdarma, s Hellspy.cz, kde se za stahování platí.“²¹¹

Tento názor zastává mnoho respondentů, protože si neuvědomují, že ačkoliv lidé na podobných serverech za stahování platí, tak z této tržby nejde žádná část majitelům autorských práv.²¹² Tato problematika je předmětem třetí hypotézy.

„Já si rozhodně nemyslím, že stahování z těchto serverů není správné. Naopak. Hudbu si stáhnou, poslechnu a teprve potom se rozhodnu, jestli ji koupím nebo nekoupím. Rozhodně nebudu kupovat zajíce v pytli.“²¹³

Pomineme-li již zmíněný problém, že uživatelé internetu zatím mají jen ve velmi malé míře povědomí o existenci hudebních internetových obchodů, které nabízí většinou minimálně 30 sekundový hudební úryvek, pak se naskýtá možnost k tomuto účelu využít služeb portálu Youtube, který řádně odvádí autorská práva.²¹⁴ Na tomto portálu

²⁰⁹ Dotazníkové šetření, 2015.

²¹⁰ Tamtéž.

²¹¹ Tamtéž.

²¹² Osobní rozhovor s JUDr. et. MgA. Petrou Žikovskou, ředitelkou ČNS IFPI, Praha, 24. 2. 2015, příloha B.

²¹³ Dotazníkové šetření, 2015.

²¹⁴ Osobní rozhovor s JUDr. et. MgA. Petrou Žikovskou, ředitelkou ČNS IFPI, Praha, 24. 2. 2015, příloha B.

je možnost bezplatného poslechu nepřehledného množství skladeb. Z každého takového poslechu je pak majitelům autorských práv odvedena určitá část výtěžku z reklamy.

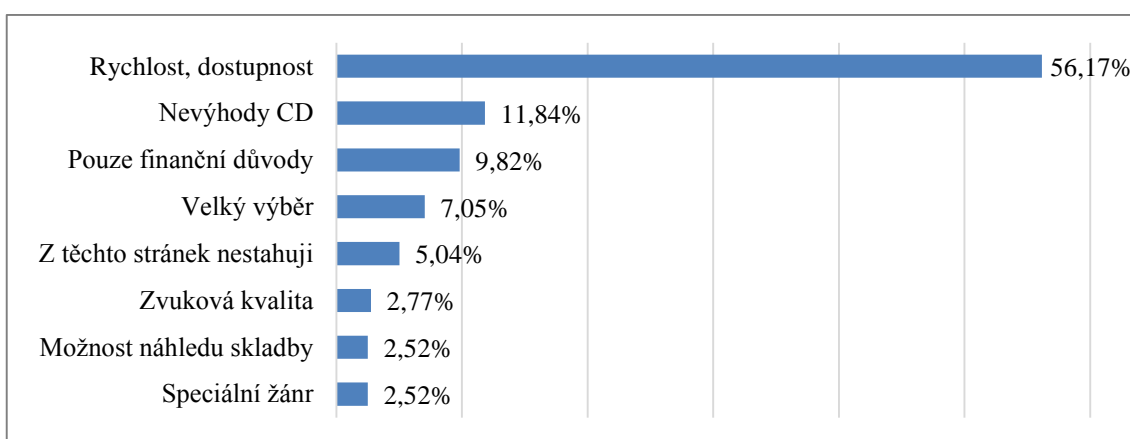
Analýza 13. otázky

Pokud stahujete hudbu z výše uvedených stránek, tak jmenujte, prosím, několik důvodů, kromě finančních.

Tato otázka byla nepovinná a otevřená. Z celkového počtu 805 respondentů, kteří se dotazníkového šetření zúčastnili, na ni odpovědělo 397, což činí přibližně 49 %.

Následující graf znázorňuje procentuální zastoupení nejčastějších odpovědí.

Graf 11: Zastoupení nejčastějších odpovědí na otázku č. 13

Zdroj²¹⁵

Tabulka 11: Zastoupení nejčastějších odpovědí na otázku č. 13

Odpověď	Počet odpovědí	Poměr odpovědí	
		Lokálně	Globálně
Rychlost, dostupnost	223	56,17 %	27,70 %
Nevýhody CD	47	11,84 %	5,84 %
Pouze finanční důvody	39	9,82 %	4,84 %
Velký výběr	28	7,05 %	3,48 %
Z těchto stránek nestahuji	20	5,04 %	2,48 %
Zvuková kvalita	11	2,77 %	1,37 %
Možnost náhledu skladby	10	2,52 %	1,24 %
Speciální žánr	10	2,52 %	1,24 %

Zdroj²¹⁶

²¹⁵ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

²¹⁶ Tamtéž.

Mezi nejčastější důvody stahování ze stránek typu Ulož.to, Hellspy.cz aj. patří, dle odpovědí na tuto otázku, rychlost, dostupnost a přívětivé uživatelské prostředí. Tyto důvody ve své odpovědi zmínilo více než 56 % z 397 respondentů. Tito respondenti dále uvedli, že na těchto portálech většinou není povinná žádná registrace a oproti oficiálním internetovým obchodům není nutné při každém nákupu hledat platební kartu a čekat na ověření platby. Všechny tyto aspekty podle respondentů značně přispívají k rychlosti vyřízení jejich požadavku.

Necelých 12 % respondentů porovnávalo stahování z uvedených portálů s nákupem CD. V souvislosti s tímto porovnáním byl nejčastěji uváděn argument, že v případě uvedených portálů není nutné stahovat celé album, jako je tomu při nákupu CD nosiče. Toto porovnání je v současné době, jak již bylo zmíněno, velkým problémem, neboť uživatelé internetu stále nemají povědomí o existenci oficiálních internetových obchodů. Respondenti tak v souvislosti s touto odpovědí často uváděli argumenty jako neskladnost CD nosičů, jejich doba dodání, problém s kopírováním skladeb z CD nosiče do mobilního telefonu apod. Téměř 10 % respondentů uvedlo, že zmíněné portály využívají pouze z finančních důvodů.

Ostatní respondenti, kteří na tuto otázku odpovídali, poukazovali zejména na velký výběr skladeb, dostačující a často variabilní zvukovou kvalitu nahrávek, a také na to, že v oficiálních českých hudebních obchodech není k sehnání jimi hledaný interpret, případně hudební žánr. Přesně 10 respondentů uvedlo, že zmíněné portály využívají pouze pro získání představy o jednotlivých skladbách a albech, které si po určitém osobním zhodnocení zakoupí. Mezi odpověďmi se také několikrát objevil případ, kdy respondenti psali, že prostřednictvím internetu neradi sdělují osobní údaje a platí platební kartou.

Následující výčet obsahuje rozbor několika vybraných odpovědí.

„Miluju hudbu, ale CD jsou drahé. Mám na mobilu cca 600 písniček, takže kdybych si je musela koupit, nedoplatila bych se.“²¹⁷

Právě pro tyto případy jsou k dispozici streamovací portály, díky kterým mají uživatelé přístup k rozsáhlé hudební databázi. Jak bylo zmíněno již v teoretické části této práce, mnoho takových portálů nabízí své služby i bezplatně. Pouze s určitým omezením.

²¹⁷ Dotazníkové šetření, 2015.

„Za ušetřené peníze podpořím interpreta koupí předmětu z merchandisingu.“²¹⁸

Merchandising je u nás i ve světě poměrně rozšířeným způsobem propagace a pro interpreta významným zdrojem příjmů. V obecném významu je merchandising *„forma marketingové podpory produktů v místě prodeje, jehož hlavní náplní je zajištění odpovídajícího stavu zásob, vystavení produktů a zvýšení atraktivity prodejního místa.“²¹⁹*

„Z každého CD, DVD, flash disku a dalších platím daň pro OSA jen proto, že bych si na ně mohl něco vypálit. Takže co se mě týče, ty stažené CD jsem zaplatil tímto způsobem, i když vím, že OSA těm autorům nic nedá.“²²⁰

V první řadě je potřeba uvést na pravou míru fakt, že se nejedná o daň, ale o systém náhradních odměn. Autorský zákon dovoluje rozmnožování autorských děl pro osobní potřebu. Každý si tak může okopírovat chráněné dílo na CD, paměťovou kartu nebo na pevný disk. Systém náhradních odměn pak funguje jako určitá kompenzace za tuto možnost. V žádném případě se tak nejedná o kompenzaci pirátské činnosti.²²¹

Dle vyhlášky Ministerstva kultury č. 488/2006 Sb. činí výše odměny z nenahraného optického nosiče 0,40 Kč v případě CD bez možnosti přepisování a 2 Kč za CD s možností přepisování.²²²

Nelze tedy v žádném případě tvrdit, že tímto způsobem lze kompenzovat běžný nákup hudebního CD nosiče.

Analýza 14. otázky

Nyní zkuste naopak vyjmenovat několik důvodů, proč je lepší si hudbu zakoupit a ne ji pouze stáhnout z uvedených stránek.

Stejně jako předchozí dvě otázky byla i tato nepovinná a otevřená. Odpovědělo na ni celkem 382 respondentů, což z celkového počtu 805 dotázaných činí přibližně 47 %.

²¹⁸ Dotazníkové šetření, 2015.

²¹⁹ Merchandising: Mediální slovník. *MediaGuru.cz* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/medialni-slovník/merchandising/>

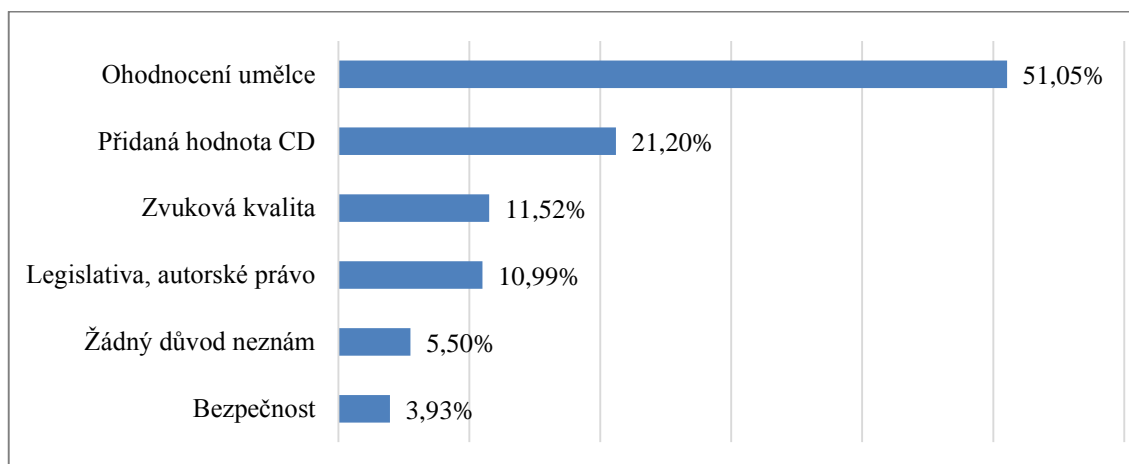
²²⁰ Dotazníkové šetření, 2015.

²²¹ Nenahrané nosiče a přístroje. *Ochranný svaz autorský* [online]. © 2011 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.osa.cz/dolni-menu/ptate-se/nenahrané-nosiče-a-přístroje.aspx>

²²² Vyhláška č. 488 ze dne 16. října 2006, kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn, ve znění vyhlášky č. 408/2008 Sb. In: *Sbírka zákonů*. 2006. Dostupné z: http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/08-488_se_zaprac_zmenami.pdf

Následující graf znázorňuje procentuální zastoupení nejčastějších odpovědí.

Graf 12: Zastoupení nejčastějších odpovědí na otázku č. 14

Zdroj²²³

Tabulka 12: Zastoupení nejčastějších odpovědí na otázku č. 14

Odpověď	Počet odpovědí	Poměr odpovědí	
		Lokálně	Globálně
Ohodnocení umělce	195	51,05 %	24,22 %
Přidaná hodnota CD	81	21,20 %	10,06 %
Zvuková kvalita	44	11,52 %	5,47 %
Legislativa, autorské právo	42	10,99 %	5,22 %
Žádný důvod neznám	21	5,50 %	2,61 %
Bezpečnost	15	3,93 %	1,86 %

Zdroj²²⁴

Největší část respondentů vnímá nákup hudební nahrávky jako způsob projevu vděku umělci. Tento názor uvedlo z celkového počtu 382 přibližně 51 % respondentů. Jako důvod, proč je lepší si hudbu zakoupit než bezplatně stáhnout z neoficiálních zdrojů, je tedy nejčastěji uveden zisk pro interpreta a ostatní osoby, které se na vzniku hudební nahrávky podílí.

Druhý nejčastější důvod opět souvisí se zmíněným problémem, kdy pro velkou část respondentů znamená nákup hudby totéž co nákup CD nosiče. Hudební internetové

²²³ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

²²⁴ Tamtéž.

obchody, které nabízí digitální hudební nahrávky, u nás prozatím nejsou tak rozšířeny. Ve výsledcích dotazníkového šetření se tak často objevovaly důvody týkající se přidané hodnoty při nákupu hudebního CD nosiče. Tento názor zastává přibližně 21 % respondentů, kteří na tuto otázku reagovali. Za přidanou hodnotu CD nosiče lze považovat jeho umělecky ztvárněný obal, bonusový obsah nebo přiložený autogram interpreta. Často byly také uváděny názory podobné tomuto: „*Je to jak s knihou a tabletem, prostě ten pocit mít to CD zahřeje u srdíčka, dá se na něj sáhnout.*“²²⁵ Respondenti tak hudební CD nosič vnímají jako hmotný produkt, ze kterého mají při jeho nákupu dobrý pocit. Hudební CD nosič je, dle průzkumu, také vhodným dárkem a pro někoho může být také sběratelskou záležitostí.

Přibližně 11,5 % respondentů uvedlo, že při nákupu hudby z oficiálních zdrojů získají hudební nahrávku v nejlepší možné kvalitě. O půl procenta respondentů méně, tedy přibližně 11 %, zmiňují problém legislativy, kdy při nákupu hudby neporušují autorský zákon. Toto tvrzení si však nezakládá na pravdě, neboť jak je uvedeno v teoretické části této práce, nelegální je pouze sdílení chráněných autorských děl.

Mezi výsledky průzkumu se objevil například tento názor:

*„Kvůli autorovi. Podle mě ale peníze za koupenou hudbu jemu stejně nejdou.“*²²⁶

Názory tohoto typu se ve výsledcích průzkumu objevily několikrát. Dle osobního rozhovoru s JUDr. et MgA. Petrou Žikovskou se však tento názor nezakládá na pravdě. V případě hudebních CD nosičů jde autorovi pevně stanovená část z jeho ceny, a to 9,009 %. Odměna pro výkonného umělce, tedy nejen zpěváka, případně zpěvačku, ale také pro ostatní muzikanty, není pevně stanovena. Její výše záleží na smlouvě, kterou má výkonný umělec uzavřenou s vydavatelstvím. Zpravidla však bývá tato částka vyšší než v případě autora.

²²⁵ Dotazníkové šetření, 2015.

²²⁶ Tamtéž.

Analýza 15. otázky

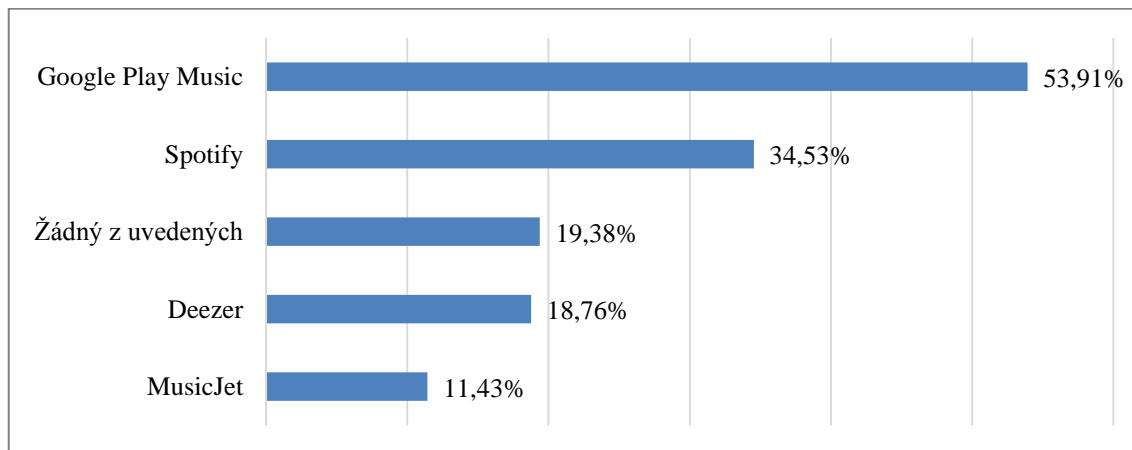
Jestli jste si někdy nahrál(a) nějaký kredit na Uložto.cz, Hellspy.cz nebo podobné servery, tak věděl(a) jste, že ani tento případ není správný? Že ačkoliv jste za stahovaná data zaplatil(a), tak ze zaplacené částky nejde autorovi či interpretovi skladby ani malé procento. Veškeré vložené peníze jsou využity pouze na provoz serveru a na obohacení jejich majitelů.

Tato otázka byla nepovinná. Odpovědělo na ni 553 respondentů, což z celkového počtu 805 činí necelých 69 %. To znamená, že necelých 69 % respondentů si již někdy zakoupilo kredit na serverech typu Uložto, Hellspy.cz apod. Kladnou odpověď zvolilo přibližně 62 % z nich. Tito respondenti si jsou vědomi, že žádná část z peněz, které při zakoupení kreditů investovali, není určena pro autory ani interprety pořizené hudební nahrávky. Zbýlých 38 % respondentů nebylo s touto skutečností obeznámeno.

Analýza 16. otázky

Znáte nějaký z těchto internetových portálů? (Zaškrtněte ten, o kterém jste už někdy slyšel(a) a víte, alespoň přibližně, jak funguje.)

Graf 13: Analýza popularity konkrétních streamovacích portálů

Zdroj²²⁷

²²⁷ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

Tabulka 13: Analýza popularity konkrétních streamovacích portálů

Odpověď	Počet odpovědí	Poměr odpovědí
Google Play Music	434	53,91 %
Spotify	278	34,53 %
Neznám žádný z uvedených	156	19,38 %
Deezer	151	18,76 %
MusicJet	92	11,43 %

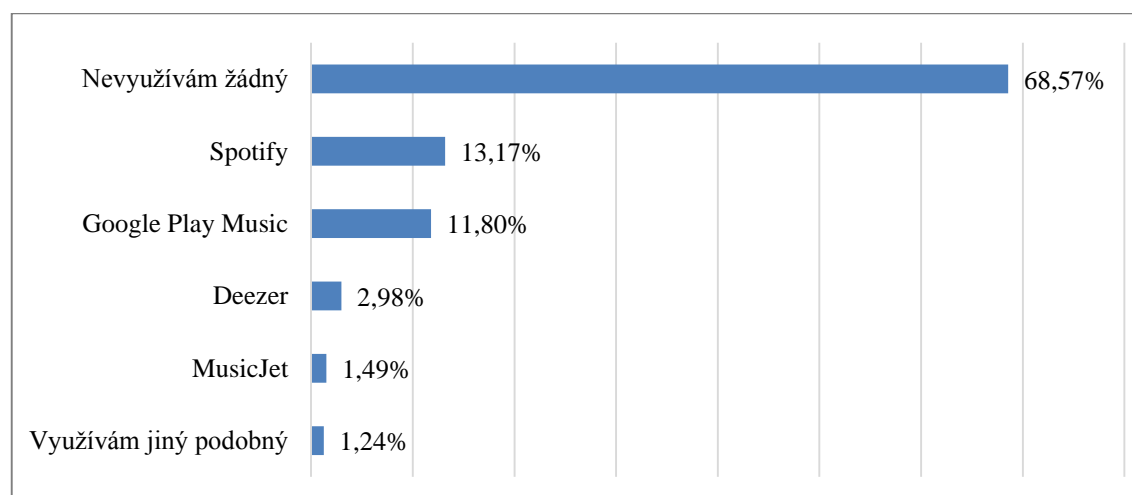
Zdroj²²⁸

V této otázce měli respondenti označit jednotlivé streamovací portály, o kterých už někdy slyšeli a ví, alespoň přibližně, na jakém principu fungují. Mezi účastníky dotazníkového šetření je z uvedených portálů nejznámější Google Play Music. Označilo jej téměř 54 % respondentů. Na druhém místě se s necelými 35 % umístil Spotify. Přibližně 19 % respondentů uvedlo, že z uvedených portálů nezná žádný. Nejméně známými streamovacími servery jsou Deezer a český MusicJet. Deezer označilo necelých 19 % respondentů a MusicJet přibližně 11,5 % respondentů.

Analýza 17. otázky

Využíváte nějaký z těchto internetových portálů? (Platíte měsíční paušál, případně využíváte jeho free variantu.)

Graf 14: Využívanost jednotlivých streamovacích portálů

Zdroj²²⁹

²²⁸ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

²²⁹ Tamtéž.

Tabulka 14: Využívanost jednotlivých streamovacích portálů

Odpověď	Počet odpovědí	Poměr odpovědí
Nevyužívám žádný	552	68,57 %
Spotify	106	13,17 %
Google Play Music	95	11,80 %
Deezer	24	2,98 %
MusicJet	12	1,49 %
Využívám jiný podobný	10	1,24 %

Zdroj²³⁰

Necelých 69 % respondentů nevyužívá žádný z uvedených streamovacích portálů. Neplatí tedy měsíční příspěvky, ani nevyužívají případnou bezplatnou variantu streamovacích portálů, pokud je k dispozici. Nejvyužívanějším streamovacím portálem, ačkoliv s pouze přibližně 13 %, je Spotify. Druhým nejvyužívanějším portálem je Google Play Music, který využívá necelých 12 % respondentů. Nejméně využívanými streamovacími portály jsou Deezer, který označilo přibližně 3 % respondentů, a MusicJet s téměř 1,5 %. Přibližně 1 % respondentů uvedlo, že využívá jiný portál, který je principiálně podobný uvedeným.

Analýza 18. otázky

Zdá se vám částka cca 150 Kč měsíčně přiměřená za neomezený přístup k rozsáhlé hudební databázi, kterou můžete mít neustále u sebe, ať už jste kdekoliv?

Tato otázka byla nepovinná. Odpovědělo na ni celkem 652 respondentů, což z celkového počtu 805 činí 81 % respondentů.

Částka 150 Kč měsíčně za neomezený přístup k hudební databázi se zdá přiměřená necelým 58 % respondentů. Jako vysokou tuto částku označilo přibližně 42 % respondentů.

²³⁰ Autor práce, 2015 (vlastní šetření)

6 NÁZORY ODBORNÍKŮ Z HUDEBNÍHO PRŮMYSLU

V rámci praktické části této práce byl kromě kvantitativního průzkumu proveden také průzkum kvalitativní. Tento byl zaměřen na odborníky z hudebního průmyslu. Mezi dotazovanými byli:

- **JUDr. et MgA. Petra Žikovská**

ředitelka české národní skupiny Mezinárodní federace hudebního průmyslu

Rozhovor s JUDr. et. MgA. Petrou Žikovskou je do této práce zařazen zejména z toho důvodu, že jako ředitelka české pobočky Mezinárodní federace hudebního průmyslu stojí v čele boje s internetovým pirátstvím. Rozhovor s paní Žikovskou je v plném znění součástí přílohy B.

Mezinárodní federace hudebního průmyslu, zkráceně IFPI (International Federation of the Phonographic Industry), má svou centrálu ve Švýcarsku. Mezi její hlavní činnosti patří ochrana práv výrobců zvukových a hudebních zvukově obrazových záznamů. V souvislosti s tímto sdružuje několik českých i nadnárodních společností. Příkladem jsou firmy Universal Music, Supraphon, Sony Music Entertainment ad.²³¹

- **Janis Sidovský**

hudební manažer a producent

Janis Sidovský je český hudební manažer a producent, který v oblasti hudebního průmyslu profesně působí již od roku 1992. Rozhovor s ním je do této práce zařazen, protože je také odborníkem na public relations v oblasti hudebního průmyslu. „*Za svou činnost obdržel tři platinové desky. Během své kariéry spolupracoval s většinou osobností české populární hudby, hudebního divadla a dobročinných organizací. Podílí se rovněž na akcích klasické hudby.*“²³²

²³¹ IFPI: Česká národní skupiny Mezinárodní federace hudebního průmyslu [online]. 2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://www.ifpi.cz/>

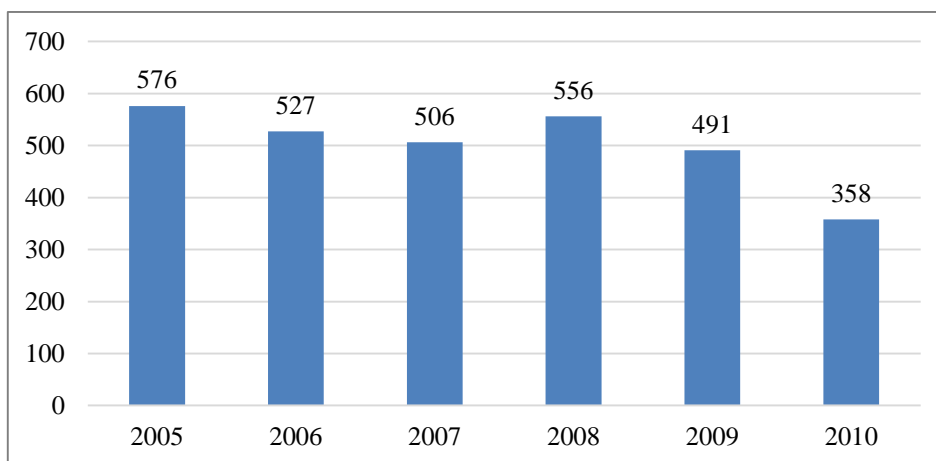
²³² Janis Sidovský: Profesionální životopis. Janis Sidovský [online]. © 2012–2014 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.sidovsky.cz/o-mne/>

7 VLIV PIRÁTVÍ NA HUDEBNÍ PRŮMYSL

Piráství lze definovat různými způsoby. Nejčastější, avšak ne zcela přesná, definice popisuje pirátství jako „*komerční porušení právně sankcionovaného duševního vlastnictví*“²³³. V dnešní době bývá pirátství nejvíce spojováno s digitálními technologiemi, zejména pak s internetem. Od jeho počátku totiž vznikají nejrůznější způsoby nelegálního šíření daného obsahu. Podle Adriana Johnse, který se problematice pirátství věnuje, je „*empirickým faktem, že právo na to, čemu dnes říkáme duševní vlastnictví, často zaostávalo za pirátskými praktikami a že v podstatě všechny jeho základní složky, jako je autorské právo, vznikly v reakci na pirátství*“²³⁴. Z tohoto důvodu se dá považovat rok 2000 za přelomový. 1. prosince roku 2000 totiž začal platit nový autorský zákon, který již více počítal s téměř neomezenými možnostmi internetové sítě.

Vliv pirátství na hudební průmysl v České republice zkoumá Mezinárodní federace hudebního průmyslu. Následující graf zobrazuje příjmy hudebního průmyslu z fyzických a digitálních prodejů v období od roku 2005 do roku 2010.

Graf 15: Příjmy z fyzických a digitálních prodejů v letech 2005–2010

Zdroj:²³⁴

²³³ JOHNS, A. *Piráství: boje o duševní vlastnictví od Gutenberga po Gatese*. 1. vyd. Brno: Host, 2013, s. 20. ISBN 978-80-7294-711-9.

²³⁴ Celkový přehled hudebního trhu. *IFPI* [online]. 2014 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.ifpi.cz/wp-content/uploads/2013/04/Celkov%C3%BD-p%C5%99ehled-hudebn%C3%ADho-trhu-2005-2013-p%C5%99%C3%ADjmy-z-fyzick%C3%BDch-a-digit%C3%A1ln%C3%ADch-prodej%C5%AF.pdf>

Hudební průmysl tak již několik let zaznamenává prudký pokles prodeje těchto nosičů. Bezpochyby největší příčinou tohoto poklesu je nelegální sdílení hudby prostřednictvím internetové sítě. Autoři, výkonní umělci, výrobci zvukových záznamů, vydavatelské společnosti a další zástupci hudebního průmyslu tak přicházejí o velkou část svých příjmů.

Podle názorů některých respondentů může nelegální šíření chráněného obsahu fungovat jako účinná forma marketingu. Za formu marketingu lze však tento způsob považovat pouze v případě, že uživatel využije internetové úložiště pouze pro získání povědomí o určitém albu, kdy si stáhne vybranou hudební nahrávku a na základě poslechu si ji posléze zakoupí v oficiálním hudebním obchodě. Podle Janise Sidovského²³⁵ však stahování z těchto portálů není vhodným marketingovým prostředkem v žádném případě, neboť jsou zde hudební nahrávky často sdíleny v mizerné kvalitě, což dělá umělci špatnou reklamu. „*Osobně v těchto portálech nevidím žádný efektivní marketing a je jisté, že připravují producenty a umělce o peníze.*“²³⁶

Podle názorů některých respondentů, se část příjmů z prodeje hudebních nahrávek přesunula do koncertní oblasti. Tento názor zastává také pan Janis Sidovský. „*Moji práci tolik změny v distribuci hudebních nosičů neovlivnily, naopak začal být hlad po živých, autentických vystoupeních, a tak bylo a je práce více. Samozřejmě, pokud jde o příjmy z prodeje nahrávek, tak ty rapidně klesly. Jako manažer jsem byl v 90. letech zainteresován do podílů z prodejů nahrávek Daniela Hůlky, který v polovině této dekády prodal 170 000 nosičů. To pak byly slušné peníze pro všechny. O takových prodejkách se však dnes nedá ani snít.*“²³⁷ Mnoho respondentů v dotazníku uvedlo, že svého oblíbeného interpreta rádi podpoří například návštěvou koncertu nebo nákupem reklamních předmětů. V tomto případě se jedná o již dříve zmíněný merchandising, který tvoří podstatnou část příjmů interpreta. V každém případě se však nesmí zapomenout na naprosto zásadní roli autora. Ne vždy je totiž interpret také zároveň autorem předváděných děl. Autor sice z každého koncertu, na kterém jsou užívány jeho díla, získá autorskou odměnu, avšak její výše je mnohem menší než odměna pro výkonného umělce.

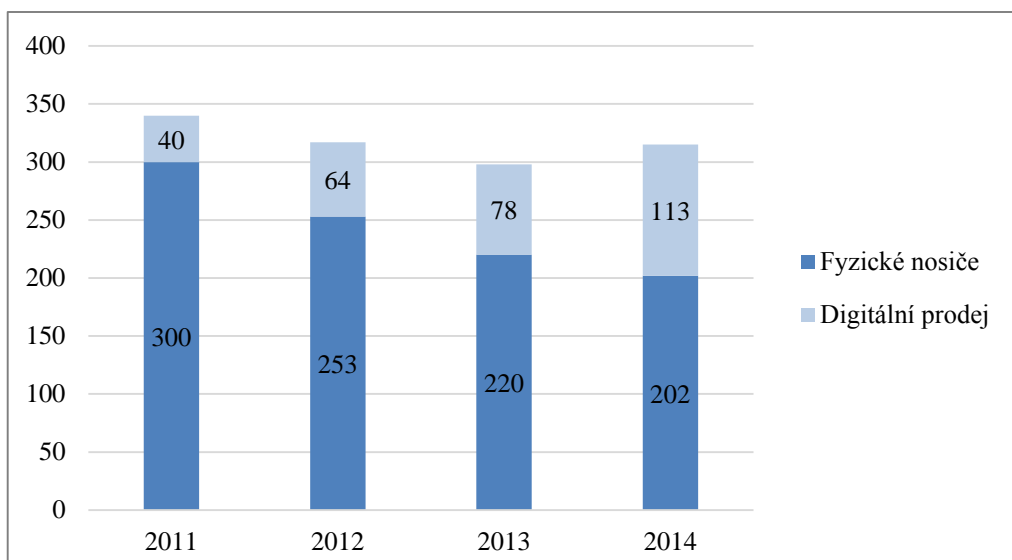
²³⁵ E-mailová korespondence s Janisem Sidovským [online], 10. 3. 2015, příloha C.

²³⁶ Tamtéž.

²³⁷ Tamtéž.

Podle poslední tiskové zprávy České národní skupiny IFPI se však situace v roce 2014 poprvé po více než 10 letech změnila. Následující graf zobrazuje příjmy z fyzických a digitálních prodejů v letech 2011 až 2014.

Graf 16: Příjmy z fyzických a digitálních prodejů v letech 2011–2014

Zdroj²³⁸

Jak lze vidět v grafu, příjmy z prodeje fyzických nosičů sice klesly, oproti předchozím statistikám však není tento pokles tak výrazný. Naopak příjmy z digitálních prodejů se opět zvýšily.

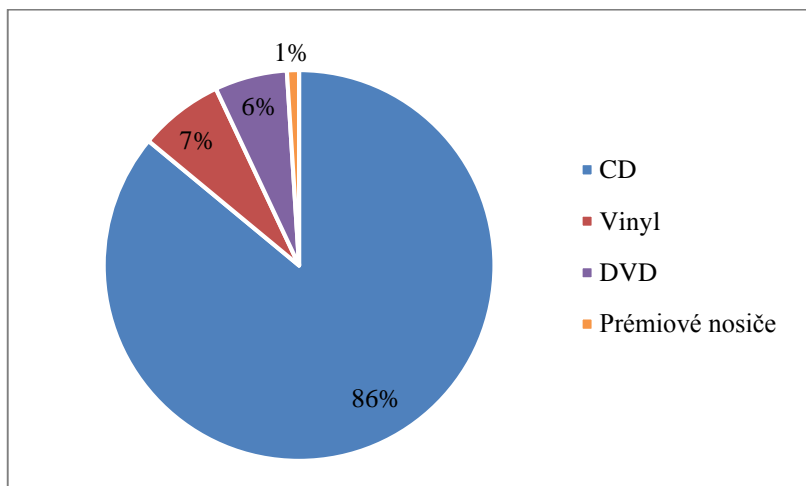
Zvýšení obou typů prodejů má své důvody. V případě fyzických prodejů je to z velké části způsobeno návratem vinylových desek, což lze vidět při porovnání dvou posledních let v následujících grafech.

Zatímco v roce 2014 činily příjmy z prodeje vinylových desek 7% podíl všech fyzických příjmů, o rok dříve, tedy v roce 2013, to bylo 0 %. Vzhledem k zaokrouhlení statistik ze strany IFPI se jednalo o méně než půl procenta všech fyzických příjmů. CD nosiče si v roce 2014 pohoršily oproti předchozímu roku o 5 %. V obou grafech jsou také znázorněny příjmy z prémiových nosičů. *„Za prémiové nosiče se považují nosiče vyrobené k bezúplatnému šíření za účelem propagace jiného produktu, služby nebo osoby nebo bezúplatně šířené mimo obvyklou prodejní síť jako nedílná součást*

²³⁸ Tisková zpráva: Výsledky trhu 2014. IFPI [online]. 2015 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.ifpi.cz/wp-content/uploads/2013/03/TZ-Hudebn%C3%AD-trh-2014-%C4%8CR.pdf>

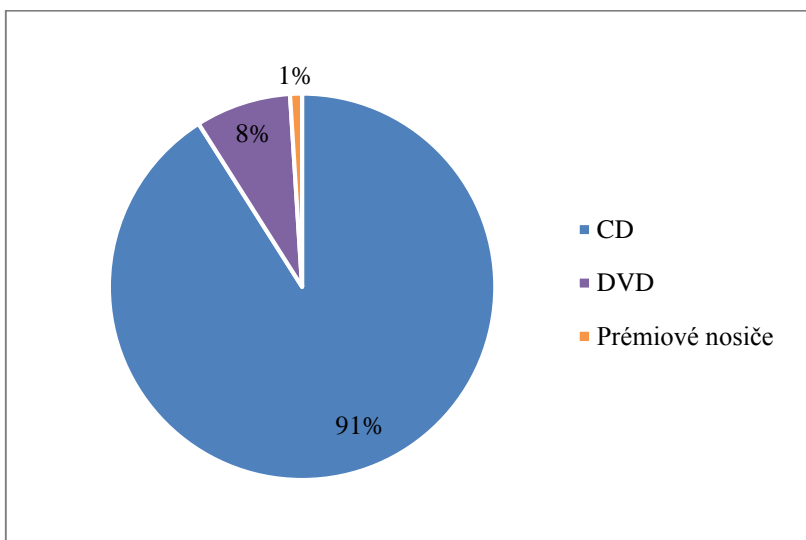
periodického tisku. Pokud jsou nosiče určeny pouze k bezúplatnému šíření, musí být neodstranitelně označeny jako neprodejné.“²³⁹

Graf 17: Fyzické příjmy za rok 2014

Zdroj²⁴⁰

Graf 18: Fyzické příjmy za rok 2013

Zdroj²⁴¹

Co se týče zvýšení digitálních příjmů v roce 2014, největší zásluhu na tom nesou streamovací servery. Za tuto situaci „vděčíme vzrůstající oblibě streamovacích

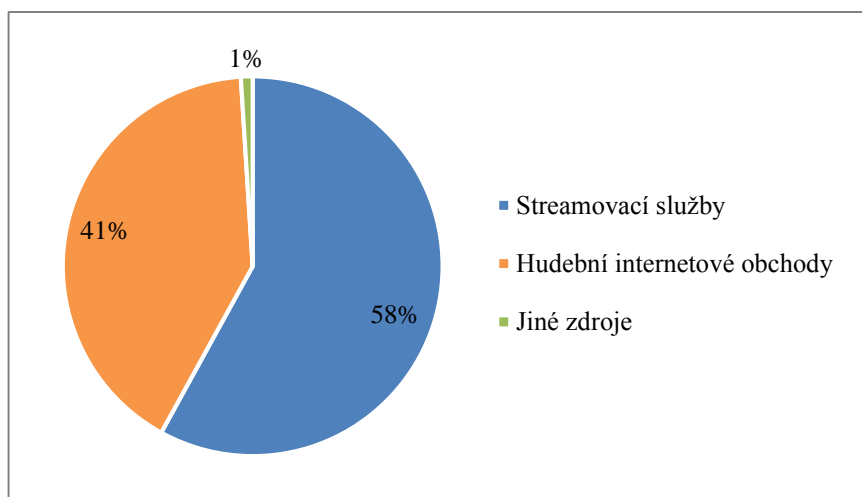
²³⁹ Sazebník OSA 2012. *Ochranný svaz autorský* [online]. 2012 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: http://www.osa.cz/media/91394/iii_sazebnik_osa2012.pdf

²⁴⁰ Tisková zpráva: Výsledky trhu 2014. *IFPI* [online]. 2015 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.ifpi.cz/wp-content/uploads/2013/03/TZ-Hudebn%C3%AD-trh-2014-%C4%8CR.pdf>

²⁴¹ Tamtéž.

hudebních servisů a rozvoji mobilních zařízení, především chytrých telefonů a tabletů. Čeští uživatelé stále více využívají služby jako Spotify, Deezer, GooglePlay, YouTube a iTunes.²⁴² Následující graf znázorňuje strukturu digitálních příjmů za rok 2014.

Graf 19: Digitální příjmy za rok 2014

Zdroj²⁴³

Podle pana Janise Sidovského jsou streamovací portály skvělým způsobem poslechu hudby: „Platím pravidelně Google play a zdá se mi skvělý, má velmi širokou nabídku hudby všech žánrů, pro můj vkus lepší než třeba Deezer. Rozhodně jde o způsob, jak dostat hudbu k příjemcům za velmi symbolických podmínek, ne ovšem zadarmo. Marketing streamových serverů vnímám jako dostatečný, ke mně coby spotřebiteli se dostala každá jejich kampaň.“²⁴⁴

²⁴² Tisková zpráva: Výsledky trhu 2014. *IFPI* [online]. 2015 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.ifpi.cz/wp-content/uploads/2013/03/TZ-Hudebn%C3%AD-trh-2014-%C4%8CR.pdf>

²⁴³ Tamtéž.

²⁴⁴ E-mailová korespondence s Janisem Sidovským [online], 10. 3. 2015, příloha C.

8 NÁVRH KONCEPTU NOVÉHO PROJEKTU

Na základě získaných poznatků z dotazníkového šetření byl sestaven nový koncept, jehož cílem je zvýšit v České republice prodej digitální hudby. Tento koncept je založen na následujících třech pilířích:

1. Vše na jednom místě
2. Maximální propagace
3. Přidaná hodnota

První pilíř řeší aktuální problém, kdy již existuje několik českých i zahraničních hudebních internetových obchodů, avšak jejich sortiment, respektive hudební nabídka, není totožná. Tento model je samozřejmě zcela v pořádku, zejména tedy pro žánrově orientované uživatele. Pro uživatele, kteří však žánrově nijak orientováni nejsou, není tento model vhodný. Problém nastane, kdy uživatel hledá konkrétní hudební nahrávku. Mnohdy musí navštívit několik hudebních internetových obchodů, než ji nalezne, neboť žádný z těchto obchodů, nemá v nabídce veškeré hudební nahrávky, které kdy byly nahrány. To ale není nic špatného, neboť to technicky ani není možné. První pilíř však tento nedostatek řeší.

Druhý pilíř řeší nedostatečnou propagaci hudebních internetových obchodů. Nový koncept počítá s maximální možnou propagací.

Úkolem třetího pilíře je poskytnout uživateli určitou přidanou hodnotu. Těch může být rovnou několik. V případě CD nosiče je přidanou hodnotou umělecky ztvárněný obal nebo bonusový obsah. CD nosiče však předmětem nového konceptu nejsou, a tak je nutné převést tuto přidanou hodnotu také digitálním hudebním nahrávkám.

Spojením všech tří pilířů vznikne koncept, který odstraní většinu aktuálních nedostatků, kvůli kterým je v České republice tak málo rozšířen internetový nákup digitálních hudebních nahrávek. Stále však není možné odstranit největší příčinu tohoto stavu, kterou je cena. Cílem nového konceptu není přesvědčit všechny uživatele internetu, aby přestali hudební nahrávky stahovat z internetových úložišť a P2P sítí a začali je nakupovat z oficiálních internetových obchodů. Pro naprostou většinu obyvatelstva totiž stále bude hlavním aspektem to, že prostřednictvím internetových úložišť a P2P sítí mohou digitální hudební nahrávky získat bezplatně. Tento koncept se však bude snažit

uživatelům nabídnout určitou přidanou hodnotu a komfort nákupu. Vzhledem k tomu, že pojem digitální hudební nahrávka má více významů, je nutné uvést na pravou míru její význam vzhledem k této práci. Pojmem digitální hudební nahrávka bude v celém tomto konceptu myšlena nahrávka, jejíž šíření probíhá výlučně prostřednictvím internetové sítě. Digitální totiž je, z hlediska technologie, také nahrávka na klasickém CD nosiči.

8.1 Podoba nového konceptu

Základem nového konceptu jsou funkční, uživatelsky přívětivé a graficky propracované webové stránky. Tyto webové stránky fungují jako centrální vyhledávač hudebních nahrávek. Uživatel, který tento portál navštíví, má dvě možnosti. Buď se může skrze žánrově kategorizované menu dostat až k hledané písni, což může být zejména při hledání konkrétní hudební nahrávky dosti zdlouhavé, anebo využije implementovaný vyhledávač, do kterého název písně pouze napíše a systém mu už sám poskytne relevantní výsledky.

Obrázek 3: Základní rozvržení webových stránek nového konceptu

Zdroj²⁴⁵

²⁴⁵ Autor práce, 2015

Výsledkem vyhledávání je pak výpis nalezených výsledků, spolu s rozdělením do jednotlivých alb. U každého takového výsledku bude pomocí loga znázorněno, ve kterém hudebním internetovém obchodě je daná nahrávka k dispozici a za jakou cenu.

Obrázek 4: Způsob vyhledávání hudebních nahrávek v rámci nového konceptu

CENTRÁLNÍ HUDEBNÍ VYHLEDÁVAČ

VYHLEDÁVÁNÍ: Pokročilé vyhledávání

Výsledky vyhledávání „Karel Gott Trezor“:

INTERPRET	SKLADBA (DĚLKA) ALBUM	CENA	OBCHOD
Karel Gott	Trezor (1:59)	od 15 Kč	Supraphonline
Karel Gott	Když jsem já byl tenkrát kluk (62 hitů)		Bontonline alza media (+ 5 dalších)
Karel Gott	Trezor (1:59)	od 15 Kč	Bontonline alza media amazonmusic (+ 3 další)
Karel Gott	Trezor (1:59)	od 15 Kč	Supraphonline iTunes amazonmusic (+ 4 další)

Stránka 1/3

Zdroj²⁴⁶

Kliknutím na název alba se uživateli otevře stránka s podrobnými informacemi o vybrané verzi hledané hudební nahrávky a o ostatních skladbách na příslušném albu. Uživatelé si na této stránce mohou poslechnout úryvek vybrané nahrávky, případně dalších nahrávek, které jsou součástí daného alba. Na základě tohoto poslechu se uživatelé mohou rozhodnout, zdali si vybranou skladbu zakoupí. Součástí této stránky je také porovnávač cen jednotlivých obchodů. Tento porovnávač je rozdělen do tří sloupců. V prvním sloupci jsou vyobrazena loga všech obchodů, které danou skladbu nabízí, ve druhém jsou ceny hledané nahrávky v jednotlivých obchodech a třetí sloupec uvádí ceny za album, které je předmětem právě zobrazené stránky.

²⁴⁶ Autor práce, 2015

Obrázek 5: Detail vybraného produktu na webových stránkách nového konceptu

CENTRÁLNÍ HUDEBNÍ VYHLEDAVAČ

KATEGORIE

- Alternativní
- Elektronická
- Blues
- Filmová
- Folk
- Country
- HipHop
- Instrumentální
- Jazz
- Latin
- Metal
- Muzikály
- Národní
- Rock
- R&B
- Pop
- Punk
- Reggae
- Taneční
- Soul
- Vážná hudba
- Vokály, šansony

VYHLEDÁVÁNÍ:

Pokročilý vyhledávání

VYHLEDAT

Karel Gott - Když jsem já byl tenkrát kluk (62 hitů)

Karel Gott

Celková stopáž: 01:07:34
Datum vydání: 31.8.2007
Kategorie: Pop
Vydavatel: Supraphon Music a.s.

1. Sedmkráska 02:48
2. **Trezor** 01:56

3. Píseň k pláči 03:31
4. Víc než lásku nemohu ti dát 02:17
5. Sám 02:19
6. Roztoulaný den 02:39
7. Chtěl bych mít sen 03:21
8. Kousek za městem 03:37
9. Zloděj dobytka 02:23
10. Vrať se do Sorrenta 02:27
11. Hlad' mě a libej mě 02:30
12. Tichý kout 03:12
13. Eli, Eli 03:42
14. Zejtra, už ti sbohem dám 01:50
15. Tak zůstaň (dálší) 02:47
16. Tajná láska 03:02
17. Co z toho mám 03:36
18. Tam, kam chodí vitr spát 02:19
19. Když pláčeš, když se směješ 02:54
20. Isabella 03:05
21. Láska až za hrob 03:02
22. Cesta rájem 02:38
23. Nechtěl bych 02:52
24. Rezavý nůž 02:47

OBCHOD	CENA VYBRANÉ SKLADBY	CENA CELÉHO ALBA
	15 Kč	99 Kč
	20 Kč	129 Kč
	15 Kč	99 Kč
	18 Kč	119 Kč
	15 Kč	99 Kč
	15 Kč	99 Kč

Zdroj²⁴⁷

Pouhým kliknutím na logo vybraného internetového obchodu bude uživatel přesměrován na konkrétní webovou stránku daného obchodu, kde může svůj nákup uskutečnit. Nový koncept tedy bude fungovat nejen jako centrální vyhledávač hudebních nahrávek, ale také jako porovnávač cen.

8.2 SWOT analýza

V rámci návrhu nového konceptu byla vytvořena SWOT analýza. S pomocí tohoto druhu analýzy lze monitorovat interní a externí marketingové prostředí. Interní marketingové prostředí je analyzováno na základě sestavení silných a slabých stránek projektu, externí marketingové prostředí naopak na základě rozboru jednotlivých příležitostí a hrozeb.²⁴⁸

²⁴⁷ Autor práce, 2015

²⁴⁸ KOTLER, P. a K. L. KELLER. *Marketing management*. 13th ed. Upper Saddle River, N.J.: Pearson Prentice Hall, 2009, s. 89–92. ISBN 0131357972.

Tabulka 15: SWOT analýza nového projektu

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Komfortní vyhledávání - Rozsáhlá hudební databáze - Mnoho hudebních internetových obchodů na jednom místě 	<ul style="list-style-type: none"> - Oproti internetovým úložištím nedostupnost hudby zdarma - Málo finančních prostředků na počáteční propagaci
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Rostoucí zájem o hudební internetové obchody - Politický tlak na omezení internetových úložišť - Podpora ze strany IFPI - Osvětový projekt IFPI na základních školách 	<ul style="list-style-type: none"> - Neochota pedagogických pracovníků odvádět žáky od nelegální činnosti v rámci internetu - Neochota rodičů přispívat dětem na nákup hudby - Vliv davu na jedince, kteří mají zájem o nákup hudebních nahrávek - Počáteční nedůvěra ze strany spotřebitelů

Zdroj²⁴⁹

²⁴⁹ Autor práce, 2015

9 VYHODNOCENÍ HYPOTÉZ

Hypotéza č. 1: Nejvyužívanějším zdrojem hudby je v případě domácí poslouchu počítač a v případě poslouchu mimo domov mobilní telefon.

První hypotéza se **potvrdila**. Dle výsledků provedeného dotazníkového šetření využívá počítač jako zdroj hudby při domácím poslouchu více než 84 % respondentů a mobilní telefon při poslouchu mimo domov více než 71 % respondentů. Bylo tak možné sestavit koncept, který z potvrzení této hypotézy vychází.

Hypotéza č. 2: Lidé nemají povědomí o aktuálních možnostech zakoupení hudebního obsahu.

Druhá hypotéza byla **potvrzena**. Dle provedeného průzkumu lidé stále nemají povědomí o existenci oficiální hudebních internetových obchodů. Při dotazníkovém šetření tak neustále porovnávali stahování z internetových úložišť s nákupem CD nosičů. Několikrát byl zmíněn názor, že CD nosiče jsou již zastaralým způsobem poslouchu hudby a že v případě existence legální digitální alternativy by tento způsob mnoho respondentů využilo.

Hypotéza č. 3: Uživatelé placených služeb internetových úložišť nejsou informováni o tom, že jejich peníze nejsou určeny k autorskoprávním účelům.

Třetí hypotéza se **nepotvrdila**. Z výsledků průzkumů je patrné, že většina respondentů je se skutečností, že jejich peníze nejsou určeny k autorskoprávním účelům, obeznámena. Z celkových 553 respondentů je s touto skutečností obeznámeno 62 %.

ZÁVĚR

„Kdyby byly ceny za stažení písniček přiměřené, lidé by si je koupili. Teď už se sice cenové poměry změnily, ale lidé už jsou prostě zvyklí stahovat zadarmo.“²⁵⁰

Názor jednoho z respondentů poukazuje na důsledek postupného vývoje hudebního průmyslu. V kapitole, která pojednávala o vlivu pirátství na hudební průmysl, bylo poukázáno na momentální zvrát dosavadního trendu v oblasti prodeje hudby. V posledním roce se příjmy z fyzických a digitálních prodejů zvýšily. Otázkou však zůstává, jestli se nejedná pouze o jednorázové zvýšení, podobně jako tomu bylo v roce 2008. Tehdy se příjmy zvýšily, ale o to výraznější byl jejich opětovný pokles v následujícím roce.

Letošní rok bude zlomovým. V průběhu loňského roku lidé pomalu začali objevovat nové možnosti získávání hudebního obsahu a letos bude tento trend pokračovat. Je jen otázkou hudebních internetových portálů, jak na tuto situaci zareagují, zejména co se propagace a nabídky týče.

Tato teoreticko-empirická práce se věnuje převážně popisu jednotlivých možností získávání hudebního obsahu. V teoretické části je kromě těchto možností podrobně komentován autorský zákon s cíleným vynecháním těch částí, které se ani v nejmenším netýkají hudebního obsahu. Kromě autorského zákona je teoretická část věnována také druhé oblasti, která souvisí s pirátstvím, a to počátkům internetové sítě.

Dotazníkového šetření, které je základem praktické části této práce, se zúčastnilo celkem 805 respondentů. Vzhledem k velkému množství odpovědí nejsou surová data součástí tištěné přílohy, ale jsou k dispozici na přiloženém CD nosiči. Značná část této práce se zabývá komparací globálních i jednotlivých názorů respondentů s názory odborníků z oblasti hudebního průmyslu. Na základě všech získaných poznatků z dotazníkového šetření a z následné analýzy vlivu pirátství na hudební průmysl bylo možné naplnit cíl práce.

Cílem této diplomové práce bylo vytvořit koncept nového projektu, který vyřeší aktuální nedostatky v souvislosti s nákupem hudby v oficiálních hudebních internetových obchodech. Koncept byl navržen na základě vlastních zkušeností autora

²⁵⁰ Dotazníkové šetření, 2015.

práce s využitím výsledků dotazníkového šetření. Autor práce se projektu věnuje i nadále, s vizí jej v dohledné době spustit. Jak již totiž bylo zmíněno výše, letošní rok ukáže, jestli zvýšení prodeje hudby v loňském roce bylo pouze jednorázovým vychýlením, anebo jestli lidé skutečně začnou nakupovat hudbu v oficiálních hudebních obchodech. V každém případě je právě letošní rok tím ideálním pro spuštění plánového projektu.

Účelem připravovaného projektu je umožnit vyhledávání hudebních nahrávek z jednoho centrálního místa. V této práci tak byl navržen koncept nových webových stránek, jejichž stěžejním prvkem je centralizovaný vyhledávač. Uživatelé mají k dispozici také porovnání cenových nabídek jednotlivých hudebních internetových obchodů.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BARTOŠ, A. a P. ŠULC. *Autorské právo v otázkách a odpovědích*. Praha: Pierot, spol. s r. o., 2012. ISBN 978-80-7353-223-9.

ČERMÁK, J. *Internet a autorské právo*. Praha: Linde Praha, a. s., 2001. ISBN 80-7201-295-9.

CHALOUPKOVÁ, H. a P. HOLÝ. *Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon) a předpisy související: komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-586-5.

JOHNS, A. *Piráctví: boje o duševní vlastnictví od Gutenberga po Gatese*. 1. vyd. Brno: Host, 2013. ISBN 978-80-7294-711-9.

KRÁLÍK, J. *Od telegrafu k internetu*. Praha: Seven Hills Production a Pragma, 2000. ISBN 80-238-5022-9.

KŘÍŽ, J., I. HOLCOVÁ, J. KORDAČ a V. KŘEŠŤANOVÁ. *Autorský zákon a předpisy související: komentář*. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-7201-546-X.

LAPÁČEK, J. *Internet pro úplné začátečníky*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2004. ISBN 80-251-0108-8.

MAREK, A. et al. *Masová, mediální a marketingová komunikace*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2011. ISBN 978-80-867-3069-1.

MAREŠ, M. WWW: World Wide Web aneb všesvětová pavučina. *Vesmír*. 1995, roč. 74, č. 8.

NAVRÁTIL, P. *Internet pro školy*. 2. vyd. Kralice na Hané: Computer Media, 2004. ISBN 80-86686-16-7.

SMEJKAL, V. *Internet a §§§*. Praha: Grada Publishing, 2001. ISBN 80-247-0058-1.

ŠEBELOVÁ, M. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006, Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN 80-251-1090-7.

TELEC, I. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-608-4.

TELEC, I. *Tvůrčí práva duševního vlastnictví*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1994. ISBN 80-210-0885-7.

VÁŇOVÁ, H. a J. SKOPAL. *Metodologie a logika výzkumu v hudební pedagogice*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0435-3.

VITOVSKÝ, A. *Anglicko-český a česko-anglický výkladový slovník Internetu*. 1. vyd. Praha: AV software, 2004. ISBN 80-901428-7-7.

WINKLER, P. *Velký počítačový lexikon: co je co ve světě počítačů*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009. ISBN 978-80-251-2331-7.

ZEDNÍČEK, R. *Internet Explorer 5.5*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000. ISBN 80-247-9019-X.

ZELENÝ, J. a B. MANNOVÁ. *Historie výpočetní techniky*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2006. ISBN 80-869-6004-8.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

KOTLER, P. a K. L. KELLER. *Marketing management*. 13th ed. Upper Saddle River, N. J.: Pearson Prentice Hall, 2009. ISBN 978-0-13-135797-6.

Seznam použitých internetových zdrojů

ACHMEDOV, B. *Principy a perspektivy hromadné správy autorských práv* [online]. Brno, 2007 [cit. 2015-02-11]. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Právnická fakulta. Vedoucí práce Prof. JUDr. Ivo Telec, CSc. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/53769/pravf_m

Alza Media [online]. 2015 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://media.alza.cz/>

Bandcamp. *Hudební okénko* [online]. 2012 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.hudebniokenko.cz/2012/06/bandcamp.html>

BITTO, O. Jak se volá přes Internet: základy VoIP. *Lupa.cz: Server o českém Internetu* [online]. 2007 [cit. 2015-02-24]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/jak-se-vola-pres-internet-zaklady-voip/>

Bontonline [online]. © 2012–2014 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.bontonline.cz/>

Celkový přehled hudebního trhu. *IFPI* [online]. 2014 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.ifpi.cz/wp-content/uploads/2013/04/Celkov%C3%BD-p%C5%99ehled-hudebn%C3%ADho-trhu-2005-2013-p%C5%99%C3%ADjmy-z-fyzick%C3%BDch-a-digit%C3%A1ln%C3%ADch-prodej%C5%AF.pdf>

CIRNER, S. *Práva výrobců zvukového a zvukově obrazového záznamu* [online]. Praha, 2009 [cit. 2015-02-11]. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. Vedoucí práce JUDr. Petra Žikovská. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/dtdownload/8800029931/?lang=cs>

Clickmusic [online]. 2015 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.clickmusic.cz/>

CZmusic [online]. 2015 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <https://www.czmusic.cz/>

DATATOR.cz [online]. © 2014–2015 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.datator.cz/>

Datoid.cz [online]. 2013 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.datoid.cz/>

Deezer [online]. © 2006–2015 [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.deezer.com/offers/>

DILIA: Divadelní, literární, audiovizuální agentura o.s. [online]. [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.dilia.cz/index.php/o-nas>

Gestor [online]. © 2008 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.gestor.cz/cs/>

Google Play. *Jednoduše neomezená hudba* [online]. 2015 [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: https://play.google.com/intl/ALL_cz/about/music/

HEJZLAR, P. Kvalita převodu do MP3 aneb opravdu slyší netopýři trávu růst?. *Živě.cz* [online]. 2002 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.zive.cz/clanky/kvalita-prevodu-do-mp3-aneb-opravdu-slysi-netopyri-travu-rust/sc-3-a-109778/>

Hellspy.cz [online]. 2009 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.hellspy.cz/>

HOFMANN, I. *Kolektivní správa v oblasti hudby* [online]. Brno, 2009 [cit. 2015-02-11]. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Filozofická fakulta.

Vedoucí práce Mgr. Viktor Pantůček. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/165857/ff_m/Diplomova_prace.pdf

IFPI: Česká národní skupiny Mezinárodní federace hudebního průmyslu [online]. 2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://www.ifpi.cz/>

Intergram [online]. 2014 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.intergram.cz/cs/kdo-jsme/>

Intergram: Zpravodaj č. 20 [online]. Listopad 2014 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.intergram.cz/files/zpravodaj2014.pdf>

iTunes [online]. 2015 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <https://www.apple.com/cz/itunes/>

Janis Sidovský: Profesní životopis. *Janis Sidovský* [online]. © 2012–2014 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.sidovsky.cz/o-mne/>

KOLÁŘ, R. BitTorrent - Technologie. *Root.cz: Informace nejen ze světa Linuxu* [online]. 2004 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.root.cz/clanky/bittorrent-technologie/>

KUŽNÍK, J. Zkuste ClickMusic: obchod s hudbou, který neokrádá hudebníky ani vás. *Technet* [online]. 2012 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: http://technet.idnes.cz/clickmusic-poctivy-on-line-obchod-s-hudbou-fj3-/tec_audio.aspx?c=A120523_144415_tec_audio_kuz

Merchandising: Mediální slovník. *MediaGuru.cz* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/medialni-slovník/merchandising/>

Mp3s.nadruhou.net [online]. © 2005–2012 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://mp3s.nadruhou.net/>

Mp3stahuj.cz [online]. 2015 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.mp3stahuj.cz/>

MusicJet [online]. © 2015 [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: <http://www.musicjet.cz/>

Nenahrané nosiče a přístroje. *Ochranný svaz autorský* [online]. © 2011 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.osa.cz/dolni-menu/ptáte-se/nenahrané-nosiče-a-přístroje.aspx>

Nodus Technologies spol. s r. o. *Peníze.cz* [online]. © 2000–2015 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://rejstrik.penize.cz/25729055-nodus-technologies-spol-s-r-o>

Novinky na Mp3stahuj.cz. *Mp3stahuj.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.mp3stahuj.cz/novinky/>

OAZA [online]. © 2003–2013 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.oaza.eu/obecne>

OOA-S [online]. [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.ooas.cz/>

OSA: Ochranný svaz autorský [online]. 2014 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.osa.cz/hlavn%C3%AD-menu/kdo-jsme/o-n%C3%A1s.aspx>

OSA: Stanovy OSA [online]. 2014 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.osa.cz/media/32568/osa-stanovy2014.pdf>

PÁNEK, M. *Internet jako distribuční kanál hudby*. Brno, 2010. Bakalářská diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Filozofická fakulta, Ústav hudební vědy. Vedoucí práce Mgr. Martin Flašar, Ph.D. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/263224/ff_b/

PETERKA, J. Báječný svět počítačových sítí, část II.: Taxonomie, aneb: škatulkování. *EArchiv: Archiv článků a přednášek Jiřího Peterky* [online]. 2011 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.earchiv.cz/b05/b0300100.php3>

Písničky z Impulsovic krabičky. *Supraphonline* [online]. 2015 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.supraphonline.cz/album/4-pisnicky-z-impulsovic-krabicky?trackId=87>

Proč czmusic.cz? Protože mp3 jsou in. *CZmusic* [online]. 2010 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.czmusic.cz/informace/proc-czmusiccz-protaze-mp3-jsou-in>

Rdio [online]. © 2009–2015 [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: <http://www.rdio.com/home/cs-cz/>

Sazebník OSA 2012. Ochranný svaz autorský [online]. 2012 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: http://www.osa.cz/media/91394/iii_sazebnik_osa2012.pdf

Sdilej.cz [online]. 2014 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.sdilej.cz/>

SLÍŽEK, D. Zkrocené Ulož.to má nástupce v Datator.cz a historie se opakuje. *Lupa.cz: Server o českém Internetu* [online]. 2014 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/zkrocene-uloz-to-ma-nastupce-v-datator-cz-a-historie-se-opakuje/>

Spotify [online]. © 2007–2015 [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: <http://www.spotify.com/>

STERLING. A Short History of the Internet. *The Magazine of fantasy and science fiction*. 1993, č. 501. Dostupné z: https://w2.eff.org/Net_culture/internet_sterling.history.txt

Supraphon [online]. 2015 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.supraphon.cz/>

Supraphonline [online]. 2015 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.supraphonline.cz/>

Tisková zpráva: Výsledky trhu 2014. *IFPI* [online]. 2015 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.ifpi.cz/wp-content/uploads/2013/03/TZ-Hudebn%C3%AD-trh-2014-%C4%8CR.pdf>

Ulož.to [online]. 2007 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.ulozto.cz/>

Upload. *Slovník online* [online]. 2015 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <https://www.online-slovník.cz/slovník-cizich-slov/upload>

VACHTL, P. Sdílení souborů na Internetu a síť P2P - základní technologický přehled. *PC World* [online]. 2009 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://pcworld.cz/internet/sdileni-souboru-na-internetu-a-site-p2p-zakladni-technologicky-prehled-8350>

Vyhláška č. 488 ze dne 16. října 2006, kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn, ve znění vyhlášky č. 408/2008 Sb. In: *Sbírka zákonů*. 2006. Dostupné z: http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/08-488_se_zaprac_zmenami.pdf

Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění zákona č. 81/2005 Sb., č. 61/2006 Sb., č. 216/2006 Sb., č. 186/2006 Sb., č. 168/2008 Sb., č. 41/2009 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 153/2010 Sb., č. 424/2010 Sb., č. 420/2011 Sb., č. 375/2011 Sb., č. 18/2012 Sb., č. 496/2012 Sb., č. 156/2013 Sb., č. 303/2013 Sb., č. 64/2014 Sb. a č. 228/2014 Sb. In: *Sbírka zákonů*. 2000. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/zakon/AUTORSKY-ZAKON-uplne-zneni-zakona-c-121-2000-Sb-k-7-11-2014.docx>

Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012, občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů*. 2012, částka 33. Dostupné z: <http://zakony.kurzy.cz/89-2012-obcansky-zakonik/>

ZEDNÍČEK, M. Monismus. *Theofil* [online]. 2009 [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://revue.theofil.cz/krestanske-pojmy-detail.php?clanek=802>

SEZNAM ZKRATEK

DRM – Digital rights management

IFPI – International federation of the phonographic industry

OAZA – Ochranná asociace zvukařů autorů, o. s.

OOA-S – Ochranná organizace autorská, sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, o. s.

OSA – Ochranný svaz autorský

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Síť serverového typu (vlevo) a síť peer-to-peer (vpravo)	52
Obrázek 2: Náhled skladby před samotným nákupem	56
Obrázek 3: Základní rozvržení webových stránek nového konceptu	101
Obrázek 4: Způsob vyhledávání hudebních nahrávek v rámci nového konceptu	102
Obrázek 5: Detail vybraného produktu na webových stránkách nového konceptu.....	103

Seznam tabulek

Tabulka 1: Zastoupení jednotlivých cílových skupin	72
Tabulka 2: Zastoupení jednotlivých zdrojů hudby při domácím poslechu.....	73
Tabulka 3: Zastoupení jednotlivých zdrojů hudby při poslechu mimo domov	74
Tabulka 4: Poslech rádia prostřednictvím internetu	75
Tabulka 5: Datový limit mobilního internetu	77
Tabulka 6: Nákup hudebních CD nosičů.....	78
Tabulka 7: Nákup hudby přes internet.....	79
Tabulka 8: Zastoupení jednotlivých hudebních internetových obchodů	80
Tabulka 9: Zastoupení jednotlivých způsobů stahování hudby	82
Tabulka 10: Zastoupení nejčastějších odpovědí na otázku č. 12	83
Tabulka 11: Zastoupení nejčastějších odpovědí na otázku č. 13	86
Tabulka 12: Zastoupení nejčastějších odpovědí na otázku č. 14	89
Tabulka 13: Analýza popularity konkrétních streamovacích portálů	92
Tabulka 14: Využívanost jednotlivých streamovacích portálů.....	93
Tabulka 15: SWOT analýza nového projektu.....	104

Seznam grafů

Graf 1: Zastoupení jednotlivých cílových skupin.....	71
Graf 2: Zastoupení jednotlivých zdrojů hudby při domácím poslechu	73
Graf 3: Zastoupení jednotlivých zdrojů hudby při poslechu mimo domov	74
Graf 4: Poslech rádia prostřednictvím internetu	75
Graf 5: Datový limit mobilního internetu	76

Graf 6: Nákup hudebních CD nosičů.....	78
Graf 7: Nákup hudby přes internet	79
Graf 8: Zastoupení jednotlivých hudebních internetových obchodů.....	80
Graf 9: Zastoupení jednotlivých způsobů stahování hudby.....	81
Graf 10: Zastoupení nejčastějších odpovědí na otázku č. 12.....	83
Graf 11: Zastoupení nejčastějších odpovědí na otázku č. 13.....	86
Graf 12: Zastoupení nejčastějších odpovědí na otázku č. 14.....	89
Graf 13: Analýza popularity konkrétních streamovacích portálů.....	91
Graf 14: Využívanost jednotlivých streamovacích portálů	92
Graf 15: Příjmy z fyzických a digitálních prodejí v letech 2005–2010.....	95
Graf 16: Příjmy z fyzických a digitálních prodejí v letech 2005–2010.....	97
Graf 17: Fyzické příjmy za rok 2014.....	98
Graf 18: Fyzické příjmy za rok 2013.....	98
Graf 19: Digitální příjmy za rok 2014	99

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Vzor dotazníku	I
Příloha B: Rozhovor s JUDr. et. MgA. Petrou Žikovskou	VI
Příloha C: Rozhovor s Janisem Sidovským	X

Příloha A

Vzor dotazníku

1. Jste muž či žena?

[Povinná otázka, jedna možná odpověď]

- a) Muž
- b) Žena

2. Jaký je Váš současný stav?

[Povinná otázka, jedna možná odpověď]

- a) Student 2. stupně ZŠ
- b) Student gymnázia
- c) Student střední odborné školy
- d) Student na odborném učilišti
- e) Student na VŠ spíše humanitního směru
- f) Student na VŠ spíše technického směru
- g) Nejsem student a mám zaměstnání
- h) Nejsem student a jsem nezaměstnaný
- i) Ani jedno

3. Posloucháte doma hudbu? Pokud ano, tak z jakého zdroje si ji nejčastěji použítte?

[Povinná otázka, více možných odpovědí]

- Doma hudbu neposlouchám
- Počítač (případně notebook)
- CD přehrávač
- MP3 přehrávač
- Mobilní telefon
- Tablet
- Jiný zdroj

4. **V případě, že posloucháte hudbu, když jste mimo domov (např. při cestě autobusem, při chůzi na ulici, v obchodě apod.), tak z jakého zdroje nejčastěji tentokrát?**

[Povinná otázka, více možných odpovědí]

- Když jsem mimo domov, tak hudbu neposlouchám.
- MP3 přehrávač
- Mobilní telefon
- Tablet
- Jiný zdroj

5. **Jak často posloucháte na počítači nebo mobilním telefonu rádio? (klasické nebo internetové)**

[Povinná otázka, jedna možná odpověď]

- a) Takové rádio vůbec neposlouchám
- b) Opravdu minimálně
- c) Přibližně ve stejné míře jako ostatní zdroje hudby
- d) Rádio na počítači nebo mobilním telefonu poslouchám mnohem častěji než ostatní zdroje hudby

6. **Jste vlastníkem chytrého mobilního telefonu?**

[Povinná otázka, jedna možná odpověď]

- a) Ano
- b) Ne

7. **Využíváte na svém mobilním telefonu mobilní internet? V případě, že ano, tak jaký máte přibližně v rámci tarifu datový limit?**

[Povinná otázka, závislá na předchozí odpovědi, jedna možná odpověď]

- a) Nevyužívám mobilní internet (vůbec, anebo pouze přes Wi-Fi).
- b) 200 MB/měsíc nebo méně
- c) 200 – 500 MB/měsíc
- d) 500 – 1000 MB/měsíc
- e) Více než 1000 MB/měsíc

- f) Více než 1000 MB/měsíc, ale sdílený s více lidmi, kteří internet také aktivně využívají
- g) Netuším, ani přibližně, jaký mám datový limit

8. Koupil(a) jste si už někdy z vlastních peněz originální hudební CD?

[Povinná otázka, jedna možná odpověď]

- a) Ano, ale jen párkrát
- b) Hudební CD kupuji pravidelně
- c) Hudební CD jsem si nikdy nekoupil(a)

9. Koupil(a) jste si už někdy písničku nebo album přes internet? (Hellsy.cz, Ulož.to a podobné servery se nepočítají)

[Povinná otázka, jedna možná odpověď]

- a) Ano, koupil(a)
- b) Hudbu takto nakupuji pravidelně
- c) Nekoupil(a)

10. Na jakém webu jste hudbu zakoupil (případně nakupujete pravidelně)?

[Povinná otázka, závislá na předchozí odpovědi, více možných odpovědí]

- Amazon
- Bontonline
- Google Play Music
- iTunes
- Jinde
- Media.Alza.cz
- Nepamatuji si
- Supraphonline

11. Z jakých stránek nejčastěji stahujete písničky?

[Povinná otázka, více možných odpovědí]

- Hellsy.cz
- Jiné stránky
- Mp3s.nadruhou.net

- Mp3stahuj.cz
- Sdilej.cz
- Uložto.cz
- Netuším, název písně prostě napíšu do vyhledávače a pak na něco kliknu
- Ze žádných, písničky pouze nakupuji
- Písničky vůbec nestahuji

12. Proč myslíte, že stahování ze serverů typu Uložto.cz, Mp3s.nadruhou.net, Mp3stahuj.cz, Hellspy.cz apod. není správné?

[Nepovinná otázka, otevřená]

13. Pokud stahujete hudbu z výše uvedených stránek, tak jmenujte, prosím, několik důvodů, kromě finančních.

[Nepovinná otázka, otevřená]

14. Nyní zkuste naopak vyjmenovat několik důvodů, proč je lepší si hudbu zakoupit a ne ji pouze stáhnout z uvedených stránek.

[Nepovinná otázka, otevřená]

15. Jestli jste si někdy nahrál(a) nějaký kredit na Uložto.cz, Hellspy.cz nebo podobné servery, tak věděl(a) jste, že ani tento případ není správný? Že ačkoliv jste za stahovaná data zaplatil(a), tak ze zaplacené částky nejde autorovi či interpretovi skladby ani malé procento. Veškeré vložené peníze jsou využity pouze na provoz serveru a na obohacení jejich majitelů.

[Nepovinná otázka, jedna možná odpověď]

- a) Ano
- b) Ne

16. Znáte nějaký z těchto internetových portálů? (Zaškrtněte ten, o kterém jste už někdy slyšel(a) a víte, alespoň přibližně, jak funguje.)

[Povinná otázka, více možných odpovědí]

- Deezer
- Google Play Music
- Musicjet

- Spotify
- Žádný z uvedených

17. Využíváte nějaký z těchto internetových portálů? (Platíte měsíční paušál, případně využíváte jeho free variantu.)

[Povinná otázka, více možných odpovědí]

- Deezer
- Google Play Music
- Musicjet
- Spotify
- Nevyužívám žádný
- Využívám jiný podobný

18. Zdá se vám částka cca 150 Kč měsíčně přiměřená za neomezený přístup k rozsáhlé hudební databázi, kterou můžete mít neustále u sebe, ať už jste kdekoliv?

[Povinná otázka, jedna možná odpověď]

- a) Ano
- b) Ne

Příloha B

Rozhovor s JUDr. et. MgA. Petrou Žikovskou

Uskutečněno dne 24. února 2015.

Jaký je váš názor na problematiku internetového pirátství a jeho vlivu na hudební průmysl?

Já už to slovo pirátství nemám ráda, protože to zavání takovou romantikou ve smyslu, že „bohatým bral a chudým dával“. Já tomu spíše říkám porušování autorských práv na internetu. Český autorský zákon je tak velkorysý, že stanovuje množství výjimek a jednou z těch výjimek je možnost pořízení rozmnoženiny pro osobní potřebu. Takže když já jdu na internet na Ulož.to nebo Hellshare, něco si tam stáhnou a poslouchám to jenom doma a nevysílám to nikde v nějakém klubu nebo na diskotéce, tak vlastně nic neporušuju. K tomu porušování dochází v případě uploadu. To znamená, že ten, kdo to dílo na internet dá bez souhlasu autorů a výkonných umělců, porušuje autorské právo. Zde dochází k tomu pirátství. Dlouhou dobu tady chyběly nějaké legální alternativy. Bylo tady iTunes, ale to je trochu exkluzivní, je směřované spíše na lidi, co používají značku Apple, a navíc neudělali moc, co se týče PR. Lidé se tak nenaučili chodit pro muziku do nějakého online obchodu, ale naučili se ji stahovat. Takže samozřejmě ten vliv na prodeje to má. Na našich statistikách lze vidět pokles prodeje, který trvá už od roku 2000. Jde na něm vidět, že jde trvale dolů. Tento rok se to poprvé změnilo. Ta čísla ještě nejsou finální, ale já už teď vím, že letos poprvé půjde trh nahoru. V součtu fyzických prodejů a prodejů digitální hudby. Protože ty digitální alternativy už tady jsou. Není tady jen iTunes, tedy downloadovací servis, ale jsou tady i legální streamovací servisy, jako je Google Play, Spotify a Deezer. Lidé si to přece jenom začínají uvědomovat, ačkoliv tady tyto servisy také neudělali nic moc pro PR. My se je snažíme trochu suplovat. Máme takovou vzdělávací kampaň, zaměřenou na druhý stupeň základních škol, které objíždíme s takovým dokumentárním filmem a vždy také s nějakým umělcem. Mluvíme tam o hodnotě hudby, o tom kolik je za tím práce, a také o tom, že děti můžou jít na Ulož.to nebo CZshare, ale že také můžou jít na Spotify, který je také zadarmo, ale je tam lepší úroveň a lepší kvalita a peníze z reklam jdou tomu autorovi, zpěvákovi apod. Vliv to na hudební průmysl určitě má, mělo a mít bude,

ale teď jsou tady nějaké legální alternativy, a jak je vidno, tak přece jenom se nějaká část těch lidí přesouvá do těch legálních online obchodů.

Když chodíte po těch školách a provádíte určitou osvětu, tak jak na to ti žáci reagují?

Já vždy začnu otázkou, kdy se zeptám, kdo z nich chodí pro muziku na Ulož.to. Nejdříve zvedne ruku jeden, pak se všichni připojí. Já řeknu, že děkuji za upřímnost. Pak se zeptám, kolik z nich si kupuje prémiové SMS. Tak to je třeba taková půlka. Já na to odpovím dobře, ale já chci, abyste si uvědomili, že ani koruna z těch peněz, které jste investovali, se nedostane k těm lidem, které máte asi rádi, protože jinak byste si jejich písničky nestahovali. Peníze dostanou dva nebo tři lidi, kteří vlastní ten server. Já tam mám s sebou třeba Bena Cristovaa, Johnyho Machettu nebo někoho takového a řeknu, že když si stahují třeba Bena, tak Ben z toho nedostane ani korunu. Oni pak koukají a já jim pak řeknu o té výjimce, že vlastně nic neporušují. Řeknu jim, ať se nenechají zastrašovat. Pletou to politici i novináři, když pořád hází vinu na stahovače hudby. Stahovači hudby jsou úplně v pohodě. Tady je prostě zákonná výjimka a vy jako stahovači hudby nic neporušujete. To se musíte vy sami rozhodnout. Musíte v tom najít morálku nebo nějaké osobní přesvědčení, jak chcete tu hudbu konzumovat. Jestli chcete za dalších deset let žít v kulturní společnosti, nebo chcete žít jako v Rusku, kde se autorská práva nerespektují. Takže já si myslím, že to má smysl, že ti žáci na to reagují většinou docela pozitivně. Ten Ben jim třeba řekne, kolik si myslí, že stojí natočit klip a nechá je tipovat, aby si uvědomili, že to jsou skutečně reálné peníze a reálné hodnoty. Byli jsme už na 88 školách, kde bylo skoro 3000 dětí. A to už má nějaký vliv. Máme i Facebook, kde se snažíme všechno rozšiřovat. Podali jsme si také žádost o grant u Evropské unie. Teď to zpracováváme a chtěli bychom osvětu rozšířit na první ročník gymnázií a udělat k tomu takový trochu chytřejší dokument pro starší děti.

Existuje nějaká dohoda mezi IFPI a serverem Ulož.to? Před nedávnem mezi vámi probíhalo jednání, jak to tehdy dopadlo?

Nedopadlo to nijak. Nejlepší by samozřejmě bylo, kdyby se zlegalizovali. Kdyby byli připraveni platit nějaké peníze za užití, protože mají vysokou návštěvnost a vlastně přesvědčit tyhle uživatele, aby chodili někam jinam, je těžké. Probíhalo nějaké jednání

s majiteli práv, zejména s velkými firmami typu Universal, Sony apod. Ti se ale s Ulož.to nedohodli na penězích. Takže zatím žádná dohoda není.

Z jakého důvodu není možné Ulož.to a jemu podobné portály nějakým způsobem zakázat?

Nejde to proto, že existuje směrnice o elektronickém obchodu, která je implementována do naší legislativy zákonem o některých službách informační společnosti, v níž je ustanovení, kterému se říká Safe Harbor, tedy bezpečný přístav. Ten říká, že poskytovatelé připojení, pokud dodržují určitá pravidla, neodpovídají za obsah. O tom se teď diskutuje na úrovni Evropské unie a zatím to vypadá, že by se ta směrnice měla změnit. Takže ono to není jen u nás, tento problém je téměř všude. Definice Safe Harbor by se měla změnit, aby to bylo postižitelné. V tuto chvíli je to ale diskutabilní, jestli to postižitelné je nebo není.

Jaká je situace s Youtube?

Youtube je v pořádku. V tomto případě jsme trochu napřed oproti zbytku Evropy. Třeba v Německu se ještě pořád soudí, ale u nás mají smlouvu s OSA a také s jednotlivými majiteli práv výrobců a výkonných umělců, kteří mají možnost zakázat určitý obsah, když ho tam nechtějí, anebo dát k němu reklamu a z toho mít peníze. Takže Youtube je legální, platí část peněz z těch reklam.

Jaký je váš názor na současnou funkci vydavatelství? Myslíte si, že se už v dnešní době dá obejít?

Já si myslím, že to není až tak úplně pravda. Interpreti jako je Jaromír Nohavica nebo Kabát jsou populární a nepotřebují žádnou investici do začátku. Takže oni toho vydavatele už nepotřebují. Vydavatelství je ale potřeba pro interprety, kteří začínají. Ti potřebují prvotní investici do masteru, profesionálních fotografií, PR, nebo potřebují pomoci do rádií. Tohle všechno pro ně vydavatelství udělá. Vydavatelství funguje tradičně tak, že část zisku, který utrží, reinvestuje do nových talentů. Myslím si, že vydavatelství má v hudebním průmyslu stále své místo.

Jaká část z ceny prodaného CD nosiče jde autorům a výkonným umělcům?

U autorů je výše výdělků stanovena na 9,009 % z každého prodaného CD nosiče. V případě výkonných umělců však částka pevně stanovená není. Pokaždé to je trochu

jinak, a to podle smlouvy, kterou mají uzavřenou s vydavatelstvím. Zpravidla je to však více než v případě autorů. Další část z ceny prodaného CD nosiče tvoří DPH a zbytek je maloobchodní marže, která může činit až okolo 38 %.

Příloha C

Rozhovor s Janisem Sidovským

Uskutečněno dne 10. března 2015.

Jakým způsobem Vás a Vaši práci s umělci ovlivnil vývoj hudebního průmyslu, respektive ten přechod od roku 2000 až dodnes, kdy prudce klesá prodej CD nosičů a teprve až v poslední době pomalu vstupují na trh obchody s digitální hudbou?

Moji práci tolik změny v distribuci hudebních nosičů neovlivnily, naopak začal být hlad po živých, autentických vystoupeních, a tak bylo a je práce více. Samozřejmě, pokud jde o příjmy z prodeje nahrávek, tak ty rapidně klesly. Jako manažer jsem byl v 90. letech zainteresován do podílů z prodejů nahrávek Daniela Hůlky, který v polovině této dekády prodal 170.000 nosičů. To pak byly slušné peníze pro všechny. O takových prodeích se však dnes nedá ani snít.

Objevují se názory, že nákup hudby je dnes již přežitek a že si mají autoři a interpreti vydělávat jiným způsobem. Jaký je Vás názor na toto tvrzení?

Nejsem zastáncem tohoto názoru. Stále existuje skupina lidí, kteří chtějí vlastnit CD nebo vinylové album, mít nahrávku fyzicky v ruce. Patřím k nim, i když je to možná staromilské.

Jak vnímáte Ulož.to a jemu podobné portály? Někteří tvrdí, že tyto servery hudbu zabíjí a jiní zase, že je to skvělý marketingový nástroj, protože si na něm posluchač může vyhlédnout písničku, podle které si pak koupí třeba celé album. Co si o tom myslíte vy?

Problém spíš vnímám v tom, že tam jsou kolikrát sdíleny kopie mizerné kvality, což neprospívá ani umělcům, ani posluchačům. Sám jsem kdysi sháněl nějakou soulovou hudbu, která nebyla k mání ani na českém itunes, a tak jsem Uložto navštívil. Písnička tam byla a stáhnul jsem ji, přiznávám. Osobně v těchto portálech nevidím žádný efektivní marketing a je jisté, že připravují producenty a umělce o peníze.

V poslední době se začínají rozrůstat hudební internetové obchody a streamovací servery. Momentálně však jejich provozovatelé neudělali nic moc, co se týče propagace. Myslíte si, že lidé, až se k nim informace o těchto portálech plošně dostane, začnou za hudbu platit?

Ano, platím pravidelně Google play a zdá se mi skvělý, má velmi širokou nabídku hudby všech žánrů, pro můj vkus lepší než třeba Deezer. Rozhodně jde o způsob, jak dostat hudbu k příjemcům za velmi symbolických podmínek, ne ovšem zadarmo. Marketing streamových serverů vnímám jako dostatečný, ke mně coby spotřebiteli se dostala každá jejich kampaň.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Václav Kučera

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: prezenční

Název práce: (Ne)legální stahování hudby

Rok: 2015

Počet stran textu bez příloh: 99

Celkový počet stran příloh: 11

Počet titulů českých použitých zdrojů: 19

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 57

Vedoucí práce: Mgr. Ladislav Vonz